

TAYSAAD

AB YEŞİL MUTABAKATI GÜNCEL DURUM

Aralık 2022

İÇİNDEKİLER

1. AB Yeşil Mutabakatı Genel Hatları
2. Fit For 55 (55'e Uyum Paketi)
3. Fit For 55 ve Otomotiv Sektörü
4. Destekleyici Sistemler
5. Sürdürülebilir Finans
6. AB Yeşil Mutabakatı ve Türkiye'deki Adımlar
7. ABD Enflasyon Azaltma Yasası (ABD Yeşil Mutabakatı)
8. AB Yeşil Mutabakatı ve Yeni Pazarlar
9. Avrupa Yeşil Mutabakat Barometresi
10. Kaynakça

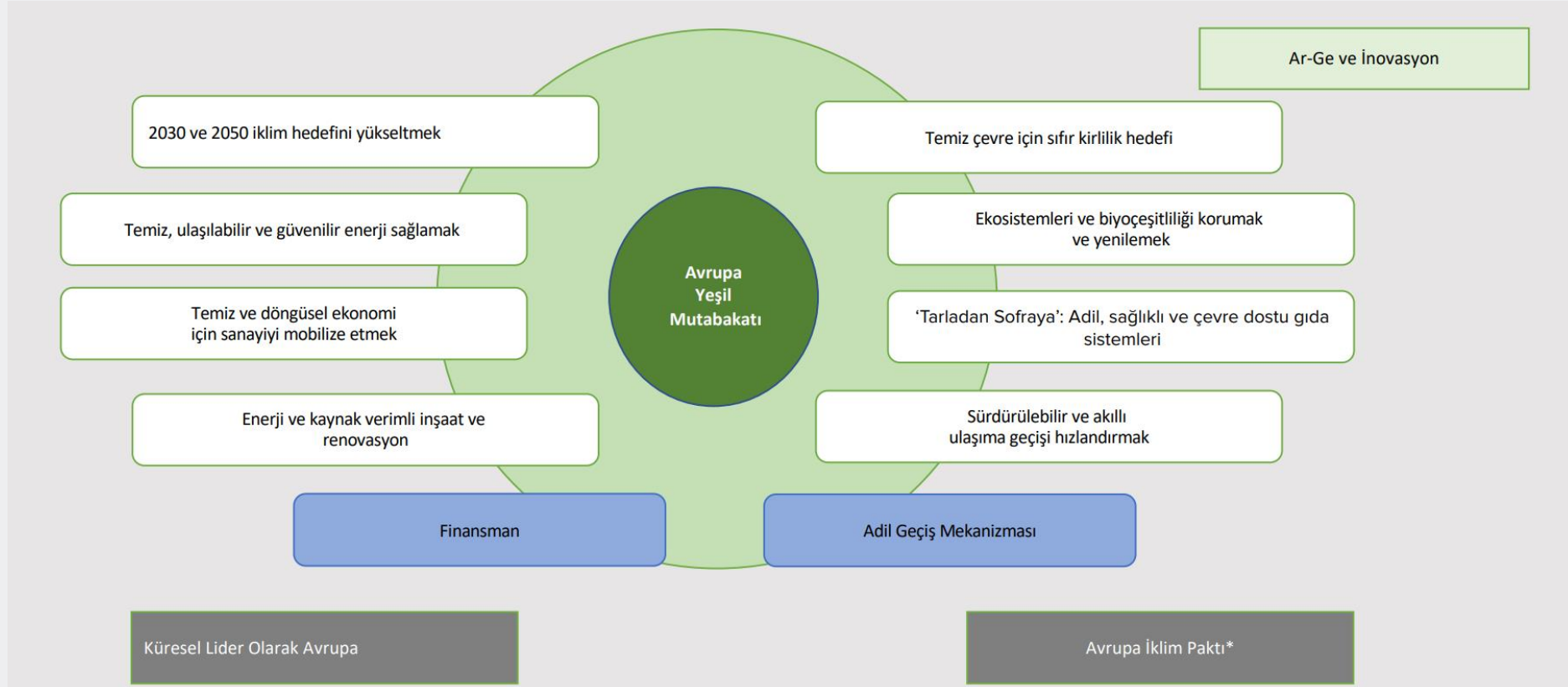

taysad

1.AB YEŞİL MUTABAKATI GENEL HATLARI

AB YEŞİL MUTABAKATI NEDİR?

19 Kasım 2019 tarihinde Avrupa Birliği (AB), çevre ve sürdürülebilirlik konularında somut ve ilgili tüm taraflar açısından bağlayıcı bir rota izleyeceğini açıklamış, söz konusu yaklaşımın açık taahhüdü niteliğinde 11 Aralık 2019'da bir inisiyatifler paketi olan **AB Yeşil Mutabakatı'nı (YM) (EU Green Deal)** kamuoyuna duyurmuştur. Bu mutabakat, AB'nin yeni sanayi politikasının ve ekonomik büyüme stratejisinin çerçevesini çizen bir dokümandır. **"Yeşil Dönüşüm Stratejisi"** olarak da adlandırılan mutabakat AB'nin 2050 yılına kadar net sera gazı emisyonlarının sıfırlanması, ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrılması, kimsenin ve hiçbir bölgenin geride bırakılmaması temel hedeflerini içeren yeni bir ekonomik büyüme (ve bu anlamıyla kalkınma) stratejisidir. 19 Aralık 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

AB Yeşil Mutabakatı – Politika Alanları (Kaynak: AB Komisyonu)

DÜNDEN BUGÜNE İKLİM MUTABAKATLARI

Bugüne kadar küresel ısınma için dünyada birçok konferans ve mutabakat gerçekleştirilmiştir:

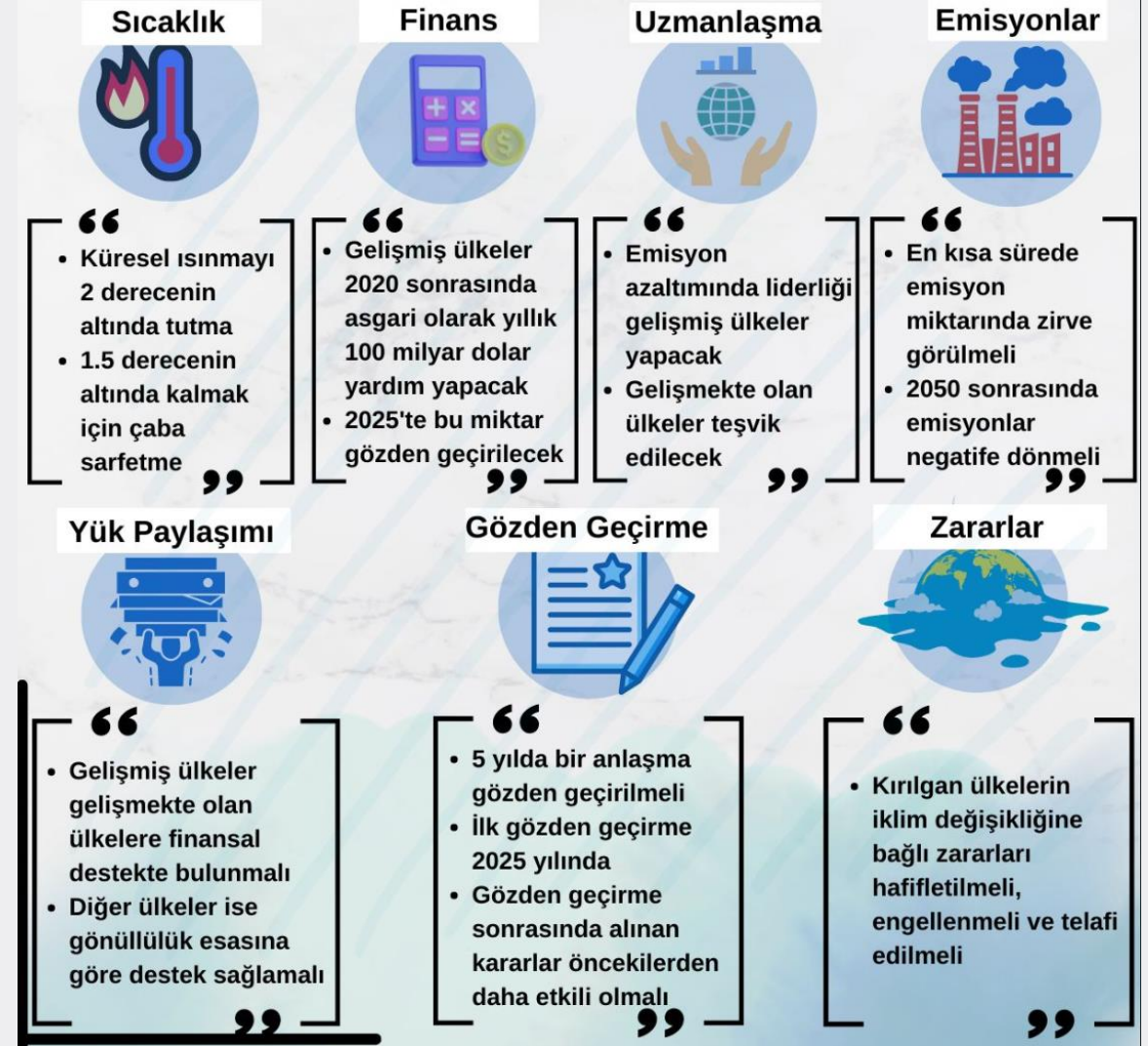

Bu mutabakatların hiçbirinde karbon emisyonu için bir yaptırım uygulanmamıştır. Yeşil Mutabakat kapsamında ise karbon emisyon ölçümü zorunlu hale getirilerek Avrupa'ya ihracat yapan firmalara kesinleşmemiş rakam olmasıyla birlikte karbondioksit (CO₂) salımı için ceza öngörülmektedir.

PARİS İKLİM ANLAŞMASI

Paris İklim Anlaşması; iklim değişikliğinin azaltılması, adaptasyonu ve finansmanı hakkında 2015 yılında Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında 21. Taraflar Konferansı'nda (COP'21) kabul edilmiş, 22 Nisan 2016 tarihinde New York'ta Yüksek Düzeyli İmza Töreni'nde 175 ülke temsilcisiyle birlikte imzalanmıştır ve aynı yıl yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz ise bu anlaşmaya o zaman imza atmış olsa da yürürlüğe ancak 7 Ekim 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı kararı ile taraf olmuş ve **"2053 Net-Sıfır Emisyon Yılı"** ilan edilmiştir.

Yandaki görselde Paris iklim Anlaşmasının ana faktörleri görülmektedir.

Kaynak: Yeşilbüyüme.org

PARİS İKLİM ANLAŞMASI

Görselde, Paris İklim Anlaşması sonrasında yükselişe geçen 11 değer havuzu yer almaktadır. Türkiye'nin bunu fırsata çevirmesi için yapması gerekenler:

- Finansal kaynakların, gelecekte değerlendirilmesi beklenen alanlara yönlendirilmesi
- İnşaat ve tekstil sektörlerinin sürdürülebilir modellere uygun şekilde dönüşmesi
- Çok disiplinli ve koordineli bir yaklaşım ile tüm alanlarda gelişimin sağlanması
- Eğitim sisteminin, ilgili alanlarda ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücünü oluşturacak şekilde gözden geçirilmesi
- Net-sıfır ekonomiye geçiş sürecinin hızlanması için paydaşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini artıracak mekanizmaların oluşturulması
- Net-sıfır ekonomiye geçişte belediyelerin daha aktif roller üstlenmesi
- Gıda güvenliğindeki düşüş doğrultusunda tarım sektörünün kalkındırılması için projeler
- Güç üretimi, binalar ve ulaşım alanlarında uluslararası yatırımları çekecek projeler

Net-sıfır ekonomiye geçiş sürecinde 2030 yılına kadar yıllık kârı 12 trilyon dolara ulaşması beklenen 11 değer havuzu

AB YEŞİL MUTABAKATI İKLİM YASASI

AB'nin ilk İklim Yasası 9 Temmuz 2021 tarihinde AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak, 29 Temmuz 2021'de yürürlüğe girmiştir.

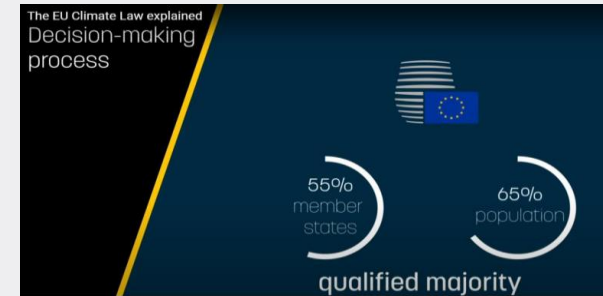
AB İklim Yasası ile belirlenen ana çerçeve, AB vatandaşları ve işletmeleri için tahmin edilebilir, şeffaf ve hesap verebilir bir kolektif dönüşümü amaçlamaktadır.

AB üyesi ülkeler belirli aralıklar ile iklim konusundaki hedeflerini ve bu kapsamda yaptıklarını Avrupa Komisyonu'na Ulusal Enerji ve İklim Planları şeklinde rapor edecektir. AB Yeşil Mutabakatı ile belirlenen hedeflere ulaşmakta güçlük çeken üye ülkelere yönelik Avrupa Komisyonu gerekli adımları atacaktır.

AB'de iklim ile ilgili çıkarılacak düzenlemelerde artık oybirliği şartı yerine **nitelikli çoğunluk** yeterli olacaktır. Nitelikli çoğunluk için üye ülkelerin **%55'i** veya nüfusun **%65'inin** oyu gerekmektedir. İklim ile ilgili yasal düzenlemelerin daha hızlı bir şekilde yürütülmesi için üye ülkelere tanınan veto hakkının kaldırılması AB gündeminde.

taysad

2.FIT FOR 55 (55'E UYUM PAKETİ)

FIT FOR 55 (55'E UYUM PAKETİ)

AB, 2021 yılında çıkardığı "Avrupa İklim Yasası (European Climate Law)" ile iklim değişikliği ve biyoçeşitlilikte bozulma ile mücadele kapsamında:

2030 yılına kadar, 1990 yılına oranla net sera gazı emisyonlarını %55 azaltmayı

2050 yılında dünyanın ilk **karbon nötr** kıtası olmayı hedeflemektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Temel Politika Enstrümanları

Ücretlendirme	Hedefler	Kurallar
<ul style="list-style-type: none">Havacılık dahil olmak üzere daha güçlü Emisyon Ticaret SistemiEmisyon Ticaret Sistemi'nin kara ulaşımı ve binaları kapsayacak şekilde genişletilmesiEnerji Vergi Direktifi'nin güncellenmesiSınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması'nın getirilmesi	<ul style="list-style-type: none">Çaba Paylaşım Düzenlemesi'nin güncellenmesiToprak kullanımı ve ormanlar ile ilgili düzenlemelerin güncellenmesiYenilenebilir Enerji Direktifi'nin güncellenmesiEnerji Verimliliği Direktifi'nin güncellenmesi	<ul style="list-style-type: none">Araçlar için daha katı CO2 standartlarıAlternatif yakıtlar için yeni altyapılarReFuelEU: Havacılık için daha sürdürülebilir yakıtlarFuelEU: Daha temiz denizcilik yakıtları

Destekleyici Tedbirler

- Başta Sosyal İklim Fonu ve geliştirilmiş Modernizasyon ve Yenilikçilik Fonları ile elde edilen gelirlerin ve yeni getirilecek düzenlemelerin, teknolojik yenilikleri ve toplumsal dayanışmayı artıracak şekilde kullanılması

Ücretlendirme

Vergilendirme vb. ücretlendirme politikaları ile sürdürülebilir üretim modellerini teşvik ederken, sürdürülebilir olmayan modelleri cazip olmayacak hale getirmek

Hedefler

Üye ülkelere emisyonlar, enerji verimliliği ve toprak kullanımı ile ilgili hedefler vermek

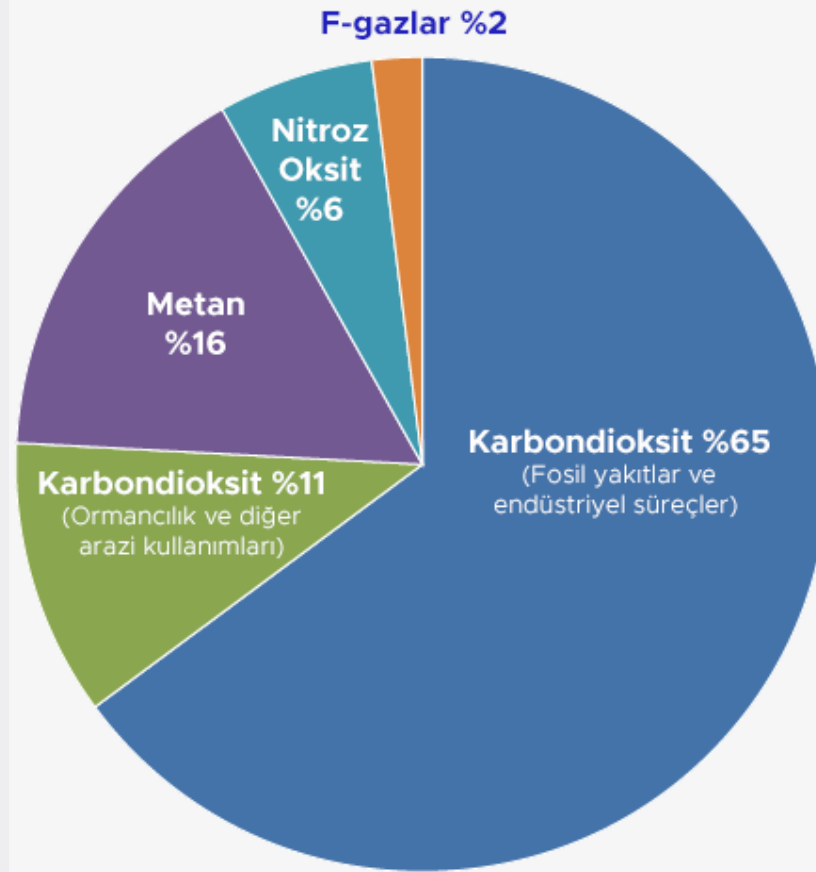

Kurallar

Yasal düzenlemeler ile getirilecek kurallar ile sektörlerin faaliyetlerini şekillendirmek

SERA GAZI EMİSYONLARI

Aşağıdaki grafikte Fit For 55 kapsamında %55 azaltma hedefi bulunan toplam sera gazı emisyon türleri ve kaynakları sergilenmektedir.

Türlerine Göre Sera Gazı Emisyonları / Kaynak: SEMTRİO

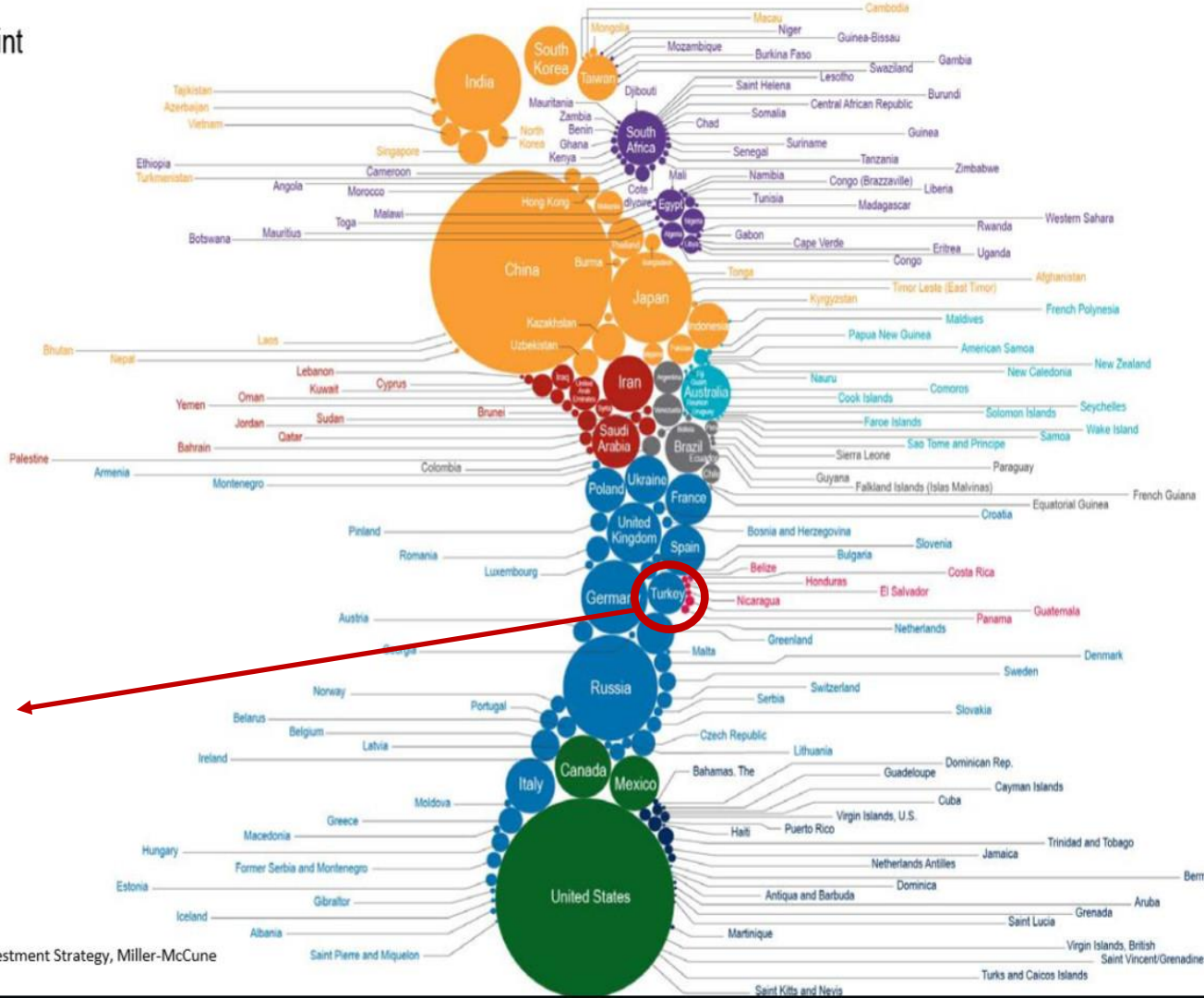
KARBON AYAK İZİ

The World's Carbon Footprint Total carbon dioxide emissions by nation

Global Carbon Footprint

Total emissions by nation

- Africa
- Asia
- Caribbean
- Central America
- Europe
- Middle East
- North America
- Oceania
- South America

Türkiye'nin
Karbon
Ayak İzindeki Yeri

Source: BofA Merrill Lynch Global Investment Strategy, Miller-McCune

ÜRÜN KARBON AYAK İZİ

Bir ürünün maden olarak çıkartılmasından, ürün olarak müşteriye ulaşmasındaki tedarik zincirine, ürünün ömrünü tamamlamasına kadarki olan bütün süreçlerde ürün nedeni ile oluşan atmosfere verilen sera gazı emisyon miktarının ve azaltım miktarının hesaplanarak CO₂ eşdeğer cinsinden hesaplanması işlemine Ürün Karbon Ayak İzi hesaplaması denir.

ŞİRKET KARBON AYAK İZİ

Doğrudan Karbon Ayak İzi: Kurumların üretim faaliyetlerini gerçekleştirebilmeleri için kullandıkları fosil yakıtlardan (kömür, doğalgaz vb.) kaynaklı emisyonların ölçüsüdür.

Dolaylı Karbon Ayak İzi: Kurumların kullandıkları ürünlere (hammaddeden reklam amaçlı broşürlere kadar), aldıkları taşeron faaliyetlerine, kurumun kiralık araçlarının kullandığı yakıtlara, kurum çalışanlarının iş amaçlı kara, deniz ve hava ulaşımına bağlı tüm emisyonların ölçüsüdür.

taysad

3. FIT FOR 55 VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ

TÜRKİYE OTOMOTİV ÜRETİM VERİLERİ

		Kasım			Ocak - Kasım		
		2021	2022	(%)	2021	2022	(%)
Üretim	Toplam	115.304	133.466	15,8	1.144.583	1.210.331	5,7
	Otomobil	70.974	83.999	18,4	706.265	717.368	1,6
Pazar	Toplam	64.087	86.481	34,9	706.217	705.183	-0,1
	Otomobil	42.982	59.222	37,8	518.294	505.886	-2,4
İhracat	Toplam	76.043	96.870	27,4	834.726	876.187	5,0
	Otomobil	51.892	61.990	19,5	507.556	509.364	0,4
İhracat (\$)	Toplam	2.583.850.852	2.970.741.229	15,0	26.901.094.647	28.334.734.991	5,3
	Otomobil	823.053.197	835.356.695	1,5	8.362.709.397	7.976.071.422	-4,6
İhracat (€)	Toplam	2.263.573.141	2.915.088.929	28,8	22.666.964.944	26.960.016.978	18,9
	Otomobil	720.884.221	819.815.652	13,7	7.045.450.960	7.583.464.213	7,6

2022 yılı Ocak-Kasım döneminde toplam üretim yüzde 6, otomobil üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2 artmıştır. Bu dönemde, toplam üretim 1 milyon 210 bin 331 adet, otomobil üretimi ise 717bin 368 adet düzeyinde gerçekleşmiştir.

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1.000 \$												
SEKTÖRLER	1 - 30 KASIM				1 OCAK - 30 KASIM				SON 12 AYLIK			
	2021	2022	Değişim ('22/'21)	Pay(22) (%)	2021	2022	Değişim ('22/'21)	Pay(22) (%)	2020 - 2021	2021 - 2022	Değişim ('22/'21)	Pay(22) (%)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.369.819	2.603.568	9,9	11,9%	22.889.934	30.715.689	34,2	13,3%	24.689.042	33.196.172	34,5	13,1%
Otomotiv Endüstrisi	2.529.063	2.874.887	13,7	13,2%	26.377.120	27.841.774	5,6	12,0%	29.174.654	30.799.223	5,6	12,2%
Çelik	2.014.250	1.348.397	-33,1	6,2%	19.982.451	19.765.833	-1,1	8,5%	21.346.923	22.030.263	3,2	8,7%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1.729.427	1.635.212	-5,4	7,5%	18.432.706	19.501.293	5,8	8,4%	20.084.423	21.309.368	6,1	8,4%
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.203.737	1.130.358	-6,1	5,2%	11.131.585	13.290.044	19,4	5,7%	11.951.079	14.516.386	21,5	5,7%
Elektrik ve Elektronik	1.267.931	1.428.260	12,6	6,5%	12.847.301	13.704.683	6,7	5,9%	14.065.702	15.018.254	6,8	5,9%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	896.592	1.078.308	20,3	4,9%	8.197.986	10.370.791	26,5	4,5%	8.963.107	11.319.628	26,3	4,5%
Makine ve Aksamları	838.109	1.011.849	20,7	4,6%	8.476.514	9.344.431	10,2	4,0%	9.308.813	10.279.458	10,4	4,1%
Tekstil ve Hammaddeleri	935.904	845.768	-9,6	3,9%	9.209.973	9.562.817	3,8	4,1%	9.978.306	10.494.748	5,2	4,1%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	694.275	764.645	10,1	3,5%	6.277.361	7.684.751	22,4	3,3%	6.850.432	8.397.645	22,6	3,3%
GENEL İHRACAT TOPLAMI	21.455.112	21.854.192	1,9	100,0	202.981.140	231.248.354	13,9	100,0	220.818.274	253.481.673	14,8	100,0

Sektörel İhracat Sıralaması İlk 10 Sektör
Kaynak: Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD)

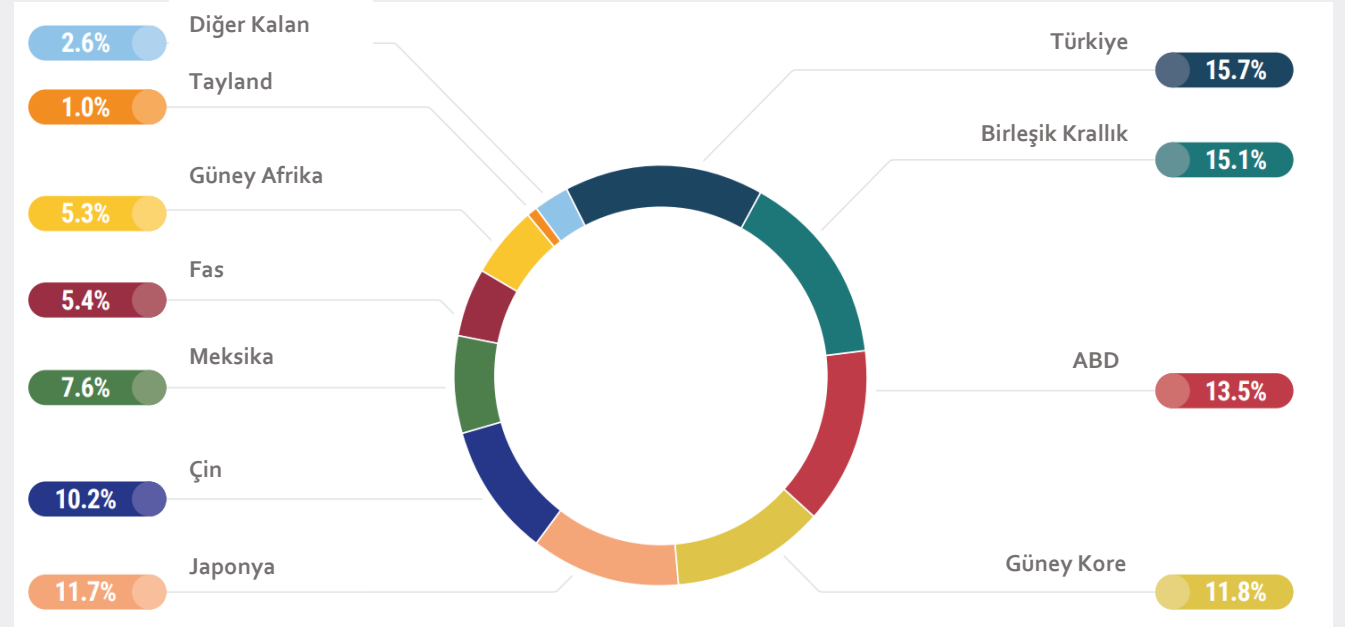
Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, toplam otomotiv sanayi ihracatı, 2022 yılı Ocak-Kasım döneminde yüzde 12,2 pay ile sektörel ihracat sıralamasında ikinci sırada yer almıştır.

ÜLKELERE GÖRE AVRUPA ARAÇ İTHALATI

AB Yeşil Mutabakatı, Türkiye'nin otomotiv sektörünü oldukça yakından ilgilendirmektedir. 2021 yılında araç ithalatının %15,7'sini Türkiye'den gerçekleştiren Avrupa Birliği'nde;

- 2035 yılından itibaren içten yanmalı motorlu araçların satışının yasaklanması
- Yeni EURO 7 Emisyon Standartları
- Alternatif Yakıt Altyapısı Düzenlemesi
- Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması
- Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi

gibi pek çok düzenleme, AB'nin otomotiv sektörünün tedarik zincirinde bulunan Türk firmalarını doğrudan etkileyecektir.

Avrupa Araç İthalatı / Kaynak: European Automobile Manufacturers Association (ACEA)

AVRUPA TOPLAM TİCARİ ARAÇ PAZARI – Kasım 2022

SIRA		KASIM			SIRA		OCAK-KASIM		
		2022	2021	DEĞİŞİM			2022	2021	DEĞİŞİM
	AB + EFTA PAZAR	176.732	184.412	-4,16%		AB + EFTA PAZAR	1.823.521	2.164.070	-15,74%
1	FRANSA	33.342	35.870	-7,05%	1	FRANSA	360.169	439.756	-18,10%
2	ALMANYA	32.479	28.499	13,97%	2	BİRLEŞİK KRALLIK	306.133	369.188	-17,08%
3	BİRLEŞİK KRALLIK	29.017	35.958	-19,30%	3	ALMANYA	280.798	322.051	-12,81%
4	TÜRKİYE 	27.259	21.105	29,16%	4	TÜRKİYE 	199.297	187.923	6,05%
5	İTALYA	15.256	17.687	-13,74%	5	İTALYA	172.035	192.598	-10,68%
6	İSPANYA	12.864	12.754	0,86%	6	İSPANYA	130.984	162.058	-19,17%
7	POLONYA	9.484	8.915	6,38%	7	POLONYA	89.013	96.696	-7,95%
8	HOLLANDA	6.751	6.558	2,94%	8	HOLLANDA	67.029	75.627	-11,37%
9	BELÇİKA	5.473	5.520	-0,85%	9	BELÇİKA	60.310	75.352	-19,96%
10	İSVEÇ	4.107	2.902	41,52%	10	İSVEÇ	36.983	39.353	-6,02%
11	NORVEÇ	2.986	2.735	9,18%	11	NORVEÇ	31.341	37.439	-16,29%
12	İSVİÇRE	2.718	2.781	-2,27%	12	DANİMARKA	30.120	33.256	-9,43%
13	DANİMARKA	2.678	2.798	-4,29%	13	AVUSTURYA	27.101	63.065	-57,03%
14	AVUSTURYA	2.529	3.296	-23,27%	14	İSVİÇRE	25.929	30.750	-15,68%
15	ÇEKYA	2.349	2.263	3,80%	15	İRLANDA	25.436	30.818	-17,46%
16	PORTEKİZ	2.053	3.007	-31,73%	16	PORTEKİZ	25.383	29.915	-15,15%
17	MACARİSTAN	1.912	2.140	-10,65%	17	ÇEKYA	24.291	25.780	-5,78%
18	ROMANYA	1.808	1.754	3,08%	18	MACARİSTAN	22.212	25.769	-13,80%
19	FİNLANDİYA	1.263	1.193	5,87%	19	ROMANYA	19.257	21.135	-8,89%
20	LİTVANYA	1.193	997	19,66%	20	FİNLANDİYA	13.521	15.565	-13,13%
21	İRLANDA	990	949	4,32%	21	LİTVANYA	12.741	10.690	19,19%
22	YUNANİSTAN	880	917	-4,03%	22	SLOVAKYA	10.490	10.295	1,89%
23	SLOVAKYA	874	1.009	-13,38%	23	YUNANİSTAN	9.724	10.641	-8,62%
24	SLOVENYA	809	1.112	-27,25%	24	SLOVENYA	8.930	10.875	-17,89%
25	BULGARİSTAN	801	820	-2,32%	25	BULGARİSTAN	8.240	9.250	-10,92%
26	LUKSEMBURG	547	413	32,45%	26	HIRVATİSTAN	7.829	8.728	-10,30%
27	HIRVATİSTAN	505	519	-2,70%	27	LUKSEMBURG	5.013	5.341	-6,14%
28	ESTONYA	420	382	9,95%	28	ESTONYA	4.714	4.876	-3,32%
29	LETONYA	344	330	4,24%	29	LETONYA	4.093	3.902	4,89%
30	G.KIBRIS	192	193	-0,52%	30	G.KIBRIS	1.993	1.927	3,43%
31	İZLANDA	108	141	-23,40%	31	İZLANDA	1.709	1.374	24,38%

Kaynak: EBS Analiz Otomotiv Yönetim Danışmanlığı

KARBON KAÇAĞI

Karbon Vergisi ve Emisyon Ticaret Sistemi (Emission Trading System (ETS)) gibi girişimlerle iç ve dış ticarete önemli bir unsur olan sera gazı emisyonu, ülkelerin ortaya koyduğu hedefler ile yeni bir ekonomik düzeni ve rekabet ortamını beraberinde getirmektedir. Dünya genelinde karbon emisyonlarını azaltma hedefi olan ve aralarında Türkiye, Birleşik Krallık, Japonya, Çin, Güney Kore ve Yeni Zelanda gibi AB üye dışı ülkelerin de yer aldığı yaklaşık 110 ülke bulunmaktadır.

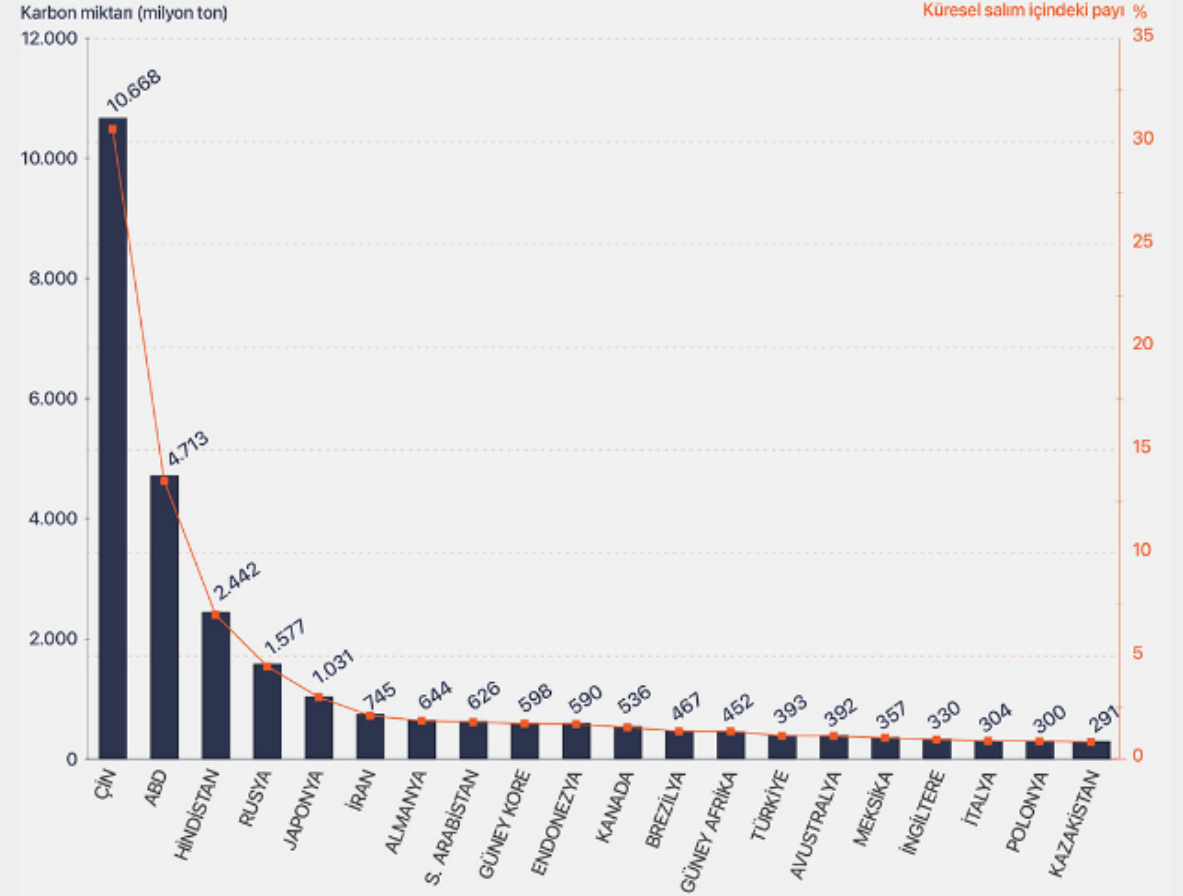
Söz konusu ülkelerdeki yasal bağlayıcılıktan dolayı, şirketlerin, üretim veya ithalat faaliyetlerini sera gazı emisyonu konusunda sıkı kuralları bulunmayan coğrafyalara kaydırma olasılığı bulunmaktadır. Bu durum **"karbon kaçağı"** olarak tanımlanmaktadır. Karbon kaçağı yapan firmalar kendi maliyetlerini azaltmak için daha önce faaliyet gösterdikleri ülkelerde artık üretime devam etmeyerek sosyal ve ekonomik tahribata da yol açmaktadır.

Karbon kaçağı iki şekilde meydana gelmektedir:

- **Üretimin Kayması:** Üretim tesislerinin iklim politikası olmayan ülkelere kayması
- **İthalatın artması:** Pazarda iklim politikası olmayan ülkelere gelen ürünlerin payının artması

En fazla karbon salımı yapan ülkeler

Dünya genelinde karbon salımı 2020 yılında 34 milyar 810 milyon ton olarak gerçekleşirken bu emisyonun %51,1'i Çin, Amerika Birleşik Devletleri ve Hindistan tarafından gerçekleştirildi

15.05.2022

Kaynak: Küresel Karbon Projesi (GCP)

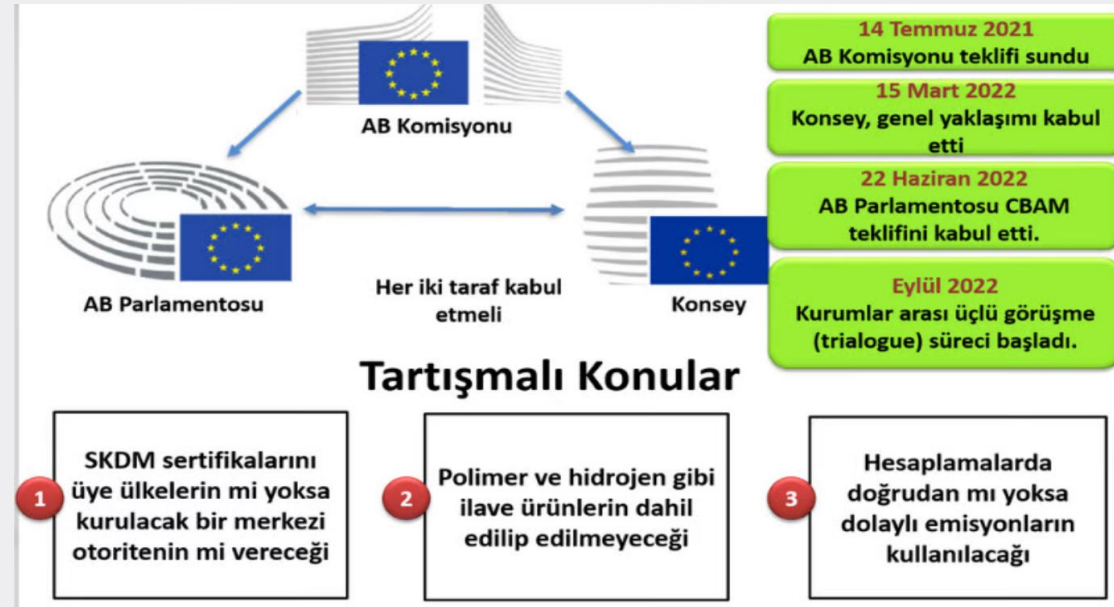

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİ MEKANİZMASI (SKDM)

AB, karbon kaçağı ile mücadele ve karbon emisyonlarının azaltılması kapsamında etkili bir araç olarak değerlendirilen **SKDM Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması** (CBAM - CARBON BORDER ADJUSTMENT MECHANISM) uygulamaktadır. SKDM, AB ülkelerinde yer alan ithalatçı firmaları hedef alan bir karbon fiyatlandırma sistemidir.

Eylül 2022

Avrupa Parlamentosu SKDM raporörü Mohammed Chahim yayımladığı bir paylaşımda üçlü görüşmeler sürecinde SKDM ile ilgili henüz bir uzlaşmaya varılamadığını, 1 Ocak 2023'te başlaması beklenen emisyon raporlama zorunluluğu ile ilgili bir gecikmenin yaşanmasının muhtemel olduğunu ifade etti.

Aralık 2022

12 Aralık tarihinde AB Konseyi ile Avrupa Parlamentosu müzakerecileri arasında SKDM konusunda yapılan görüşmeler sonucu, ücretsiz tahsisatların sonlandırılma takvimi ve AB endüstrisine ihracat desteği sağlanması konularında uzlaşmaya varılması koşuluyla ön anlaşma sağlandığı duyuruldu. Yapılan açıklamaya göre 1 Ocak 2023 olarak belirlenen SKDM geçiş aşamasının **1 Ekim 2023**'den itibaren başlayacağı belirtildi. SKDM kapsamına giren sektörlerde hidrojen üretimi de eklendi. SKDM kapsamındaki ürünlerin üretiminde kullanılan aglomere edilmiş demir cevherleri, ferro-manganez, ferro-krom, ferro-nikel, kaolin ve diğer kaolinli kiler gibi girdiler de kapsama alındı. Ayrıca düzenlemenin etkisiz kılınmasını önlemek amacıyla, vida ve civata gibi bazı işlenmiş ürünlerin de sürece dahil edilebileceği belirtildi.

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİ MEKANİZMASI (SKDM)

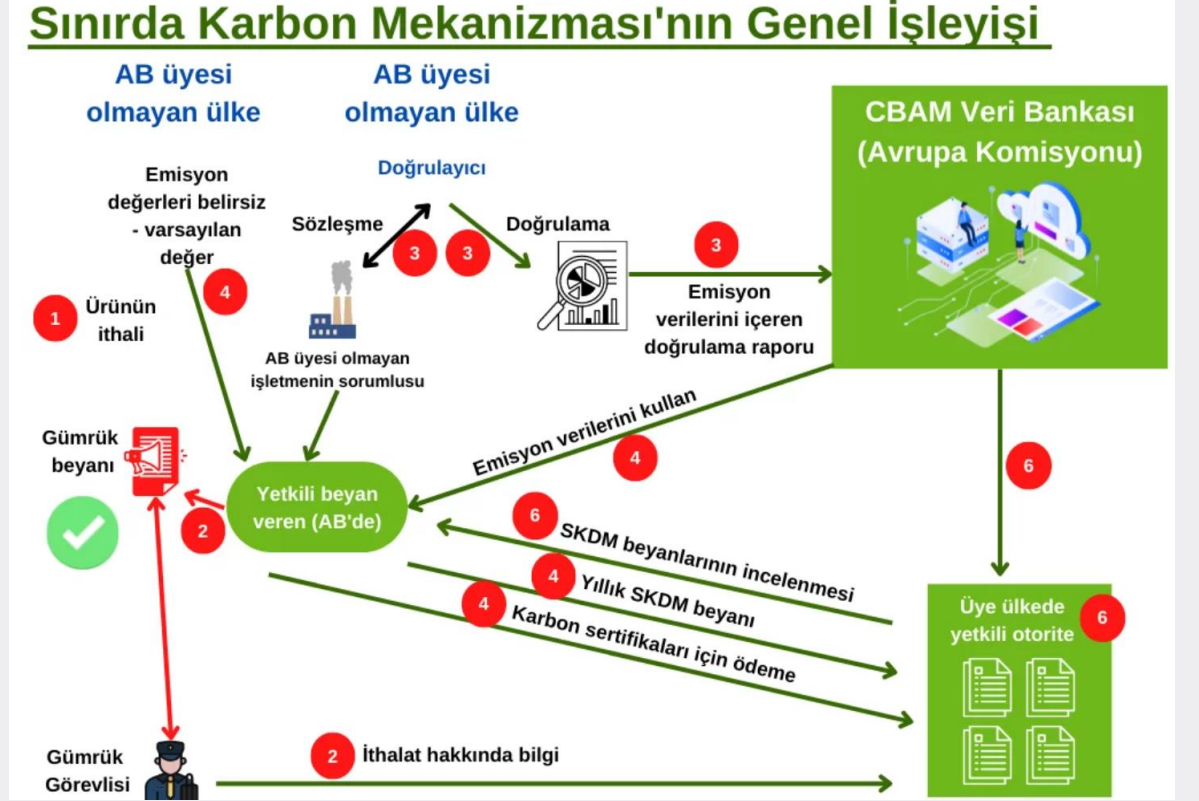
1 Ekim 2023'de başlayacak geçiş aşamasında, ithalatçılar SKDM sertifikaları satın almak zorunda kalmayacak ancak ithal edilen mallardaki gerçek gömülü emisyonları üç ayda bir raporlamak, doğrudan ve dolaylı emisyonların yanı sıra yurtdışında ödenen herhangi bir karbon fiyatını detaylandırmak zorunda kalacaklardır.

SKDM, 2023-2026 arasında aşağıdaki sektörlerde uygulanacaktır:

- Çimento
- Demir - Çelik
- Alüminyum
- Gübreler
- Elektrik
- Hidrojen Üretimi (AB'nin 12 Aralık 2022'deki kararı ile eklenmiştir)

Ayrıca;

- Aglomere edilmiş demir cevherleri, ferro-manganez, ferro-krom, ferro-nikel, kaolin ve diğer kaolinli killer
- Vida ve civata gibi bazı işlenmiş ürünlerin de dahil edilmesi tartışma konusu

Kaynak: Yeşilbüyüme.org

SKDM KAPSAMINDAKİ SEKTÖRLER VE GTİP'LER

Demir - Çelik GTİP Açıklama

- 72 Demir ve Çelik (7202 ve 7204 GTİP'leri hariç)
- 7301 Demir veya Çelikten Palplanşlar; Demir veya Çelikten Kaynak Yapılmış Profiller
- 7302 Demir veya Çelikten Demiryolu ve Tramvay Hattı Malzemesi (Ray, Makas Dilleri, Makas Göbekleri, Gergi)
- 7303 Dökme Demirden İnce ve Kalın Borular ve İçi Boş Profiller
- 7304 Demir (Dökme Demir Hariç) ve Çelikten İnce-Kalın Borular, İçi Boş Profiller (Dikişsiz)
- 7305 Demir veya Çelikten Diğer İnce ve Kalın Borular (Kaynaklı, Perçinli) (Kesitleri Daire Şeklinde)
- 7306 Demir veya Çelikten Diğer İnce ve Kalın Borular ve İçi Boş Profiller
- 7307 Demir veya Çelikten Boru Bağlantı Parçaları (Rakorlar, Dirsekler ve Manşonlar Gibi)
- 7308 Demir veya Çelikten İnşaat ve İnşaat Aksamı, İnşaatla Kullanılmak Üzere Hazırlanmış Demir veya Çelik
- 7309 Demir veya Çelikten Depo, Sarnıç, Kuvler vb Kaplar (Hacmi > 300 Lt ve Mekanik veya Termik Tertibatı)
- 7310 Demir veya Çelikten Depo, Sarnıç, Kuvler vb Kaplar (Hacmi <= 300 Lt ve Mekanik veya Termik Tertibatı)
- 7311 Demir veya Çelikten Sıkıştırılmış veya Sıvı Hale Getirilmiş Gazlar İçin Kaplar

Çimento GTİP Açıklama

- 2523.10.00 Çimento; Klinker
- 2523.21.00 Çimento; Portland; Beyaz
- 2523.29.00 Çimento; Portland; Diğer
- 2523.90.00 Su Altında Sertleşen Diğer Çimentolar

Alüminyum GTİP Açıklama

- 7601 İşlenmemiş Alüminyum
- 7603 Alüminyum Tozları ve İnce Pulları
- 7604 Alüminyumdan Çubuklar ve Profiller
- 7605 Alüminyum Teller
- 7606 Alüminyum Saclar, Levhalar, Şeritler (Kalınlığı 0,2 mm. yi Geçenler)
- 7607 Alüminyumdan Yaprak ve Şeritler (Kalınlık <= 0,2 mm)
- 7608 Alüminyumdan İnce ve Kalın Borular
- 7609.00.00 Alüminyum Boru Bağlantı Parçaları (Rakorlar, Dirsekler, Manşonlar vb.)

Gübre GTİP Açıklama

- 2808.00.00 Nitrik Asit; Sülfonitrik Asitler
- 2814 Saf Amonyak veya Amonyakın Sulu Çözeltileri
- 2834.21.00 Potasyum Nitrat
- 3102 Azotlu Mineral veya Kimyasal Gübreler
- 3105 Azot, Fosfor ve Potasyumun İkisini veya Üçünü İçeren Mineral veya Kimyasal Gübreler (3105.60.00 GTİP'i hariç)

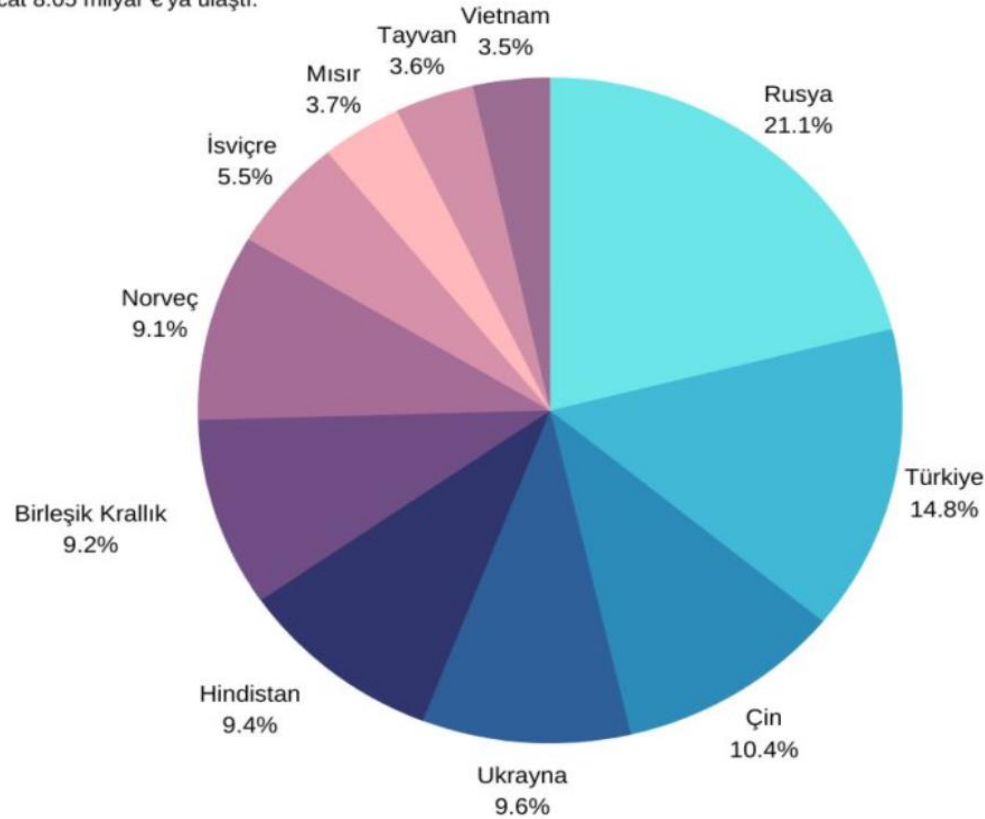
Elektrik Enerjisi GTİP Açıklama

- 2716.00.00 Elektrik Enerjisi

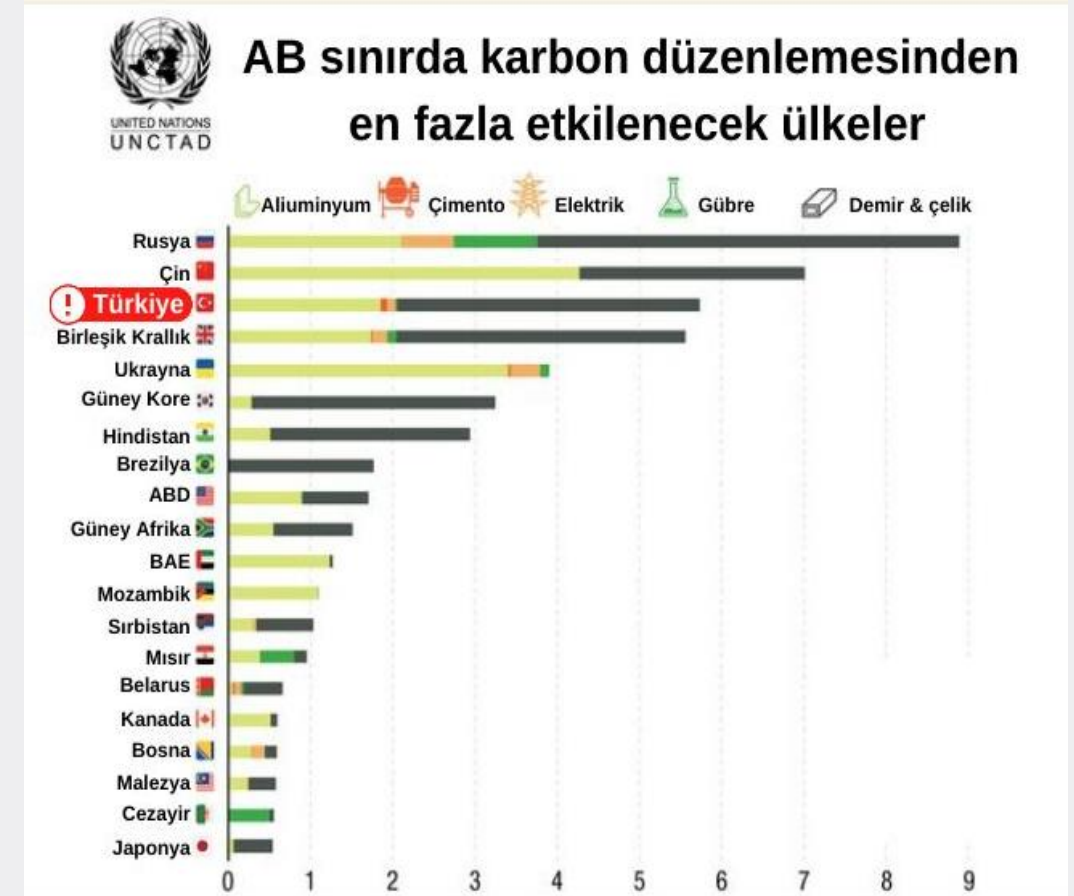
AVRUPA'DA SKDM KAPSAMINA GİREN ÜRÜNLERİN İHRACATI

S&P Global tarafından 2021 dış ticaret verileri baz alınarak yapılan bir araştırmaya göre, SKDM kapsamına giren ürünler açısından AB'nde en fazla ihracat yapan 2. ülke 8.05 milyar € ile Türkiye olmuştur.

Avrupa'ya ihracat yapan ülkeler içerisinde ilk 12 ülkenin CBAM kapsamında giren ürünlerinin toplam değeri 56.94 milyar €. Türkiye'nin 2021 yılında CBAM kapsamında giren ürünlerle ilgili AB'ye gerçekleştirdiği ihracat 8.05 milyar €'ya ulaştı.

Türkiye, SKDM risk haritasında en yüksek riske sahip ülkeler arasında yer almaktadır.

OLASI SKDM KARBON FİYATLARI

Ürün Adı	TR'nin Dünyaya İhracatı (x1.000 \$)		TR'nin AB'ye (AB-27) İhracatı (x1.000 \$)		TR'nin İhracatında AB'nin Payı (2021)
	2020	2021	2020	2021	
Çimento	1.208.997	1.356.084	145.580	212.132	17%
Gübre	373.152	537.629	93.125	157.649	29%
Demir Çelik	11.764.029	20.950.494	3.775.033	7.777.343	37%
Alüminyum	2.052.398	3.874.030	1.134.311	2.399.852	62%
Elektrik Enerjisi	81.804	248.355	68.919	172.034	69%

SKDM Kapsamında Yer Alacak Ürünlerin Türkiye ihracatındaki Yeri / Kaynak: GAİB (Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri)

Avrupa'ya ihraç edilen ürünlerden karbon içeriğine göre ton başına yaklaşık 80 – 90 € arasında vergi alınması öngörülmektedir. Bu öngörüler ETS cari karbon fiyatı referans alınarak belirlenecektir. Ücretsiz tahsisatların azaltılarak sıfırlanması amacıyla AB'deki ETS 'ye eş değer bir karbon fiyatlandırma mekanizmasına sahip ülkeler SKDM kapsamı dışında tutulacaktır. SKDM, AB dışındaki üçüncü taraf ülkelerden ithal edilen ticari mallara uygulanacaktır. AB'nin ETS düzenlemesini uygulayan İzlanda, Norveç ve Lihtenştayn gibi EFTA ülkeleri ile İsviçre de SKDM kapsamı dışında tutulmaktadır. Ayrıca toplam gönderim başına değeri 150 € 'yu geçmeyen ticari malların düzenleme dışında bırakılması planlanmaktadır.

SKDM GEÇİŞ DÖNEMİ ve SONRASI

Geçiş Dönemi

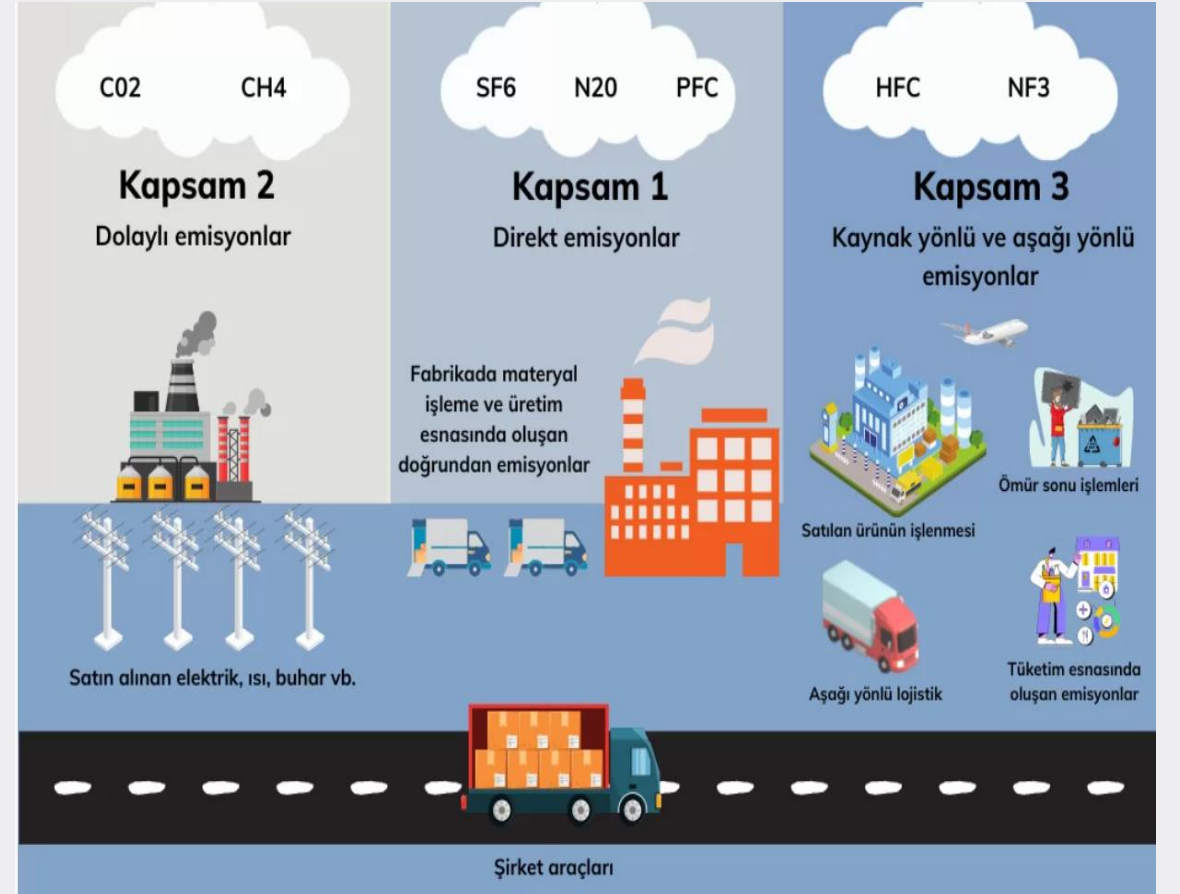
- Geçiş döneminde yetkilendirilmiş beyan sahibi olarak ithalatçıların SKDM'ye ilişkin emisyon verilerini toplama ve raporlama yükümlülüğü bulunmaktadır.
- Sınırdaki karbon vergisi ödeme gibi bir mali yükümlülük bulunmamaktadır.
- Raporlanması gereken güncel emisyonlar:
 - **Doğrudan Emisyonlar** (Kapsam 1): Üreticinin doğrudan kontrolü altındaki ürünlerin üretim sürecinden kaynaklanan emisyonlar
- Geçiş döneminin bitiminden önce AB; 2030 yılına kadar, SKDM kapsamının organik kimyasallar ve polimerler dahil olmak üzere karbon kaçağı riski taşıyan diğer sektörlerle de genişletilip genişletilmeyeceğini değerlendirecektir.

2026 ve Sonrası

- AB ithalatçısı, her yılın ilk çeyreğinde, önceki yıl AB'ye ithal edilen malların miktarını ve bu mallardaki gömülü emisyonları beyan etmelidir. Raporlanması gereken güncel emisyonlar:
 - **Doğrudan Emisyonlar:** Üreticinin doğrudan kontrolü altındaki ürünlerin üretim sürecinden kaynaklanan emisyonlar
 - **Dolaylı Emisyonlar:** Malların üretim sürecinde tüketilen elektrik üretimi, ısınma ve soğutmadan kaynaklanan emisyonlar
- ETS üzerinden sertifika alınmalıdır. Sertifikaların maliyeti, haftalık ETS fiyatlarına dayalı olarak €/ton CO₂ için hesaplanacaktır.
- Ücretsiz tahsisatlar aşamalı olarak sınırlandırılacaktır:
 - 2026 yılında %2,5
 - 2027'de %2,5
 - 2028'de %5
 - 2029 yılında %12,5
 - 2030 yılında %26
 - 2031 yılında %12,5
 - 2032 yılında %12,5
 - 2033 yılında %12,5
 - 2034 yılında %14

SKDM KAPSAMINDA NELER YAPILMALI?

- Küresel tedarik zincirleri analiz edilerek SKDM 'ye tabi ürünler tespit edilmeli
- Beyanda bulunan yetkililer 1 Ekim 2023'ten önce kayıt yaptırmalı
- SKDM raporlamalar ile ilgili prosedürler belirlenmeli
- Doğrudan ve dolaylı karbon salımları (Kapsam 1, 2 ve 3) hesaplayarak, üretim süreçlerinde ve organizasyon yapısında ana karbon emisyon kaynakları tespit edilmeli
- Şirketin rekabet gücüne zarar vermeden, yeni yasal düzenlemelere uyumlu şekilde karbon salımını azaltma konusunda stratejiler geliştirilmeli
- Bilimsel tabanlı hesaplamalara göre karbon azaltımı konusunda yıllık rasyonel hedefler konulmalı
- 2026 sonrasında dahil edilecek ürünlerin etkileri belirlenmeli
- Yerel karbon rejimlerinde ödenen ücretlerin/vergilerin SKDM kapsamında analiz edilmeli

Emisyon Kapsamları / Kaynak: AB Komisyonu

KARBON VERGİSİ

SKDM kapsamında Karbon Vergisi terimi ortaya çıkmıştır. Karbon Vergisi, CO₂ emisyonunu azaltmak amacıyla tüketilen fosil yakıtın içerdiği karbon miktarına bağlı olarak alınan bir satış ve emisyon vergisidir. Amacı, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin en önemli nedenlerinden biri olan ve fosil yakıt kullanımlarından kaynaklanan CO₂ emisyonunu ve çevre kirliliğini azaltmaktır.

Fosil yakıtların kullanımından dolayı üreticiler maliyetlerinin üzerine karbon vergisi ekleyerek ürünleri tüketicilere sunacaktır. Fiyat artışı sebebiyle bu ürünlerin tüketimi azalacaktır ve üreticiler karbon vergisi sebebiyle daha az karbon emisyonu yapan enerji kaynaklarına ve teknolojilere yönelecektir.

AVANTAJLAR	DEZAVANTAJLAR
Kirleticilerin, negatif dışsallık yüzünden sebep oldukları harici maliyetleri karşılayabilmesi	Yüksek vergi oranları sebebiyle yatırım ve ekonominin olumsuz etkilenebileceği iddiası
Karbon emisyonunun azalmasını teşvik ederek çevresel maliyetleri düşürmesi	Vergi kaçağının artma ihtimali
Sağlık sorunları ve ürünlerde verim düşüklüğü gibi harici maliyetlerin karşılanması ve sosyal verimlilik	Vergi maliyetlerini belirlemede referans olan harici maliyetleri hesaplamadaki zorluk
Çevresel sorunların giderilmesinde kullanılmak için gelir elde edilebilmesi	Vergi toplama için idari bir mekanizmaya ihtiyaç duyulur
Firmaların ve bireylerin yenilenebilir enerji gibi alternatiflere yönelmesini sağlaması	Karbon kaçağı riski

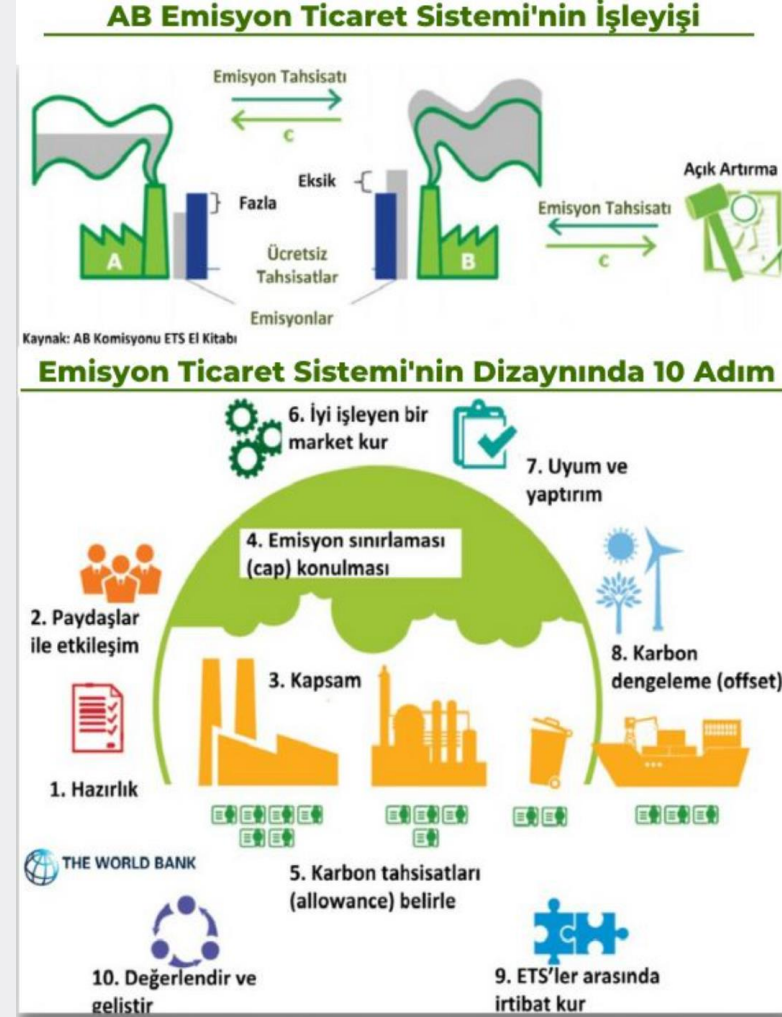
AB EMİSYON TİCARET SİSTEMİ (ETS) NEDİR?

AB Emisyon Ticaret Sistemi ETS (Emission Trading System), 13 Ekim 2013 tarihinde AB Parlamentosu ve AB Konseyi direktifi olarak yayınlanan dünyanın ilk emisyon ticaret sistemidir. ETS pilot dönem olarak da bilinen ilk uygulama dönemini 2005-2007 arasında geçirmiş, ardından ikinci dönem 2008-2012 ve üçüncü dönem ise 2013-2020 arasında gerçekleşmiştir. Temmuz 2021'de Fit For 55 paketi kapsamında yeniden düzenlenmiştir.

AB ETS, 'üst sınır belirle ve ticaretini yap (al & sat)' ilkesine göre çalışır. Sistemin kapsadığı tesisler tarafından salınabilecek belirli sera gazlarının toplam miktarı üzerinde bir üst sınır belirlenir, üst sınır zamanla azaltılır ve böylece toplam emisyonlar düşer. Üst sınır dahilinde, tesisler, gerektiğinde birbirleriyle ticaret yapabilecekleri emisyon tahsisatları (izinleri) satın alır.

Mevcut toplam tahsisat sayısındaki sınır, bunların bir değere sahip olmasını sağlar. Her yıldan sonra, bir tesis, emisyonlarını tamamen karşılamak için yeterli ödeneği teslim etmelidir, aksi takdirde ağır para cezaları uygulanır. Bir tesis emisyonlarını azaltırsa, gelecekteki ihtiyaçlarını karşılamak için yedek tahsisatları tutabilir veya tahsisatları yetersiz olan başka bir tesise satabilir.

Yüksek karbon fiyatı, yenilikçi, düşük karbon teknolojilerine yatırımı da teşvik eder.

ETS KAPSAMINDAKİ SEKTÖRLER ve GAZLAR

AB ETS, üye ülkelerin yanı sıra İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç dahil olmak üzere toplam 31 ülkede yaklaşık 11.000 tesisi (yeni düzenlemeyle eklenenler hariç) ve bu ülkelerdeki havacılık faaliyetlerini kapsamaktadır.

Sektörler ve Gazlar

- Elektrik ve ısı üretiminden; petrol rafineleri, çelik fabrikaları ve demir, alüminyum, metal, çimento, kireç, cam, seramik, selüloz, kâğıt, karton, asit ve dökme organik kimyasal üretiminden; ticari havacılıktan kaynaklanan karbondioksit (CO₂) gazları
- Nitrik, adipik ve glioksilik asit ve glioksal üretiminden kaynaklanan Azot Oksit gazları (N₂O)
- Alüminyum üretiminden kaynaklanan Perfluorokarbonlar (PFC)

Kriterler

- Boyut, kapasite
- Havacılık sektöründe 31 Aralık 2023 tarihine kadar sadece Avrupa Ekonomik Bölge (EEA) içerisinde yer alan havaalanları arasındaki uçuşlara uygulanacaktır.

Yeni Sektörler ve Gazlar

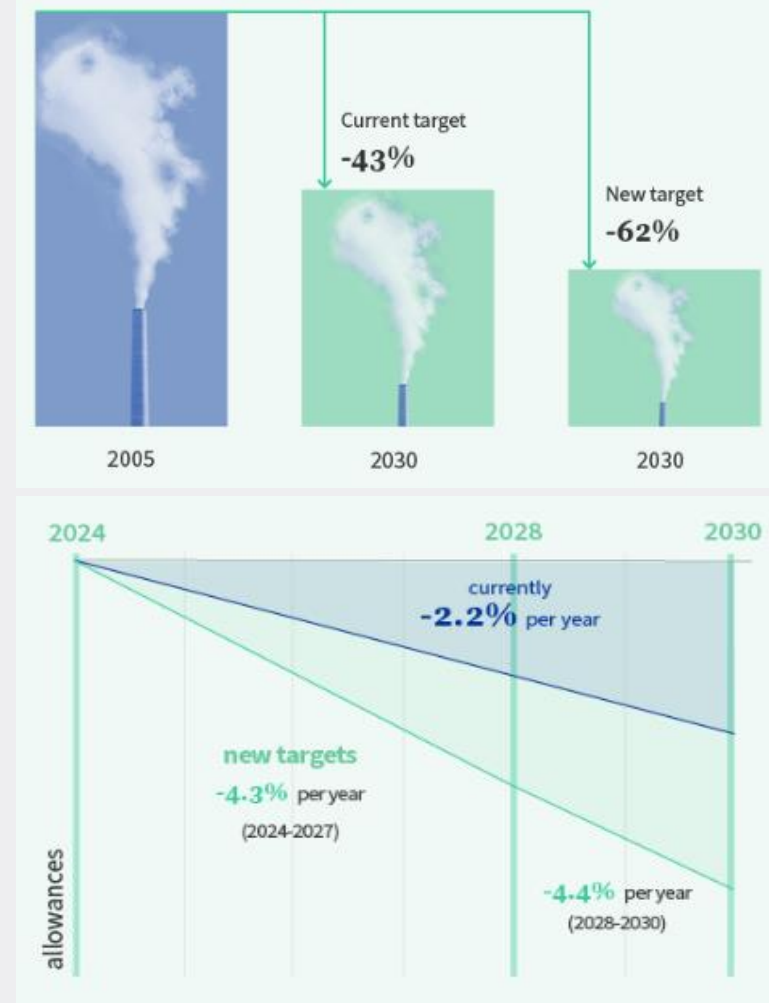
Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi arasında 29 Kasım'da gerçekleştirilen üçlü görüşmede, denizciliğin dahil edilmesi ile ilgili uzlaşmaya varılmıştır. Buna göre denizcilik şirketleri 2024 yılı için emisyonlarının %40'ı, 2025 yılı için %70'i ve 2026 yılından sonra ise %100'ü için karbon tahsisatı beyan etmek zorundadır.

Ayrıca 5000 grostondan büyük gemilerin kapsanması ve karbondioksitin yanında metan ve azot oksit emisyonlarının da hesaplamalara dahil edilmesi kabul edilmiştir. Bununla birlikte binaların ve karayolu taşımacılığının ETS'ye dahil edilmesi ile ilgili henüz bir mutabakat sağlanamadı. Daha sonraki üçlü görüşmelerde bu konu tartışılacaktır.

ETS EMİSYON AZALTMA HEDEFLERİ

Avrupa İklim Yasası'nda belirlenen sera gazı emisyon hedeflerine ulaşılabilmesi için AB tarafından ETS'ye tabi sektörler için 2030 yılına kadar emisyonların 2005 seviyesine göre %62 oranında azaltılmasına karar verilmiştir. Bunun için ise mevcut ETS'de yer alan yıllık %2.2 olan lineer emisyon azaltma hedefi %4.4'e yükseltilmiştir.

Bununla birlikte, karbon kaçağına karşı AB'de faaliyet gösteren şirketlerin rekabet güçlerinin ücretsiz karbon tahsisatlar ile korunması hala önemini korumaktadır. SKDM'nin kademeli bir şekilde devreye girmesine paralel olarak ETS'deki ücretsiz tahsislerin azaltılarak sonlandırılmasının bu durumu engellemesi öngörülmektedir.

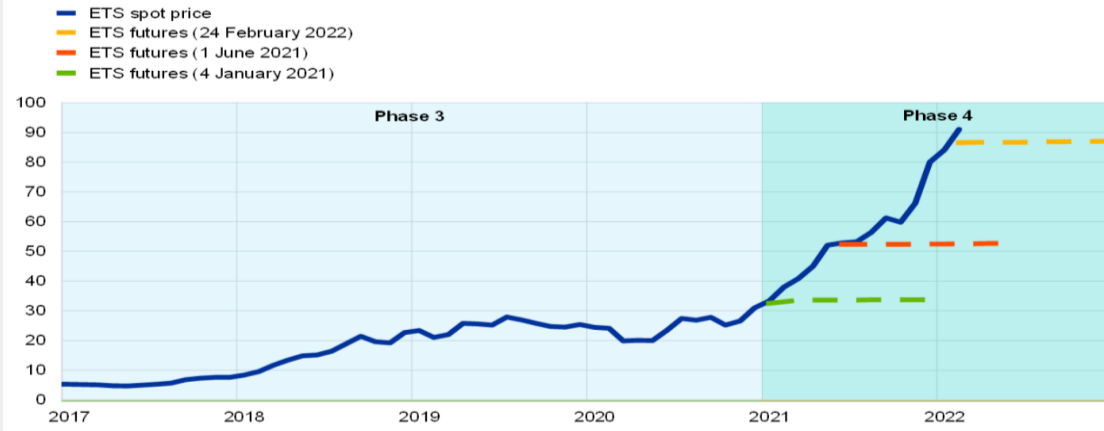

ETS Emisyon Azaltma Hedefindeki Artış / Kaynak: AB Komisyonu

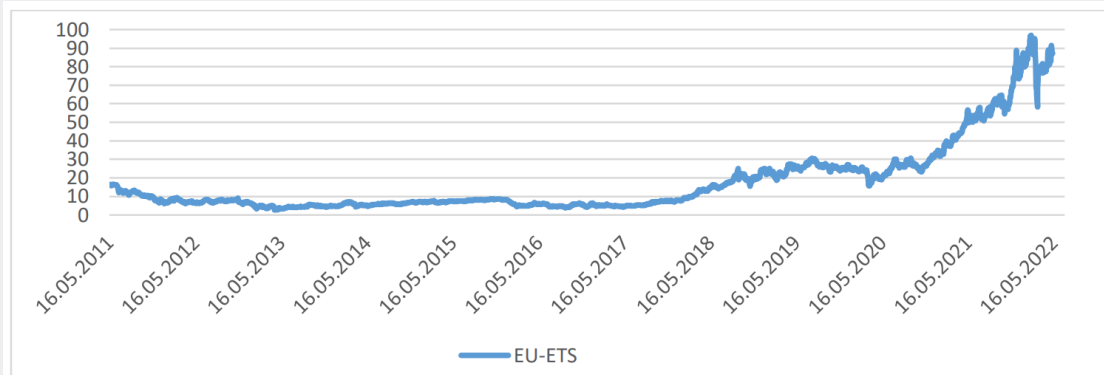
OLASI ETS KARBON FİYATLARI

Karbon fiyatlarının ortalama 80 € olduğu farz edildiği takdirde karbon marketinde yapılacak düzenlemeler ile 2021-2030 arasında 320 milyar € gelir elde edilmesi beklenmektedir.

(metrik ton karbon başına EUR)

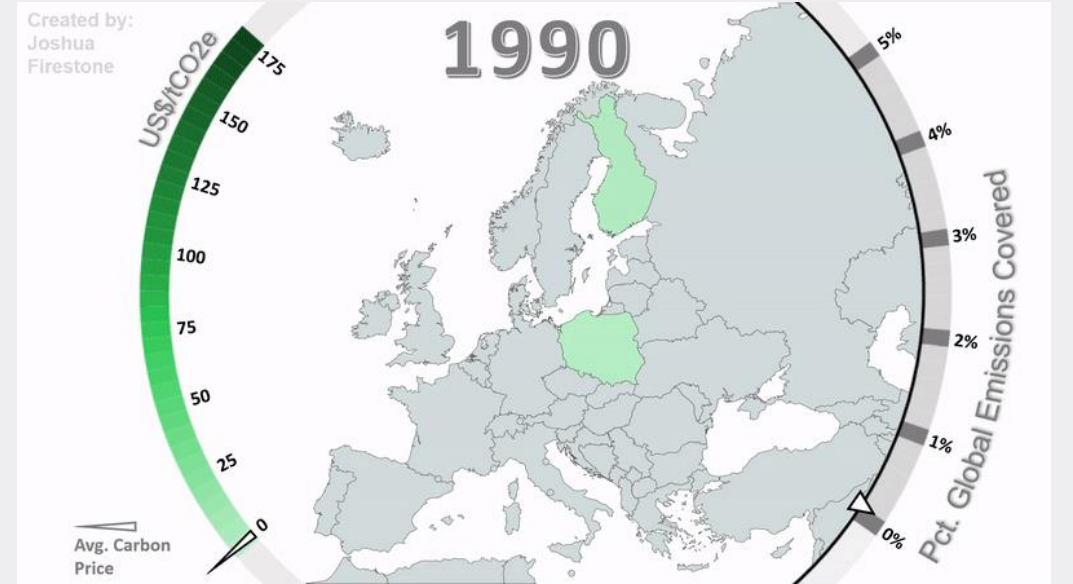
ETS Spot ve Vadeli Fiyatları / Kaynak: AB Komisyonu

AB-ETS'DE Belirlenen Ton Başına Karbon Salınımı Fiyatı €/Milyon Ton)

Kaynak: Tradingeconomics ve EMBER- Climate

Joshua Firestone tarafından hazırlanan dinamik görselde 1990'dan itibaren Avrupa'daki karbon ücretleri değişimi ve kapsanan sera gazı yüzdesi görülmektedir.

Dinamik görsel linki: https://www.linkedin.com/posts/joshuafirestone_woodmackenzie-esg-climatechange-activity-6952658005519728641-T1WM/?originalSubdomain=si

ETS ve YENİLİKÇİLİK - MODERNİZASYON FONLARI

ETS ve Yenilikçilik - Modernizasyon Fonları

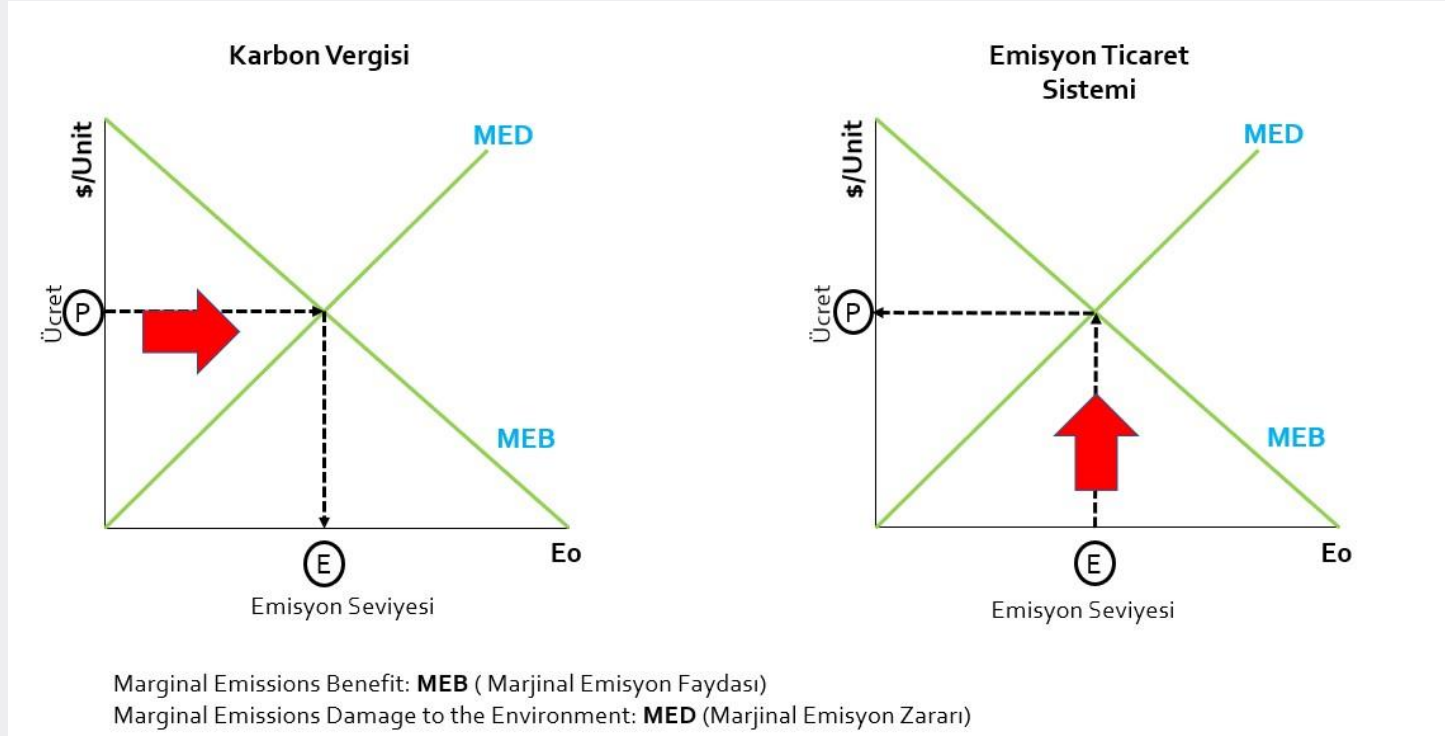
- Ücretsiz ve açık artırmaya tabi tahsilatlardan 50 milyon tahsisat ile bina & karayolu taşımacılığında gelecek olan 150 milyon tahsisatın Yenilikçilik Fonu'na aktarılması beklenmektedir. Ayrıca, SKDM kapsamında olan sektörler ayrılacak ücretsiz karbon tahsisatlarının açık artırma ile satılarak, elde edilen gelirlerin yenilikçilik fonuna aktarılması planlanmaktadır.
- Yenilikçilik fonunun kapsamı, Karbon Kur Farkı Sözleşmesi (Carbon Contract For Difference) olarak bilinen, kamu ve özel sektör tarafından desteklenen ve proje kapsamında karbon ücretinin sabit tutulduğu rekabetçi ihaleleri de içerecek şekilde genişletilmesi planlanmaktadır.
- Modernizasyon fonu kapsamında ETS'den elde edilecek gelirlerin %2.5'i AB üyelerinin 2016-2018 yılları arasında Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) ortalamasının %65'inden düşük olan üyelerin enerji altyapılarının modernize edilmesinde kullanılması beklenmektedir.
- ETS'den elde edilen gelirler, fosil yakıtlara dayalı projelerin desteklenmesi için kullanılmayacaktır. Genel olarak ETS'den elde edilecek gelirlerin, binalar ve yolların karbondan arındırılması gibi projelerde kullanılması planlanmaktadır. Ayrıca yalıtım konusunda en kötü performansa sahip olan binaların yenilenmesi için de ETS'den elde edilecek gelirler kullanılacaktır.

ETS ve KARBON VERGİSİ ARASINDAKİ TEMEL FARK

Dünya genelinde sayıları ve kapsamaları giderek artan karbon vergisi ve ETS, sera gazı emisyonlarını dizginlemek için kullanılan en temel iki politikadır.

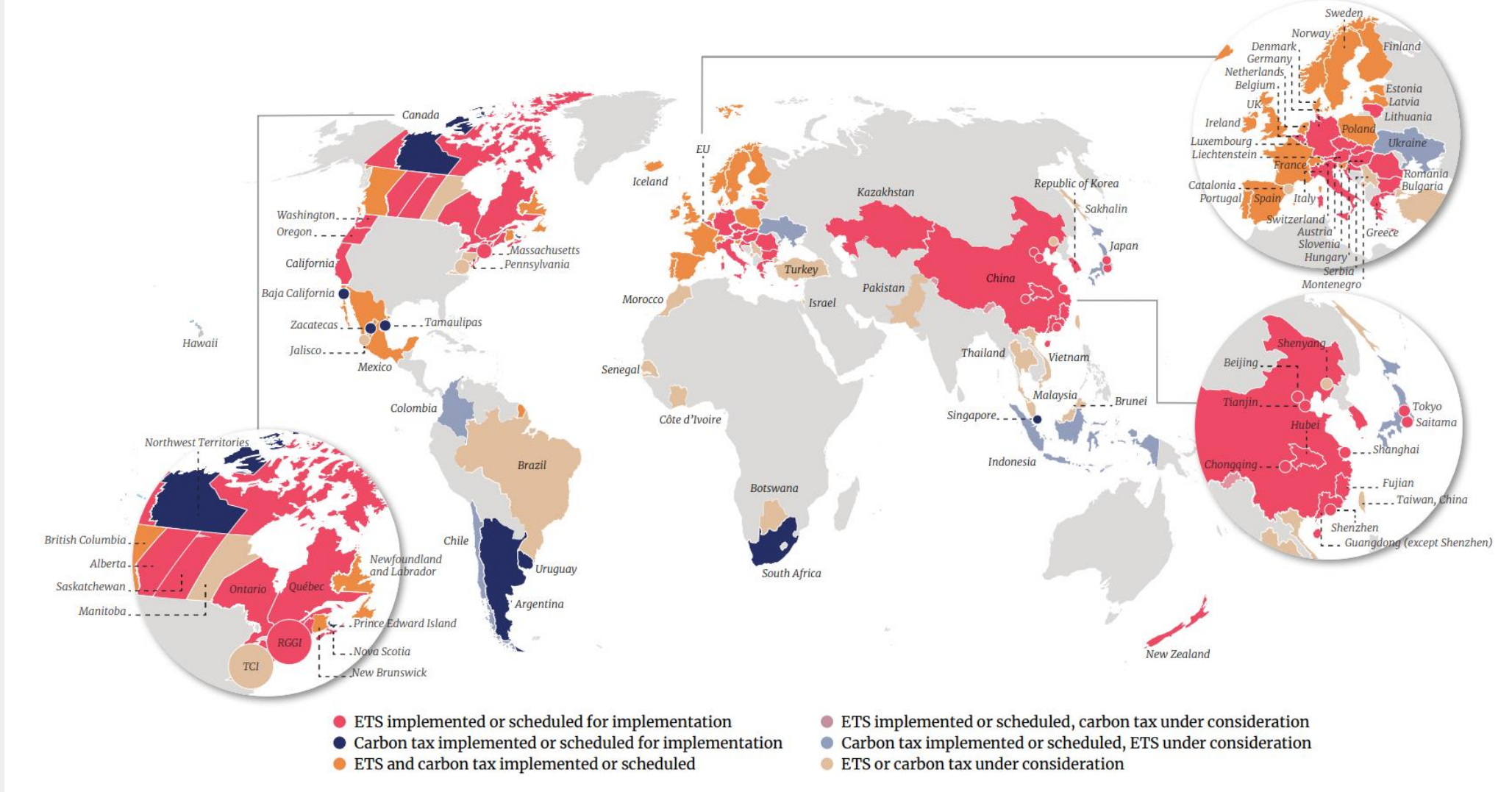
Karbon vergisi uygulanan rejimlerde ödenecek vergi miktarı belirlendikten sonra aktörlerin tutumlarına göre gerçekleştirilen emisyon miktarı piyasa şartlarına göre şekillenir.

Emisyon ticaret sistemlerinde ise öncelikle o yıl içerisinde gerçekleştirilecek olan emisyon miktarı belirlenir. Ödenecek karbon ücretinin seviyesi ise, aktörlerin yatırım kararlarına ve karbon tahsisatlarına yönelik talep miktarına göre yine piyasa şartlarına göre belirlenir.

ETS ve Karbon Vergisi Arasındaki Fark

ETS ve KARBON VERGİSİ HARİTASI

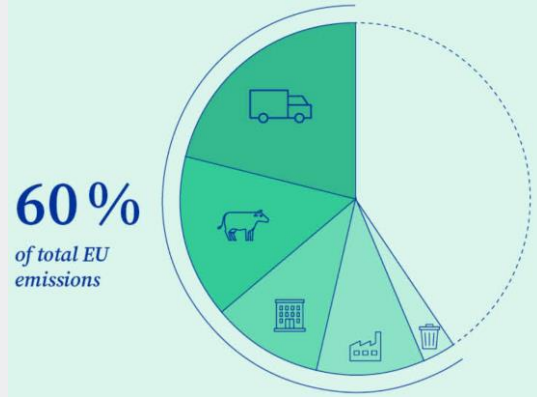
ETS ve Karbon Vergisi Haritası / Kaynak: Güneydoğu Anadolu İhracatçıları Birliği (GAİB)

ÇABA PAYLAŞIMI YÖNETMELİĞİ (ÇPY)

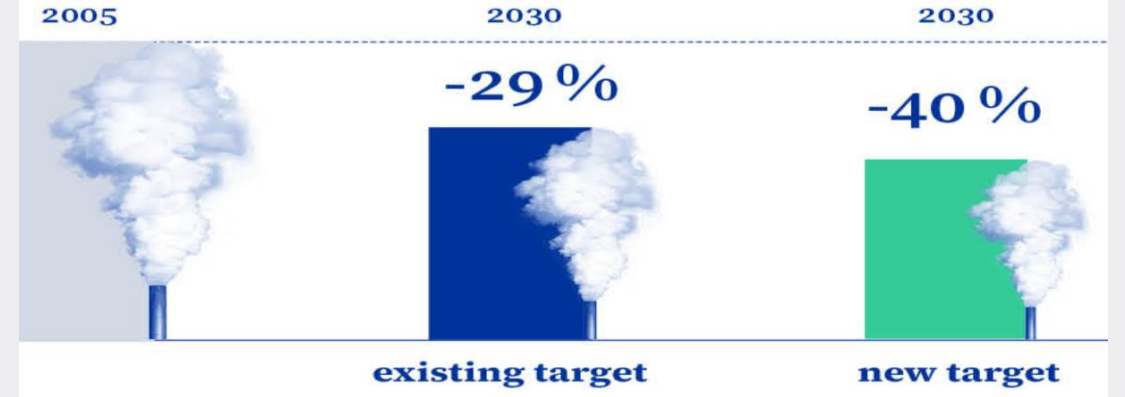
Çaba Paylaşımı Yönetmeliği (ÇPY-The Effort Sharing Regulation) , her üye devlet için, şu anda toplam AB emisyonlarının yaklaşık %60'ını temsil eden bir dizi ekonomik sektörde sera gazı emisyonlarını azaltma hedefi belirlemektedir.

Sektörler:

Karayolu taşımacılığı
Binalar
Tarım
Atık
Küçük endüstriler

ÇPY Emisyon Azaltma Hedefindeki Artış / Kaynak: EU Commission

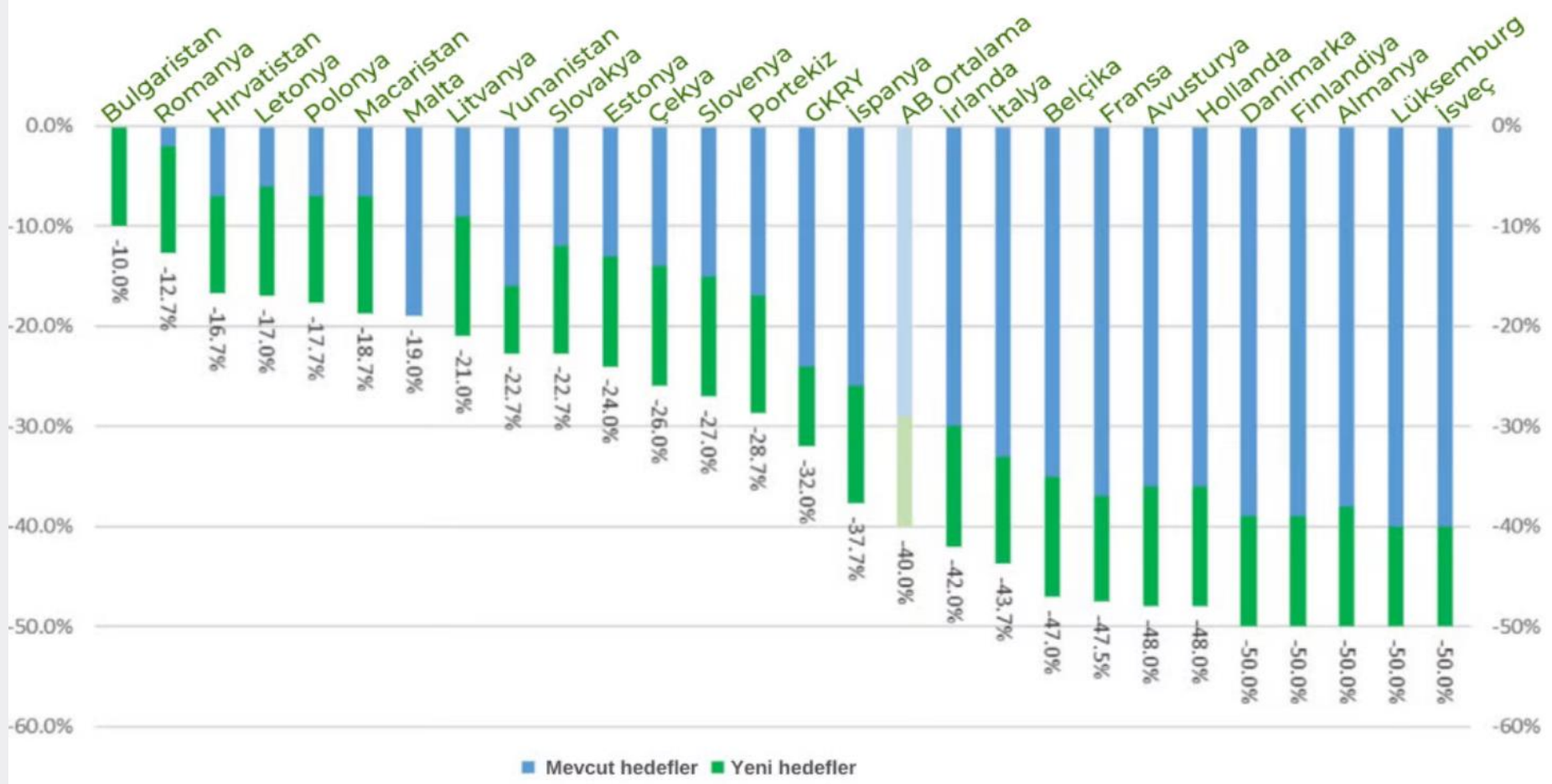

İlgili Politikalar ve Esneklikler:

- **Emisyon Ticaret Sistemi (ETS):** Bazı ülkeler, ÇPY hedeflerine ulaşmak için AB ETS'den sınırlı miktarda tahsisat kullanabilir.
- **Arazi Kullanımı ve Ormancılık Yönetmeliği (Land Use And Forestry Regulation-LULUCF):** LULUCF kapsamında karbon gideriminden elde edilen sınırlı miktarda kredi, ÇPY hedeflerine ulaşmak için kullanılabilir.

ÇPY EMİSYON AZALTMA HEDEFİ

Komisyon, üye devletlerin çaba paylaşımı yönetmeliği kapsamındaki ulusal hedeflerine uygun maliyetli bir şekilde ulaşmalarını desteklemek için binalar ve karayolu taşımacılığı için yeni bir bağımsız emisyon ticaret sistemi oluşturmaya önermektedir.

2030 Yılına Kadar ÇPY Kapsamında Üye Devlet Başına Hedeflenen Emisyon Azaltma Miktarı / Kaynak: AB Komisyonu

İki ayrı emisyon ticaret planı

Çaba Paylaşımı

AB ETS

55%
CO₂ emissions

45%
CO₂ emissions

11.000 kuruluş ve hava operatörü ETS sistemine dahildir. Dünyanın en büyük karbon marketi

Çaba Paylaşımı

ETS Yerleşik

ETS Havacılık

Yerleşik ETS sistemine dahil kuruluşlar

Elektrik Üreticileri

Kimya Endüstrisi

Metal Üretimi

Petrol Sektörü

Diğerleri

Yerleşik ET, karbondioksit salımını azaltmak için uygulanmıştır.

2005

2,375
Mtonnes

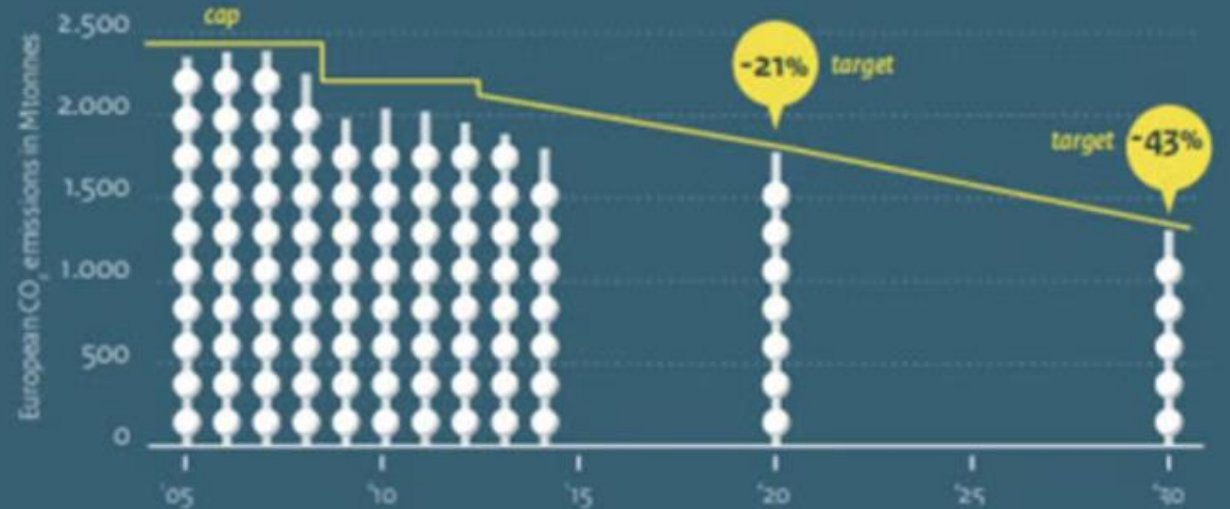
2020

-21%
as compared to 2005

2030

-43%
as compared to 2005

Karbon emisyon miktarına getirilen üst limitin sınırları kademeli olarak düşürülerek sektörlerin yeşil ekonomiye adaptasyonu hızlandırılmaktadır

EURO 7 STANDARTLARI

AB Komisyonu, 2025'ten itibaren geçerli olacak yeni **Euro 7** emisyon standardına ilişkin önerilerini 10 Kasım 2022'de sundu. Eklenen yeni maddeler arasında en çok dikkat çekenler fren aşınması ve mikroplastik oluşumuna neden olan lastiklere gelecek kısıtlamalar oldu.

- Standartlara göre tüm yeni kayıtlı binek otomobillerin fren aşınması konusunda bir sınır değerine uyması gerekmektedir. İlk etapta kilometre başına yedi miligrama izin verilmesi planlanan standartlar 2035'ten itibaren ise üç miligrama kadar düşürülecektir.
- Yeni emisyon standardı ilk kez, lastik aşınması sonucu oluşan mikroplastikleri de kapsamaktadır. Bu bağlamda, elektrikli otomobillerin, geleneksel güç üniteli modellerden daha fazla etkilenmesi beklenmektedir. Elektrikli otomobiller, bataryaları nedeniyle sahip oldukları fazladan ağırlık yüzünden lastiklerini daha fazla zorlayarak daha fazla mikroplastik üretme kapasitesine sahiptir. Bu konudaki sınırlamalar ise henüz açıklanmamıştır.
- Yeni standartlarda elektrikli araçların batarya dayanıklılıklarına dair sınırlamalar da bulunmaktadır. Bu süreçte elektrikli araç bataryalarının beş yıl veya 100 bin kilometre sonrasında kapasitelerinin yüzde 80'inin altına düşmemesi gerekmektedir. Sekiz yıl veya 160 bin kilometreden sonrasında ise bu değer yüzde 70 olması önerilmiştir.
- Diğer yandan yeni düzenleme ile birlikte **benzinli** ve **dizel araçlar** arasındaki ayrım da ortadan kalkacaktır. Her ne kadar dizel modeller ömürlerini artık tamamlamış gibi görünse de **AB Komisyonu**, dizel araçları da benzinli araçlarla bir tutarak kilometre başına emisyon değerini 60 miligram ile sınırlamaktadır.

EURO 7 STANDARTLARINA TEPKİ

Yeni standartların çok katı olduğunu ve sıfır emisyonlu araçlara geçiş sürecini yavaşlatacağını belirten AB otomotiv endüstrisi temsilcileri, otomobil üreticilerinin yeni kararlar doğrultusunda milyonlarca Euro harcama yapmak istemediklerini belirterek AB komisyonu ile sıkı bir tartışma içine girmişlerdir. Öte yandan, sağlık kuruluşları ise yeni standartların yılda yaklaşık 70.000 kişinin ölümüne neden olan hava kirliliğini önleme adına yeterli olmadığını belirtmiştir.

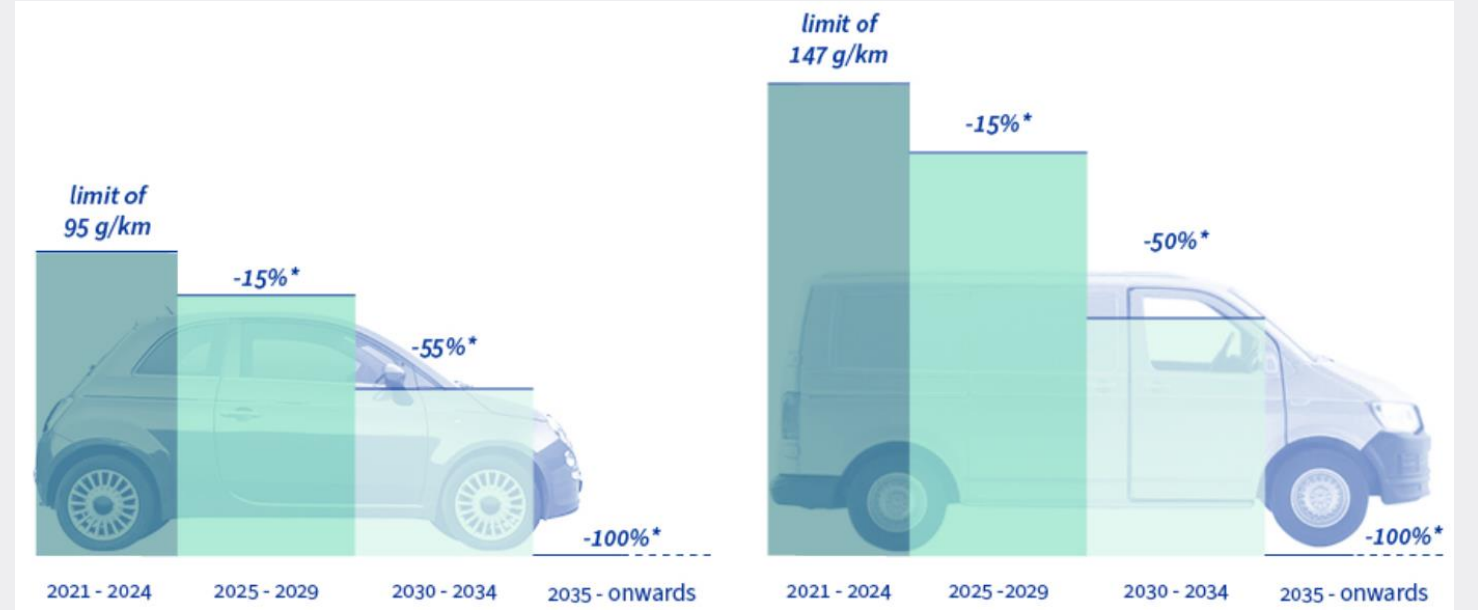
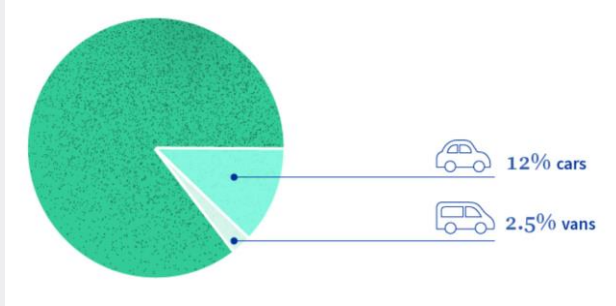
AB'nin, otomotiv sektöründe yaşanan zorlukları ve otomobil maliyetlerinin artmasına neden olan faktörleri değerlendirerek Euro 7 düzenlemelerinden vazgeçme ihtimali bulunmaktadır.

Bu konuda en büyük tepki Stellantis'den geldi. Şirket, Euro 7 düzenlemelerini anlamsız bulduğunu ve yapılması planlanan harcamaların da gereksiz olduğunu belirtti. Stellantis, bu düzenlemelere harcanması düşünülen paranın elektrikli otomobil sektörü için harcanması gerektiğinin altını çizdi. ACEA ise içten yanmalı araçların satışlarının gerçekleştirmesi için verilen son tarihin belli olduğunu, ayrıca Euro 7 standartlarının, geçiş dönemini yavaşlatacağını ifade etti.

BİNEK VE HAFİF TİCARİ ARAÇLAR İÇİN CO₂ EMİSYONLARININ SINIRLANDIRILMASI

Binek otomobiller ve hafif ticari araçlar için AB'nin yeni CO₂ emisyon hedefleri, sıfır ve düşük emisyonlu mobiliteye geçişi hızlandırmayı amaçlamaktadır. Önerilen düzenleme, 2030 yılı için CO₂ emisyon azaltım hedeflerini artırmakta ve 2035 yılı için %100'lük yeni bir hedef belirlemektedir. Bu, 2035'ten itibaren AB'de piyasaya sürülen tüm yeni arabaların veya minibüslerin sıfır emisyonlu araçlar olması gerektiğini ifade etmektedir.

Yeni Otomobiller Ve Minibüsler İçin Öngörülen CO₂ Emisyon Azaltma Hedefleri / Kaynak: AB Komisyonu

BİNEK VE HAFİF TİCARİ ARAÇLAR İÇİN CO₂ EMİSYONLARININ SINIRLANDIRILMASI

Vatandaşlar için

- Sıfır emisyonlu araçlara geçiş
- Daha az kirlilik, daha iyi hava kalitesi
- Vatandaşların sağlığını ve refahını iyileştirmek

Tüketiciler için

- Sıfır emisyonlu araç üretiminin ve satışlarının artması
- Daha uygun fiyatlı modeller
- Daha düşük enerji harcaması (AB'nin dizel ve benzin ithalatında beklenen tasarruf: 2030-2050 dönemin yaklaşık 900-1100 Mton)

AB otomotiv endüstrisi için

- Sıfır emisyon teknolojilerinde daha fazla yenilik
- Daha güçlü bir teknolojik liderlik ve rekabet gücü
- Yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve üretilmesinde daha fazla iş gücü

AB Otomotiv Endüstrisi:

- AB istihdamının %6,8'ini (doğrudan ve dolaylı istihdamı 13,8 milyon istihdam)
- AB üretim sektörleri toplam istihdamının %8,5'ini (2,6 milyon istihdam)
- Dünya motorlu araç üretiminin %20'sini ve binek araç üretiminin %21'ini
- AB toplam katma değerinin %7'sini
- 60 milyar € tutarındaki AB toplam Ar-Ge harcamalarının da %34'ünü kapsamaktadır.

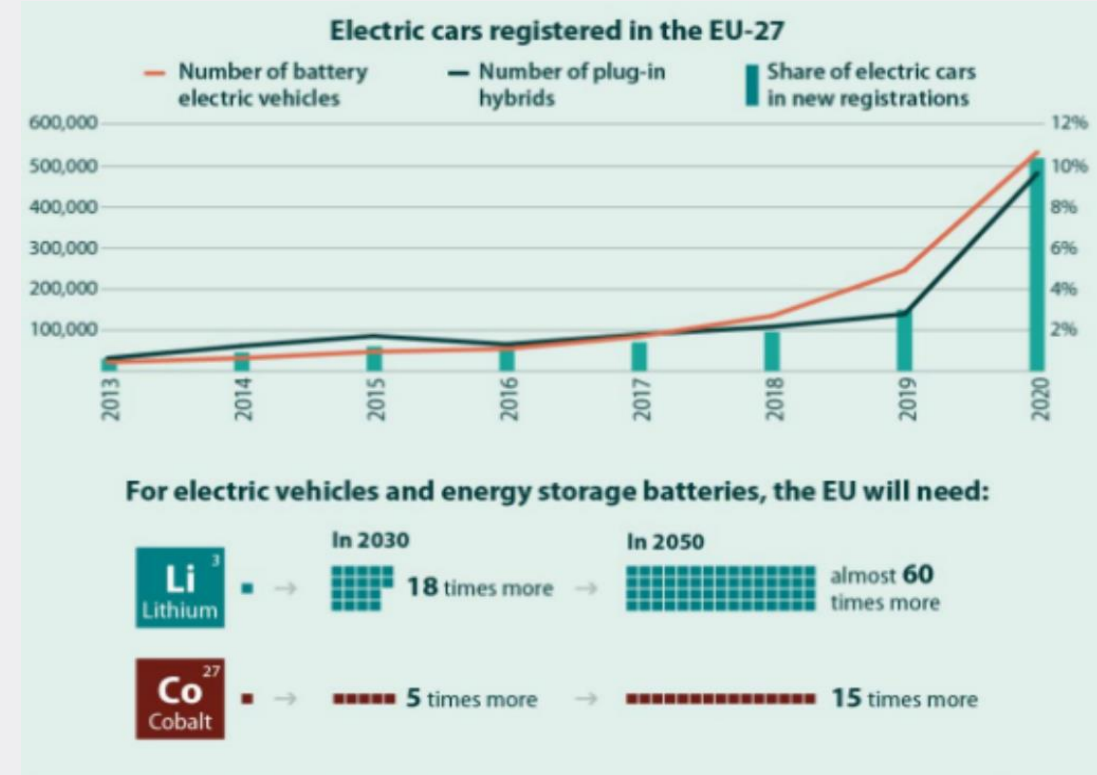
BATARYA DİREKTİFİ

Batarya değer zincirinde sürdürülebilirliğin gelişmesi ve bataryaların döngüsel potansiyelinin maksimuma ulaşması için bataryalar ve atık bataryalarla ilgili Avrupa Komisyonu ve Parlamento'sunun düzenleme teklifi yayımlanmıştır. Bu teklif, Avrupa Komisyonu'nun "Bataryalar Üzerine Stratejik Eylem Planı", "Döngüsel Ekonomi Eylem Planı", "Avrupa İçin Yeni Sanayi Stratejisi", "Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejileri" gibi düzenleme ve planlarına entegre olacak şekilde hazırlanmıştır.

Direktif Maddeleri

- Giderek kullanımı artan bataryalarda zararlı madde kullanımının azaltılması
- Avrupa'da kullanılan bataryaların emniyetli ve kolay bir şekilde değiştirilmesi
- Bataryalarda lityum (%4), kobalt (%12), nikel (%4) ve kurşun (%85) kullanımı ile ilgili minimum geri dönüşürebilirlik standartlarının getirilmesi
- Üretilen bataryalarda kullanılan geri dönüşüm kaynaklı kritik madenlerin miktarının teknik dokümanlarda (Dijital Batarya Pasaportu) yer alması
- Elektrikli araçlarda ve şarj edilebilir endüstriyel bataryalarda karbon ayak izi markalamalarının yer alması
- Batarya üreticilerin tedarik zincirleri için geliştirilen uluslararası kurallara uyma zorunluluğu

Batarya sektöründeki en yaygın döngüsel ekonomi uygulaması; kobalt, bakır ve nikel gibi ham maddelerin, ömrünü tamamlamış bataryaların toplanarak, geri dönüştürülerek ve yeniden üretime sokularak "kapalı döngü" bir tedarik zinciri oluşturulmasıdır. Dünya genelinde Li-Cycle, Redwood Materials gibi çeşitli firmalar bu uygulamaların öncüsüdür.

Kaynak: AB Komisyonu

ALTERNATİF YAKIT ALTYAPISI DİREKTİFİ

AB'nin 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşması için ulaşımda fosil yakıtların kullanımının azaltılması kilit öneme sahiptir. Bu hedefe ulaşmak için AB'de arabalar, uçaklar ve gemiler için yeterli şarj noktası ve alternatif yakıt ikmal noktası gerekmektedir.

Fit for 55 paketinin bir parçası olan alternatif yakıtlar altyapı yönetmeliği , önümüzdeki yıllarda bu tür altyapıların AB'de yaygınlaştırılması için somut hedefler belirlemektedir.

Düzenlemenin amacı, otomobiller, kamyonlar, gemiler ve uçakların alternatif yakıtlarla şarj edilmesi ve yakıt ikmali için birlik genelinde yeterli kapsama alanının sağlamaktır.

AB'deki sera gazı emisyonlarının yaklaşık %25'inden ulaşım sorumludur. Taşıma türü başına emisyonların payı:

- Karayolu: %71
- Havacılık: %14,4
- Gemiler: %13,5
- Trenler: %0,5
- Diğerleri: %0,5

Kaynak: AB Komisyonu

ALTERNATİF YAKIT ALTYAPISI DİREKTİFİ'NDEKİ YENİLİKLER

Şarj İstasyonları

Ana yollarda en az her 60 km'de bir olmalı:

*2025 yılı sonuna kadar binek otomobiller ve 3,5 tonun altındaki kamyonlar için olmalı

*2030 yılı sonuna kadar 3,5 tonun üzerindeki kamyonlar için olmalı

Her yıl, şarj istasyonları aracılığıyla sağlanan toplam güç çıkışı, 3,5 tonun altındaki kayıtlı binek otomobil ve kamyon sayısı ile artmalı
3,5 tonun üzerindeki kamyonlar için:

*Her güvenli park alanında en az bir şarj istasyonu (2030 sonu)

*Kentsel alanlarda da şarj istasyonları

Hidrojen Yakıt İkmal İstasyonları

Ana yollarda en az her 200 km'de bir (2030 sonu) olmalı

Kentsel alanlarda sağlanan daha fazla istasyon olmalı

Sıvılaştırılmış Metan Yakıt İkmal Noktaları

Metan kullanan araçların AB genelinde dolaşmasına izin vermek için en azından ana yollar boyunca olmalı

Yeni Altyapı Şunları Yapmak Zorunda Kalacak:

Geçici şarja izin verilmeli

Elektronik ödemeler kabul edilmeli

Kullanıcıları fiyatlandırma seçenekleri hakkında açıkça bilgilendirilmeli

Limanlar:

En işlek deniz limanlarında, konteyner gemilerinin ve yolcu gemilerinin en az %90'ının kıyı tarafındaki elektrik arzına erişimi olmalı

İç su yolu limanlarının çoğunda kıyı tarafında elektrik sağlayan en az bir kurulum (2030'a kadar) olmalı

Havaalanları:

Aşağıdakiler için elektrik temini sağlanacaktır:

2025 yılına kadar tüm uçaklar için

2030'a kadar tüm uzak mesafeler için

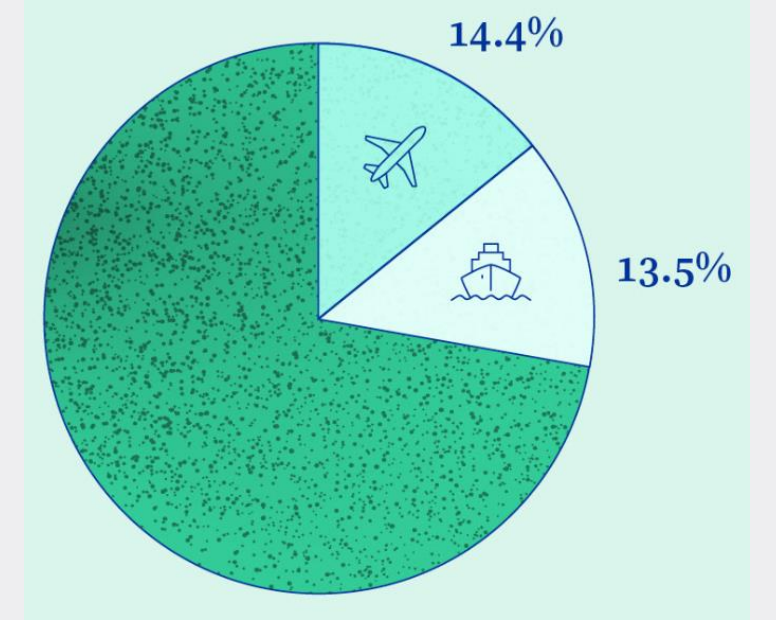
*Yılda 10.000'den az uçuş yapan havaalanları muaf olabilir

ReFuelEU HAVACILIK ve FuelEU DENİZCİLİK

Alternatif Yakıt Altyapısı Direktifinin yanı sıra ReFuelEU havacılık ve FuelEU denizcilik, uçaklar ve gemiler tarafından sürdürülebilir yakıtların kullanımını artırmayı ve sonuç olarak bu taşımacılık sektörlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını azaltmayı amaçlamaktadır.

Faydaları ne olacak?

- Havacılık ve denizcilik sektörleri için eşit şartlar
- Sürdürülebilir havacılık ve denizcilik yakıtlarının rekabetçi maliyetlerle artan üretimi ve alımı
- Sürdürülebilir havacılık ve deniz taşımacılığında daha fazla yenilik ve yatırım
- AB vatandaşları tarafından daha fazla çevreye duyarlı ulaşım

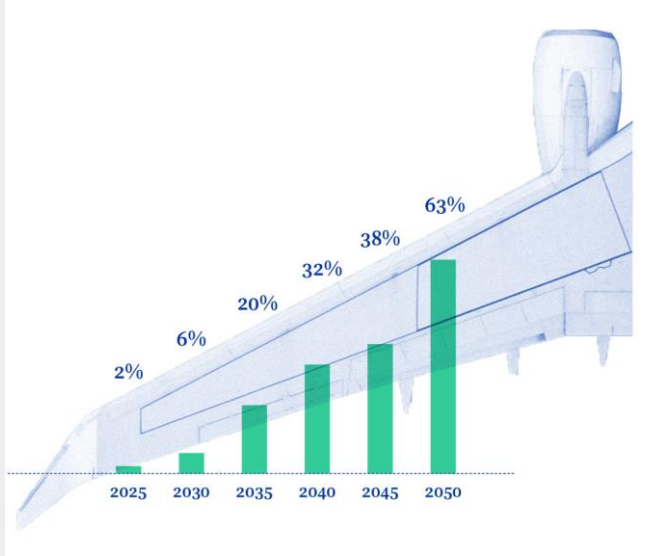

2018'deki Mevcut Son Verilere Göre AB Deniz ve Havacılık Emisyonları / Kaynak: AB Komisyonu

ReFuelEU HAVACILIK ile GELECEK DEĞİŞİKLİKLER

AB havalimanlarındaki uçak yakıtı tedarikçileri, dağıttıkları sürdürülebilir yakıtların (özellikle sentetik yakıtların) payını kademeli olarak artıracak. Sürdürülebilir havacılık yakıtlarının arzındaki minimum pay aşağıdaki gibi olacaktır:

- 2025: %2
- 2030: %6
- 2035: %20
- 2040: %32
- 2045: %38
- 2050: %63

AB Havacılık Emisyonları Azaltım Hedefi Kaynak: AB Komisyonu

AB havalimanlarından kalkan havayolları;

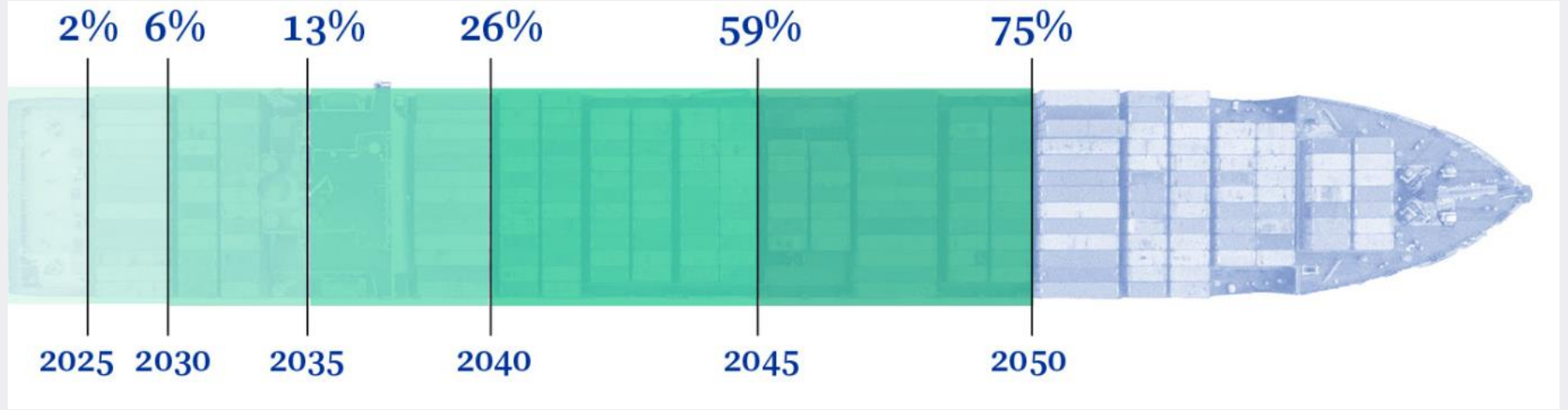
- Sürdürülebilir yakıtları yükseltecek ,
- Tankçılık uygulamalarından kaynaklanan ekstra ağırlıkla ilgili emisyonları önlemek için uçağa yalnızca uçuş için gerekli yakıtla yakıt ikmali yapacak,
- AB havalimanları, sürdürülebilir havacılık yakıtlarını teslim etmek, depolamak ve yakıt ikmali yapmak için gerekli altyapıyı garanti edecek.

FuelEU DENİZCİLİK ile GELECEK DEĞİŞİKLİKLER

FuelEU Denizcilik Yönetmeliği, Avrupa limanlarına uğrayan 5.000 gros tonun üzerindeki gemileri (balıkçı gemileri gibi istisnalar hariç) kapsamaktadır (5 000 gros tonun üzerindeki gemiler tüm gemilerin %55'ini oluşturur ve denizcilik sektöründen kaynaklanan CO₂ emisyonlarının %90'ından sorumludur).

Gemilerde kullanılan enerjinin sera gazı yoğunluğu aşağıdaki şekilde azaltılacaktır:

- 2025: %2
- 2030: %6
- 2035: %13
- 2040: %26
- 2045: %59
- 2050: %75

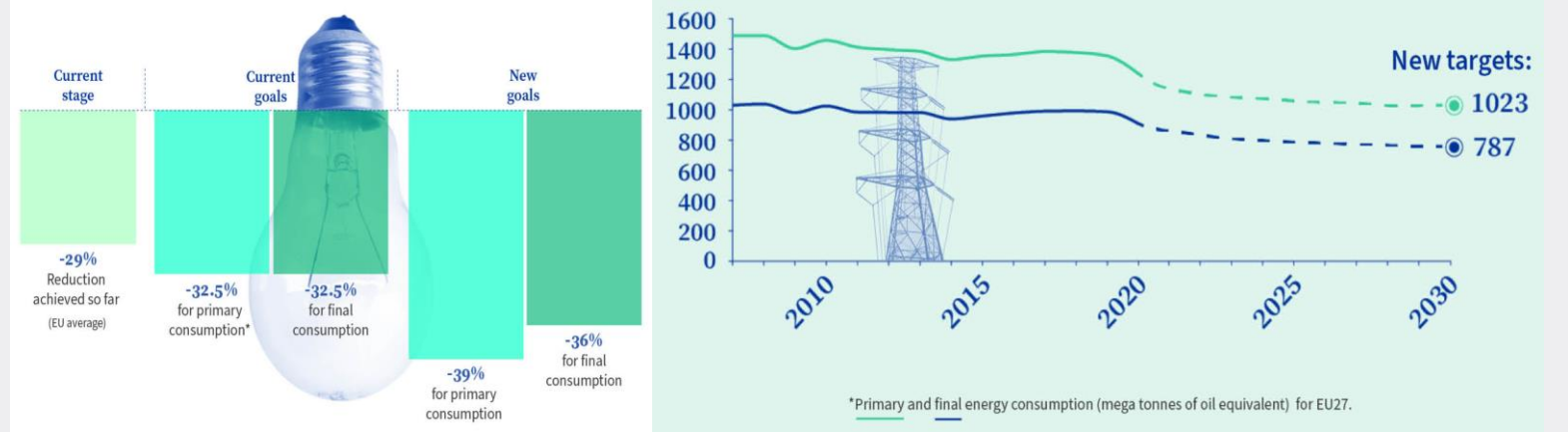
AB Havacılık Emisyonları Azaltım Hedefi Kaynak: AB Komisyonu

2030'dan itibaren, başka bir sıfır emisyonlu teknoloji kullanmadıkları durumda, rıhtım kenarında demirlemiş durumdayken elektrik enerjisi ihtiyaçları için karadaki güç kaynağına bağlanabileceklerdir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ DİREKTİFİ

2030 hedeflerine ulaşmak için AB enerji verimliliğini revize etmiştir. Yeni kurallara göre, üye devletler nihai enerji tüketimlerini her yıl azaltmalı ve **kademeli olarak yılda %1,5'luk kesintilere ulaşmalıdır**. Bu, mevcut mevzuattakinin neredeyse iki katıdır (%0,8).

İlgili kilit sektörler: Binalar, Ulaşım ve Endüstri
AB, binalar ve ulaşım için yeni bir ETS oluşturarak daha fazla emisyon azaltmayı planlamaktadır.

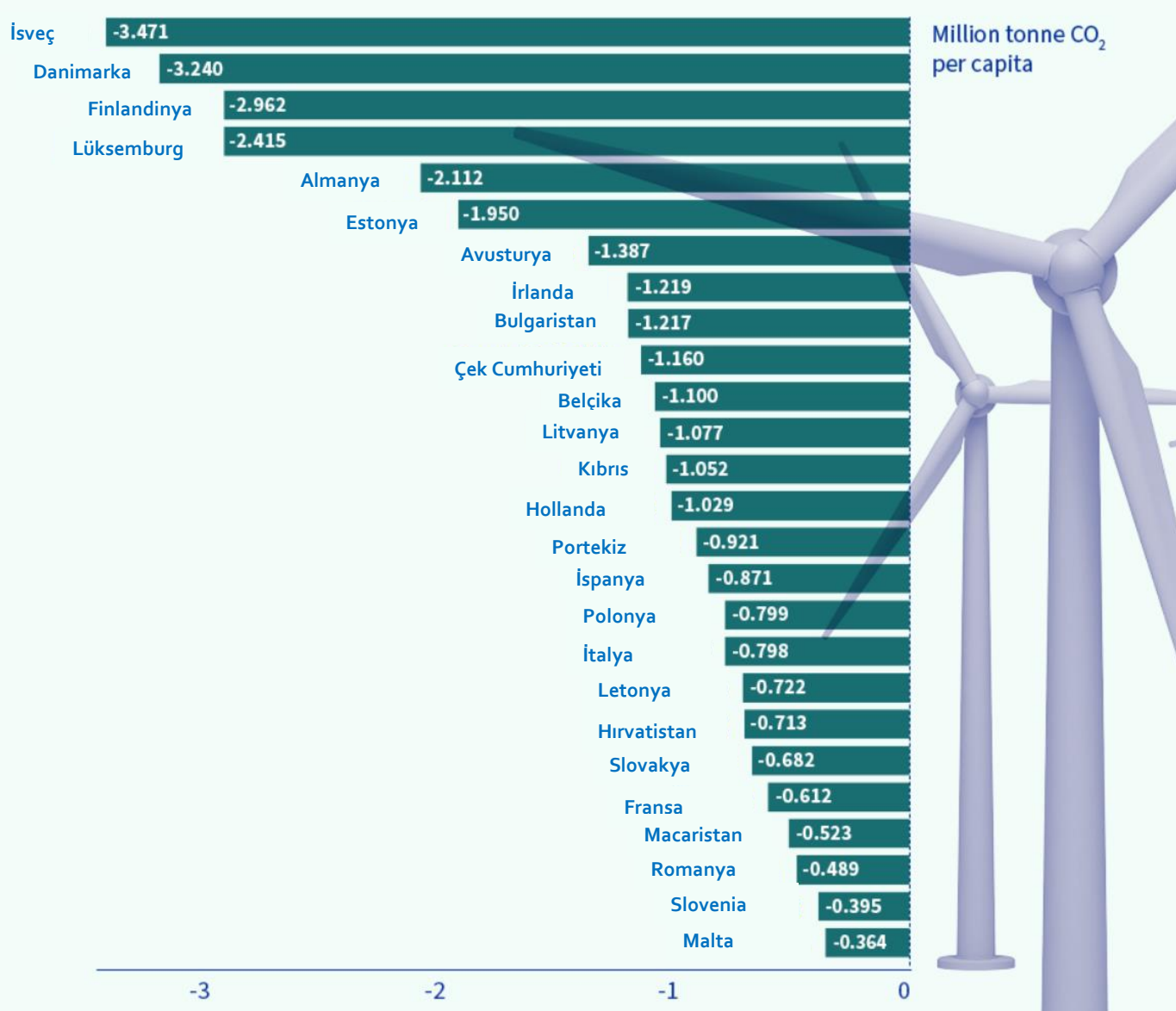

Kaynak: AB Komisyonu

Kamu sektörü aşağıdaki yollarla enerji verimliliğine katkıda bulunacaktır:

- Nihai tüketimini yılda %1,7 azaltmalı veya alternatif olarak ulaşımını (toplu taşıma ve silahlı kuvvetler hariç) her yıl en az %1,9 oranında azaltmalı (zorunlu tedbir)
- Enerji performanslarını iyileştirmek için binaları yenilemeli
- Verimlilik gerekliliklerini daha iyi entegre etmek için kamu ihale prosedürlerini gözden geçirmeli
- Düşük gelirli tüketicileri artan enerji fiyatlarından korumak için destek sağlanacaktır:
- Sosyal İklim Fonu
- ETS'den elde edilen gelirler

YENİLENEBİLİR ENERJİ DİREKTİFİ

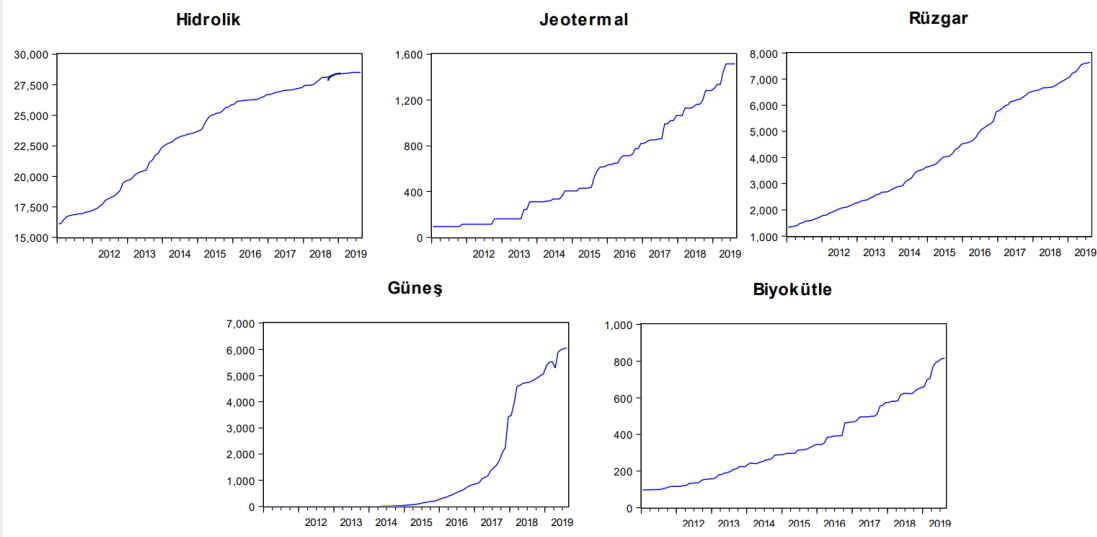
Yenilenebilir enerji, fosil yakıtlardan daha az karbon saldığı için düşük çevresel etkiye sahiptir. **AB'de yenilenebilir enerji kaynaklarının payının artırılması**, enerji sektörünün karbon ayak izinin (şu anda tüm AB emisyonlarının %75'i) azaltılması için önemlidir.

2005'ten bu yana, AB genelinde fosil yakıtların giderek artan bir şekilde yenilenebilir enerjiyle değiştirilmesi, 2017'de toplam kükürt dioksitte (SO₂) %7 ve nitrojen oksit (NOx) emisyonlarında %1 düşüş sağlamıştır.

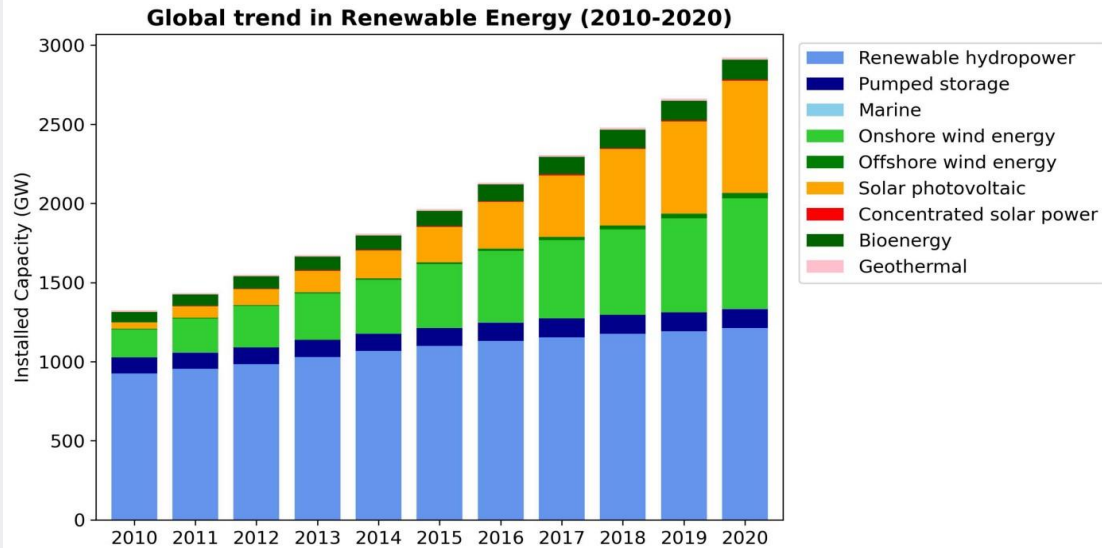
Yenilenebilir enerji sayesinde, AB üye devletleri sera gazı emisyonlarını azaltabildiler:

- İsveç, 2020'de önlenen kişi başına -3,471 milyon ton CO₂ ile en yüksek azaltımı gerçekleştirdi.
- Malta, en düşük önlenen emisyon miktarına sahip oldu: -0,36

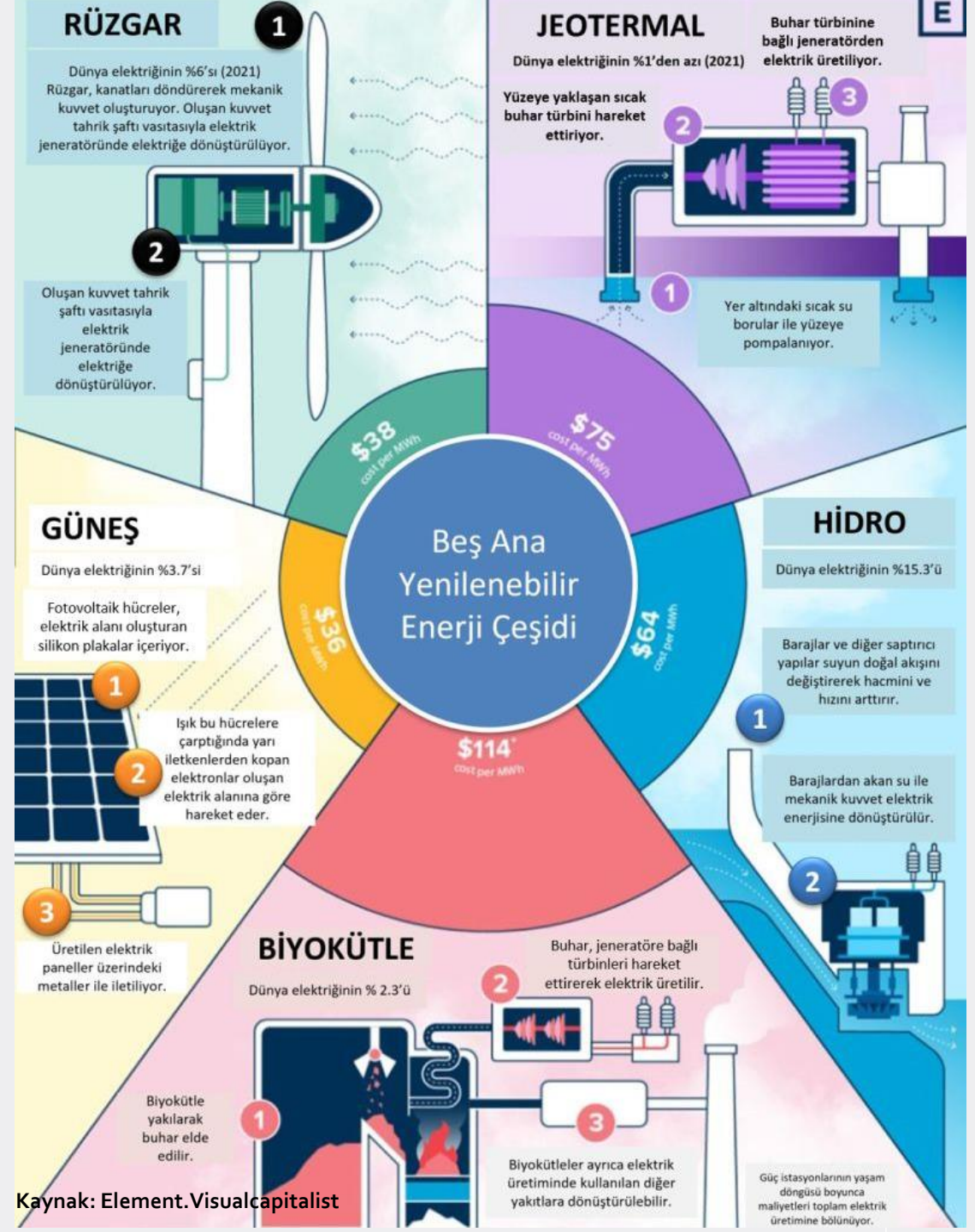
YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜRLERİ

Türkiye'nin Kurulu Güç Değişkenlerine Ait Düzey Grafikleri (MW) / Kaynak: Dergipark.org.tr

Global Yenilenebilir Enerji Trendleri / Kaynak: Towards Data Science

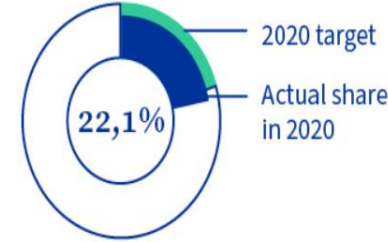
Kaynak: Element.Visualcapitalist

YENİLENEBİLİR ENERJİ DİREKTİFİ KAPSAMINDA YENİLİKLER ve HEDEFLER

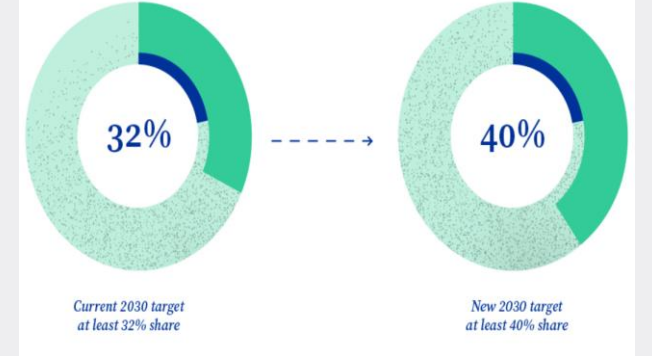
Yeni direktif, 2030 için AB çapında sektöre özgü hedefler ve önlemler belirlemeyi amaçlamaktadır:

- **Binalar** : Yenilenebilir enerji kullanım payı %49'a yükseltilmeli ([Kaynak](#))
- **Endüstri** : Yenilenebilir enerji kullanım payı yıllık +%1,1 arttırılmalı
- **Isıtma ve Soğutma**: 2025'e kadar yenilenebilir enerji kullanımındaki yıllık pay +%0,8 ardından 2030'a kadar yıllık +%1,1 arttırılmalı
- **Endüstride Yenilenebilir Hidrojen**: Toplam tüketimin +%35'ini karşılamalı (2035'e kadar %50) → Yenilenebilir Enerji Direktifi ile 2030 yılı için belirlenen biyolojik olmayan yakıtlardan elde edilen hidrojenin endüstrilerde %50 oranında kullanılması hedefi **REPowerEU ile %75'e yükseltilmiştir** ([Kaynak](#)).
- **Ulaşım ve Yakıtlar**:
 - Üye devletler, ulaşım yakıtlarının emisyon yoğunluğunu %13 oranında azaltmayı veya ulaşımında yenilenebilir enerjinin en az %29'luk bir payını sağlamayı seçebilirler
 - Gelişmiş biyoyakıtların yıllık payında 2025'e kadar +%1 ve 2030'a kadar +%4,4 artış yapılmalı
 - Biyolojik kökenli olmayan yenilenebilir yakıtların yıllık payında +%5,2 artış yapılmalı

Share of renewable energy
at EU level in 2020

Kaynak: AB Komisyonu

Ulusal Düzeyde

Her üye devlet, yenilenebilir enerji için belirlenen hedefe ulaşılmasına katkıda bulunmalıdır. Ülkeler, **Ulusal Enerji ve İklim Planlarında** (NECP'ler) yenilenebilir enerjiye yönelik 2030 ulusal hedeflerini belirlemiştir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ DİREKTİFİ KAPSAMINDA NELER YAPILDI, YAPILACAK?

- Rüzgar Enerji Sistemlerinin (RES) ve Güneş Enerji Sistemlerinin (GES) kapasitesinde hızlı artış gerçekleşti. 2027 yılına kadar iki katına çıkması beklenen GES ve RES'lerin dünyada güç üretiminin %20'sini karşılayacağı tahmin edilmektedir.
- 2022-2027 dönemi arasında yenilenebilir enerji kapasitesinin 2.400 GW'ta yükselmesi beklenmektedir. Çin'in "14. 5 Yıllık Planı", AB'nin "REPowerEU Planı" ve ABD'nin "Enflasyon Azaltma Yasası" yenilenebilir enerji kapasitesinin artışıdaki ana tetikleyicilerdir. 2022-2027 yılları arasında kurulacak yeni yenilenebilir enerji sistemlerinin yarısının Çin'den gelmesi beklenmektedir. Küresel yenilenebilir enerji tedarik zinciri çeşitlenmesine rağmen Çin hâlâ piyasada baskın durumdadır.
- Rusya-Ukrayna Savaşı sonrası enerji güvenliğini artıran yenilenebilir enerji yatırımları dünya genelinde hız kazandı. Fosil yakıtların yüksek fiyatları, GES ve RES'lerin rekabet gücünü artırdı.
- GES kapasitesinin 2027 yılında kömürden güç üretiminin geçmesi beklenmektedir. Yüksek emtia fiyatları nedeni ile büyük GES kurulumlarının maliyeti hala yüksek olsa da, özellikle küçük tüketiciyi artan enerji fiyatlarından korumak için binalara ve evlere kurulan güneş sistemleri devletlerin desteklemesinin etkisi ile giderek yaygınlaşmaktadır.
- 2022-2027 yılları arasında 570 GW yeni RES'in karaya konuşlandırılması beklenmektedir.
- Yapılan analizlere göre, doğru politika ve stratejilerin uygulanması ve engellerin kaldırılması halinde yenilenebilir enerji kaynaklarında %25 ilave artış yaşanabilir.
- Önümüzdeki 5 yıl içerisinde endüstri ve ulaşımın karbondan arındırılmasında önemli roller üslenecek olan yenilenebilir hidrojen kapasitesinin 100 kat artacağı tahmin edilmektedir. 25 ülke tarafından açıklanan politika ve hedeflere göre, gelecek 5 yıl içerisinde 50 GW rüzgar ve güneş enerjisinin yenilenebilir hidrojen üretiminde kullanılması beklenmektedir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ İÇİN TEDBİRLER

Kısa Vadeli Önlemler

- Katılmak isteyen tüm üye ülkelerin yanı sıra Ukrayna, Moldova, Gürcistan ve Batı Balkanlar için AB Enerji Platformu aracılığıyla ortak gaz, LNG ve hidrojen alımları
- Yenilenebilir enerji kaynakları ve düşük karbonlu gazlar konusunda güvenilir tedarikçilerle yeni enerji ortaklıkları
- Yenilenebilir hidrojen dağıtımıyla birlikte GES ve RES'lerin devreye alınması
- Biyometan üretiminin arttırılması
- AB çapında hidrojen projelerinin onaylanması
- Vatandaşların ve işletmelerin nasıl tasarruf edebileceklerine dair tavsiyeler içeren bir AB Enerji Tasarrufu Tebliği'nin yayınlanması
- Gaz deposu kapasitesinin en az %80'inin doldurulması
- Gaz arzının kesintiye uğraması durumunda AB koordinasyonu talep azaltma planları

Orta Vadeli Önlemler

- Toparlanma ve Dayanıklılık Mekanizması (Recovery and Resilience Facility-RRF) kapsamındaki REPowerEU Planları
- İnovasyon Fonu kapsamında projelerle endüstriyel karbonsuzlaştırmanın hızlandırılması
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına daha hızlı izin verilmesi için yeni mevzuat ve tavsiyeler (özellikle düşük çevresel riske sahip, özel olarak tahsis edilmiş alanlar)
- Entegre ve uyarlanmış bir gaz ve elektrik altyapı ağına yatırım
- 2030 için AB çapındaki verimlilik hedefinin %9'dan %13'e çıkarılması
- 2030 için Avrupa yenilenebilir enerji hedefinin %40'tan %45'e çıkarılması
- Endüstrinin kritik hammaddelere erişimini sağlamak için yeni AB önerileri
- Ulaştırma sektöründe enerji verimliliğini artırmaya yönelik düzenleyici tedbirler
- 2025 yılına kadar 17,5 GW'lık elektrolizörlerin inşa edilmesi (AB endüstrisini destekleyecek 10 milyon ton yenilenebilir hidrojen üretimi için)
- Hidrojen için modern bir düzenleyici çerçeve inşa edilmesi

YENİLENEBİLİR ENERJİ İÇİN TEDBİRLER

Planlar

- ABD ve Kanada'dan LNG ve Norveç'ten boru hattı ve LNG gazı teslimatlarının arttırılması
- Azerbaycan ile özellikle Güney Gaz Koridoru konusunda işbirliğinin yoğunlaştırılması
- LNG arzını artırmak için Mısır ve İsrail gibi gaz tedarikçileriyle siyasi anlaşmaların yapılması
- Cezayir ile enerji diyalogunun yeniden başlatılması
- Katar da dahil olmak üzere Körfez'deki büyük üreticiler ve Avustralya ile işbirliğinin sağlanması
- Japonya, Çin ve Kore gibi gaz alıcıları ile koordinasyon sağlanması
- Nijerya, Senegal ve Angola gibi Sahra altı Afrika ülkelerinin ihracat potansiyelinin keşfedilmesi

Uluslararası Ortaklarla Çalışmak

Dünya genelinde yenilenebilir enerjiyi ve enerji verimliliğini artıran, yeşil teknoloji ve yenilik konusunda işbirliği yapan, karşılıklı yarar sağlayan uzun vadeli ortaklıklar kurmak isteyen AB, Enerji Platformu ile talebin birleştirilmesinde, altyapı kullanımının koordine edilmesinde, uluslararası ortaklarla müzakere edilmesinde ve ortak gaz ve hidrojen alımlarının hızlandırılmasında aktif rol alacaktır.

YENİLENEBİLİR ENERJİ İÇİN TEDBİRLER

Hidrojen Projeleri

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başlaması ile açıklanan REPowerEU Planı çerçevesinde AB, 2030 yılına kadar 10 milyon ton iç piyasadan, 10 milyon ton ise ihraç olmak üzere toplam 20 milyon ton yenilenebilir hidrojen tedarik etmeyi planlamaktadır.

Yenilenebilir hidrojen kapasitesinin artırılabilmesi için GES ve RES yenilenebilir enerji projelerine hız verilmesi gerekmektedir.

3 Kasım 2022'de "Yenilikçilik Fonu" kapsamında açıklanan yeni çağrılar ile hidrojen projelerine 3 milyar € kaynak ayrılacak. Finansal kaynağın 1 milyar € 'luk kısmının, hidrojenin endüstriyel kullanımı için harcanması planlanmaktadır.

2024 yılından itibaren pilot uygulama ile hayata geçmesi beklenen Hidrojen Bankası projesi ile hidrojen teknolojilerinin geliştirilmesindeki finansal risklerin azaltılması için üretici ve tüketiciler arasındaki fiyat beklenti farkının tamamının karşılanması beklenmektedir.

ENERJİ VERGİLENDİRME DİREKTİFİ

AB, çevreyi en çok kirleten yakıtlardan en yüksek verginin alınmasını sağlayarak, daha yeşil bir geleceğe sahip olmasını hedeflemektedir. Revize edilen direktif, farklı enerji ürünlerinin vergilendirilmesinin çevre üzerindeki etkilerini yansıtmalarını sağlayarak işletmeleri daha yeşil seçimler yapmaya teşvik etmektedir. Yeni kurallar ile AB'de motor ve ısıtma yakıtları ile elektriğin vergilendirilmesinin çevre ve sağlık üzerindeki etkilerini yansıtmalarını sağlayarak AB'nin iklim hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacaktır.

Enerji Vergilendirme Direktifi'nin önerilen güncellemesi iki ana alana odaklanmaktadır:

1. Vergi oranlarının yapısı

Asgari vergi oranları, hacim yerine yakıtların ve elektriğin gerçek enerji içeriğine ve çevresel performansına dayalı olmalıdır.

2. Vergiye tabi tabanın genişletilmesi

Vergiye tabi taban, daha fazla ürün dahil edilerek ve mevcut muafiyet ve indirimlerin bir kısmı kaldırılarak genişletilecektir.

Mevcut teklif kapsamında nelerin değişmesi beklenebilir?

- En kirletici yakıtlar (kömür, petrol, gaz) en yüksek vergilendirilecektir.
- Havacılık ve deniz yakıtları vergiye tabi olacak: 10 yıllık bir süre içinde, bu sektörlerde kullanılan yakıtlar (gazyağı ve ağır petrol) için asgari vergi oranları kademeli olarak artırılacak ve bu sektörler için sürdürülebilir yakıtlar asgari vergi oranlarından faydalanacaktır.
- Yakıt ve elektrik kullanım türleri arasında ayrım yoktur (ticari ve ticari olmayan, ticari ve ticari olmayan kullanım).
- Asgari oranları sürekli güncellenmelidir (Eurostat tüketici fiyatları rakamlarına göre yıllık olarak ayarlanır).

ENERJİDE NET-SIFIR OLMA

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) amiral gemisi raporlarından olan "Küresel Enerji Görünümü-2022 Raporu"nda yer alan dikkat çekici hususlar:

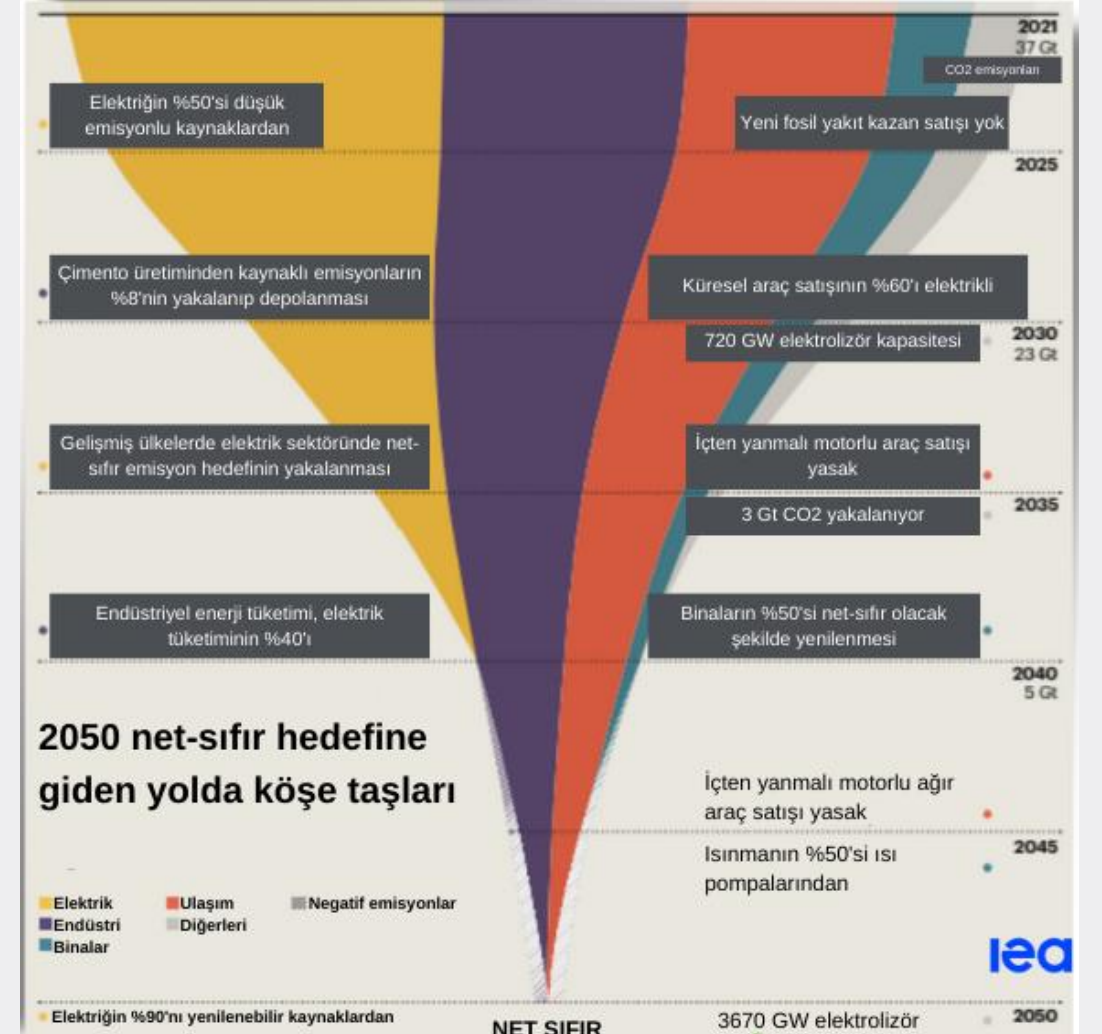
! Dünyanın en büyük fosil yakıt ihracatçısı olan Rusya'nın tedariği yavaşlatması ile özellikle doğalgaz da tarihi fiyat artışları yaşandı. Pandemi nedeni ile Çin'in azalan doğalgaz talebi, AB'nin spot LNG piyasasından 50 milyar metreküp doğalgaz talebi ile dolduruldu. Elektrik fiyatlarındaki artışının %90 sebebi doğalgaz ve kömür fiyatlarında yaşanan artıştır.

! Enerji fiyatlarındaki artış pek çok gelişmekte olan ülkede doğalgaz fiyatlarını da tetikledi. Burada özellikle gelirlerinin önemli bir kısmını enerji ve gıdaya harcayan dar gelirli oldukça kırılgan durumdadır. Yaklaşık 100 milyon kişi daha sağlıklı çözümler yerine ateşte yemek pişirme seçeneğini tercih etmek zorunda kalabilirler.

! Şu ana kadar gelişmiş ülkeler tüketicileri artan enerji fiyatlarına karşı korumak için yaklaşık 500 milyar \$ harcadı. Kısa dönemli tedbir olarak da kömür ve petrole dönüş eğilimleri görülmektedir.

! Fosil yakıtların küresel ölçekte enerji piyasalarındaki payı yaklaşık %80 civarındadır. 2025'ten itibaren fosil yakıtların payının elektrikli araçlardaki artışa paralel olarak azalması beklenmektedir.

! Net-sıfır ile ilgili verilen sözler yeterince tutulmadığı için 2050 yılı itibarıyla küresel ısınmadaki artışı 1.5 derece içinde tutmak mümkün gözükmemektedir.

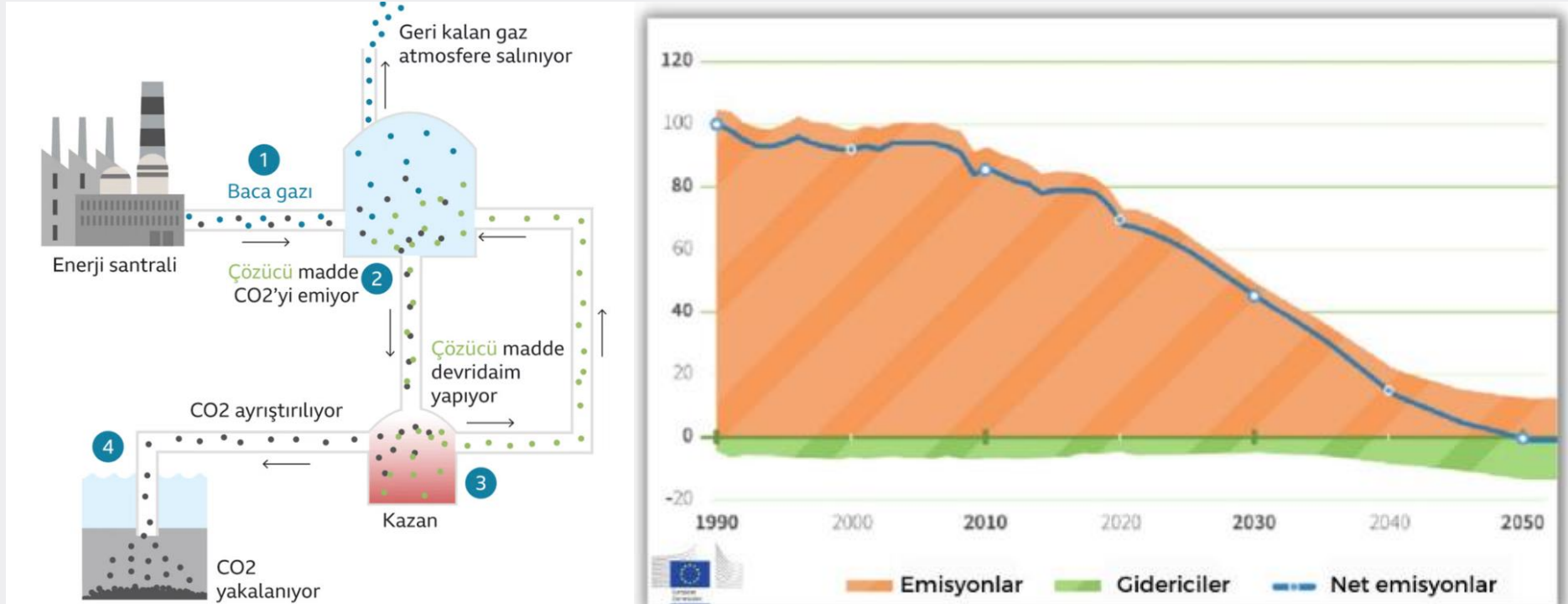

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Net-Sıfır Yol Haritası

KARBON GİDERME SERTİFİKASI

Avrupa'nın, Yeşil Mutabakat ile belirlediği net-sıfır hedefine ulaşılabilmesi için tarım ve endüstri gibi sektörlerden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarının bir kısmının doğal (ormanlar, toprak, okyanuslar vb.) ve yapay (karbon yakalama ve depolama sistemleri vb.) yöntemler ile atmosferden temizlemesi gerekmektedir.

Taslak teklife göre yıllık olarak birkaç yüz milyon ton karbondioksit atmosferden temizlenemediği için karbon giderme politikaları açısından AB doğru rotada ilerleyememektedir. Sorunun giderilmesi için beklenen teklif ile orijinal, uzun soluklu ve izlenebilir şeffaf yöntemler ile sağlıklı bir karbon giderme mekanizması oluşturulmalıdır. Belirli kriterlerin sağlanması halinde karbon gidermenin sertifikalandırılması planlanmaktadır. Sertifikalandırılan projelerden yangın vb. nedenlerle karbon sızıntısının gerçekleşmesi durumunda sorumluların hesap vermesi için uygun denetim mekanizmaları da oluşturulacaktır.

Karbon Giderme Sistemi Ve Grafiği / Kaynak : AB Komisyonu

SOSYAL İKLİM FONU

Sosyal iklim fonu, binalar ve karayolu taşımacılığı için yeni bir emisyon ticaret sisteminin getirilmesinden en çok etkilenen insanları ve işletmeleri finansal olarak desteklemek için yeni bir araçtır.

Sosyal İklim Fonu'nun kullanılacağı başlıca alanlar:

- Fosil yakıtların daha fazla artmasından etkilenecek vatandaşların ve küçük işletmelerin desteklenmesi
- Binaların enerji verimliliği açısından yenilenmesi kapsamında entegre edilecek ısıtma&soğutma ve yenilenebilir enerji sistemlerinin finanse edilmesi
- Emekli vatandaşlara doğrudan gelir desteği verilmesi
- Vatandaşların elektrikli araçlar gibi sıfır emisyonlu araçları alabilmeleri için finansman desteklerinin sağlanması

Bu bağlamda Sosyal İklim Fonu, AB Yeşil Mutabakatı çerçevesinde yapılacak aşağıdaki düzenlemeler ile ilgilidir:

- Enerji Vergi Direktifi
- Enerji Verimliliği Direktifi
- Yenilenebilir Enerji Direktifi
- Alternatif Yakıt Altyapıları Düzenlemesi

SOSYAL İKLİM FONU ve İLGİLİ DİĞER ÖNLEMLER

Sosyal İklim Fonu, bina ve karayolu taşımacılığı yakıtları için emisyon ticaretinin beklenen gelirlerinin %25'ine eşdeğer bir miktar kullanılarak AB bütçesinden finanse edilecektir. Çok Yıllı Mali Çerçeve (ÇYMÇ) hedeflenen bir değişikliğe dayalı olarak, 2025-2032 dönemi için üye devletlere 72,2 milyar € finansman sağlayacaktır. Eşleşen üye devlet fonlarından yararlanma önerisiyle fon, sosyal olarak adil bir geçiş için 144,4 milyar € 'yu harekete geçirecektir.

Sosyal açıdan adil bir geçiş için diğer AB önlemleri:

- **Adil Geçiş Mekanizması** : Daha temiz enerjiye geçişin maliyetini azaltmak için savunmasız vatandaşlara, karbon yoğun endüstrilere ve bölgelere finansal destek verilmeli
- **Enerji Mevzuatı** : Enerji vergilendirme direktifi uyarınca, hassas haneler belirli vergi muafiyetlerinden yararlanabilmeli

Adil Geçiş Mekanizması (Just Transition Mechanism-JTM) :

AB'nin yeşil ekonomi politikalarının gerçekleşmesi için yatırım planlarının ve finansmanının bir parçasıdır. AB, yeşil düzene geçişte hiçbir AB bölgesinin geri kalmaması ve geçişin sosyo-ekonomik etkilerini azaltmak için 2021-2027 yılları arasında uygulanmak üzere en az 150 milyar € destek paketi hazırlamıştır (European Commission, 2020c). JTM olarak adlandırılan bu paket özellikle endüstrisi kömüre dayanan ve geçişten en çok etkilenecek bölgelere destek olmak için çıkarılmıştır. Amaç, geçiş sürecinde iş olanaklarının kolaylaştırılması ve karbon yoğun endüstrilerin geçişinin hızlandırılmasıdır (European Commission, 2020).

taysad

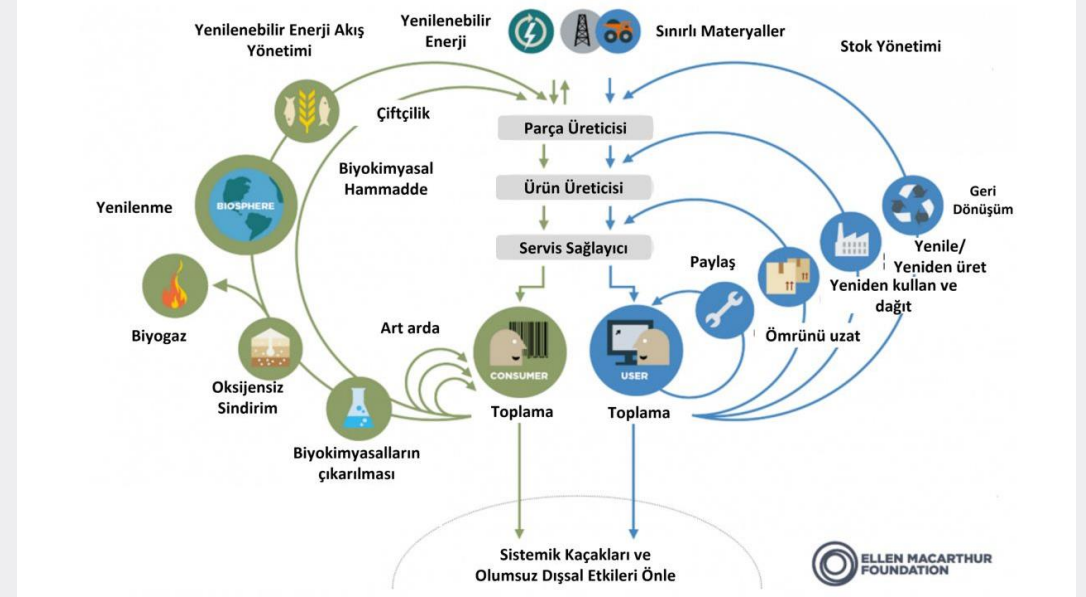
4. DESTEKLEYİCİ SİSTEMLER

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

Döngüsel ekonomiye geçiş ve sürdürülebilir ürün inisiyatifi, AB'ye satılan ürünlerin sürdürülebilirlik standardını yükseltecektir. Getirilen teklif ile, AB iç piyasalarındaki tüm ürünlerin daha dayanıklı, yeniden kullanılabilir, onarılabilir, modifiye edilebilir, geri dönüştürülebilir ve çevreye en az zararlı olmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca getirilen teklif kapsamında, tedarik zincirinin izlenmesine yönelik '**Dijital Ürün Pasaportlarının**' (pasaport veri tabanına kayıt olmayan firmaların ürünleri piyasaya sürülemeyecektir) getirilmesi, yeşil kamu ihale prosedürlerinin hayata geçirilmesi ve satılmayan ürünlerin imha edilmesinin engellenmesi gibi yenilikler de mevcuttur.

Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi ile öncelikli olarak elektronik ve bilişim teknolojileri, tekstil ve mobilya gibi değer zincirine dayalı ürünler ile çelik, çimento ve kimyasallar gibi yüksek etkili ara mallar hedeflenmektedir.

Döngüsel Ekonomi Modeli / Kaynak: World Economic Forum

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

İnisiyatif çerçevesinde; Eko-tasarım (Eco-design) Direktifi 'nin enerji ürünleri harici ürünlere genişletilmesi hedeflenmekte, tamamlayıcı mevzuat önerilerinin sunulması planlanmakta, uygulamaların "sürdürülebilirlik ilkeleri" ile tesis edilmesi öngörülmektedir.

İnisiyatif,

- ürünleri iklim-nötr, kaynakları verimli kullanan ve döngüsel bir ekonomiye uygun hale getirmek,
- atıkları azaltmak
- sürdürülebilirlikte ön alan ürünlerin performansının kademeli olarak norm haline gelmesini sağlamak
- için tasarlanmıştır.

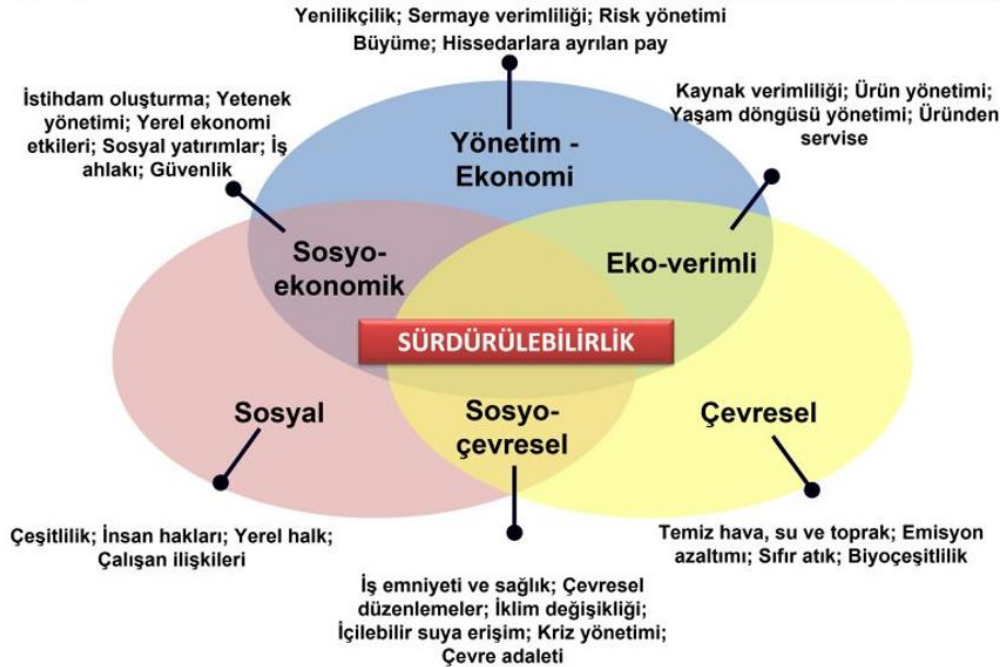
Bununla birlikte, aşağıda listelenen hususlara yönelik tedbirler alınması da değerlendirilecektir:

- Kapsamlı ürün sürdürülebilirlik ilkeleri geliştirilmesi
- Üreticilerin daha sürdürülebilir ürünler üretmesi ve üründen ürün atık haline gelene kadar sorumlu olmasını (tamir, yedek parça, ürün bakım, vb. hizmetler sunarak) sağlayacak kurallar belirlenmesi
- Dijital pasaport, etiket ve filigran gibi uygulamalarla ürün bilgisinin dijitalleştirilmesi
- Kamu alımları kapsamında yapılan mal alımlarında uyulması zorunlu minimum sürdürülebilirlik gerekliliklerinin getirilmesi
- Satılmayan dayanıklı malların imha edilmesinin yasaklanması
- Geri dönüştürülmüş ya da yeniden üretilmiş içeriğin üretim sürecinde kullanımının kolaylaştırılması ve bu süreçte açığa çıkabilecek zararlı kimyasalların takibine yönelik önlemler alınması

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Kurumsal sürdürülebilirlik, şirketlerin iş stratejilerine uzun dönemli ve sürdürülebilir değerlerin dahil edilmesi olarak tanımlanabilir. Kurumsal sürdürülebilirliğin üç temel saça ayağı:

- Çevresel (Environmental)
- Sosyal (Social) Yönetim
- (Governance)

ESG Kriterlerine Uymamanın İşletmeler için Riskleri !!!

Sermaye Maliyeti	Paydaşlar
Yatırım fonlarının ve kredilerinin onaylanması sürecinde ESG performanslarının önemi artıyor. ESG performansı düşük şirketlerin sermayeye ulaşım maliyetleri artabilir.	Yatırımcılar, hissedarlar ve tedarik zincirlerindeki diğer paydaşların ESG konusunda beklentileri karşılanamazsa organizasyonel bütünlüğü korumak zorlaşabilir.
Tahmin Edilemeyen Faktörler	İtibar ve Pazar Payı
Yönetim kadrosunun ESG faktörlerinin önemini bilmemesi , ESG ile ilgili düzenlemelerde belirsizlikler, ESG bilgilerine erişimde güçlükler öngörülemez bir alan oluşturuyor.	Gelişmiş ülkelerde tüketicilerin ESG performansına verdiği önem arttığından, bu alanda gösterilecek zafiyetler rakipler tarafından aleyhe değerlendirilebilir .

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA DİREKTİFİ (CSRD)

Amaçlar:

- Finansal Olmayan Bilgilerin Raporlanması (Disclosure of non-financial information) direktifindeki eksikliklerin giderilmesi
- Avrupa Komisyonu tarafından 2023 yılında kabul edilmesi beklenen ilk raporlama standartlarına göre şirketlerin çevre, insan hakları ve sosyal hususları kapsayan daha detaylı raporlamalar yapması
- Dijital ortamda yer alan şirketlerin raporlama bilgilerinin şeffaf bir şekilde kıyaslanabilmesi

1) CSRD'YE NEDEN İHTİYAÇ DUYULDU?

			
Gönüllü sürdürülebilirlik raporlamasının istenen sonuçları üretmemesi	Yatırımcıların sürdürülebilirlik ile ilgili bilgilere ulaşmasında yaşanan güçlükler	AB üyesi ülkelerde raporlama ile ilgili standartların dağınık olması	Finansal raporlamaya göre sürdürülebilirliğin geri planda kalması

2) CSRD HANGİ ŞİRKETLERİ KAPSIYOR?

	40 milyon € üzerinde ciro
	20 milyon € üzerinde bilanço tablosu
	250'den fazla çalışan
	Borsada işlem gören küçük ve orta ölçekli işletmeler
	Toplam 50.000 şirket

3) CSRD NE ZAMAN UYGULAMAYA GEÇECEK?

		
Büyük şirketler 2024 yılından itibaren 2023 finansal yılı için	Küçük ve orta büyüklükte işletmeler için 2027 yılından itibaren 2026 finansal yılı için	Üçüncü ülkelerdeki şirketlerin bağlıları için 2028'den itibaren

4) CSRD NELERİ KAPSIYOR?

- Açık ve uluslararası standartlarla uyumlu zorunlu raporlama standartlarının oluşturulması
- Sürdürülebilirlik bilgilerinin yönetim seviyesinde raporlara dahil edilmesi
- Raporlamalarda çifte önemlilik (double materiality) prensibinin uygulanması
- Raporların etiketlenerek dijital ortama aktarılması
- Denetçiler tarafından raporların kontrol edilmesi

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Geçmişten günümüze şirketlerin çevreye ve toplumlara verdikleri zararlara rağmen elde ettikleri kârlara yönelik uluslararası düzeyde etkili bir hukuki altyapı oluşturulamamıştır.

AB tarafından hayata geçirilmesi beklenen Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi ile büyük şirketlere özen yükümlülüğü ile ilgili hukuki sorumluluklar yüklenecektir. Bu sorumlulukların şirketlerin değer zincirinde bulunan diğer işletmelere doğru genişletilmesi sayesinde tedarik zincirlerinde yaşanan insan hakları ve çevre ihlallerinin önlenmesi hedeflenmektedir.

Tekstil

Deri

Ayakkabı

Tarım

Ormancılık

Balıkçılık

Yiyecek ve
içecek

Hayvancılık

Madencilik

Metal
ürünler

Mineral
ürünler

OECD (The Organisation For Economic Co-Operation And Development) tarafından hazırlanan görselde, özen yükümlülüğünün yerine getirilmesi gereken işlemler ve alınması gereken tedbirler sergilenmektedir.

Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü İşlemleri ve Tedbirleri / Kaynak: OECD-OCDE

PAYLAŞIMLI HAREKETLİLİK SİSTEMİ

Paylaşımlı hareket, bir aracın, motosikletin, scooter'ın, bisikletin veya başka bir seyahat modunun ortak kullanıldığı sistemdir. Paylaşılan hareketlilik, kullanıcılara ihtiyaç duyulduğunda bu seyahat modlarından birine kısa süreli erişim sağlar.

Dünya nüfusunun 8 milyarı aştığı şu günlerde yeşil dönüşümün gerçekleştirilebilmesi için, en önemli emisyon kaynaklarından birisi olan ulaşım sektöründe köklü paradigma değişikliklerine ihtiyaç duyulmaktadır. Paylaşımlı Hareket Sistemi, bu ihtiyaca cevap olarak doğmuştur.

Paylaşımlı Hareket Sistemi / Kaynak: Yeşilbüyüme.org

YEREL İKLİM EYLEM PLANLARI (YİDEP)

Yerel iklim eylem planları (YİDEP), bir kentin iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında ne kadar direnç geliştirdiğinin ve bu konudaki kararlılığının göstergesi olarak dikkat çekmektedir. Bu planlar sera gazı azaltımı ve iklim değişikliğine karşı uyum eylemlerini içermektedir. İklim değişikliği temelinde belirlenen kent vizyonu, politikalar ve sunulan hizmetlerin karar alma süreçlerine entegre edilmesi sürdürülebilir bir kent olmayı kolaylaştırmaktadır.

Yerel yönetimler tarafından hazırlanacak planların uluslararası ve ulusal ölçeklerle uyumlu planlar olmasına dikkat edilmelidir. İklim değişikliğinin olumsuz etkileri her bölgede aynı derecede hissedilmediği gibi, alınacak önlemler de bölgenin çevresel, ekonomik ve sosyal özelliklerine göre değişiklik gösterir. Tam da bu noktada yerel yönetimlerin bu olumsuz etkilerle mücadele etmeleri ve iklim değişikliğine uyum sağlamaları farklılaşmaktadır.

HORIZON EUROPE

Avrupa Komisyonu, Avrupa'nın ekosistemini ve biyoçeşitliliğini korumak aynı zamanda iklim krizlerine karşı mücadele etmek amacıyla HORIZON EUROPE çağrısını yayınlamıştır. Proje amaçları arasında Avrupa'nın Covid-19 sonrası hızlı toparlanmasına katkı da öne çıkarılmıştır. Çağrı aracılığıyla 2050 yılına kadar sanayileşmeyi desteklemek, daha sağlıklı ulaşım modelleri ortaya koymak, enerji sektöründeki karbon salınımını azaltmak hedeflenmektedir.

KOBİ'LERE DESTEK

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ), AB'de yaklaşık 100 milyon kişiye istihdam sağlarken, GDP'nin yarısından fazlasını üretmektedir. Bu nedenle AB'de ekonominin bel kemiği olarak görülmektedir. AB geçtiğimiz aylarda açıkladığı bir paketle, KOBİ'lerini korumaya yönelik alacağı tedbirleri duyurmuştur.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) göre 2020 yılı itibariyle Türkiye'de mevcut işletmelerin %99,8'ini oluşturan 3.2 milyon KOBİ bulunmaktadır. İstihdamın %73.8'ini ve toplam ihracatın %56.3'ünü gerçekleştiren KOBİ'ler, Türkiye ekonomisi için de hayati öneme sahiptir.

Kobilere Yönelik Alınan Tedbirler / Kaynak: AB Komisyonu

TRANS-AVRUPA ULAŞIM AĞI (TRANS EUROPEAN TRANSPORT NETWORK) (TEN-T)

Trans-Avrupa Ağları politikası ile ulaştırma, enerji ve telekomünikasyon sektörlerinde Avrupa altyapısının entegrasyonu ve karşılıklı işletilebilirliği amaçlanmaktadır. Trans-Avrupa Ağları kavramına ilk olarak Maastricht Antlaşması (1993)'nda yer verilmiştir.

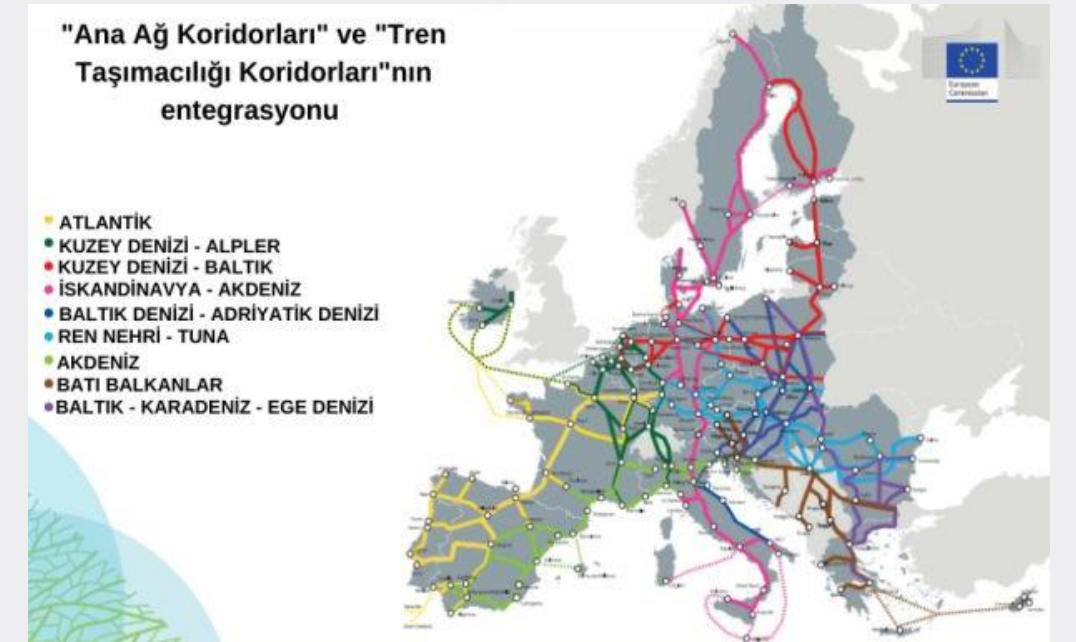
TEN-Avrupa Ulaşım Ağı'nın (TEN-T) temel amacı üye ülkeler arasında kişilerin, malların ve hizmetlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak amacıyla 'Tek Avrupa Ulaştırma Alanı'nın fiziki altyapısını oluşturmaktır.

Bu amaca ulaşmak için;

- Altyapı yatırımlarına network anlayışı getirilmiştir
- Farklı ulaştırma türlerinin intermodal bağlantısı için kesişim merkezleri (nodes) kurulması planlanmıştır
- Mevcut ve planlanan yatırımlar için teknik standartlar belirlenmiştir
- 14 Aralık 2021 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından sunulan ve kabul edilen öneri kapsamında;

Alternatif ulaşım yakıtları için ihtiyaç duyulan şarj ve yakıt ikmali altyapısının TEN-T ağı genelinde konuşlandırılması zorunluluğu getirilecektir. Bu bağlamda, üye devletlerin 2025 yılına kadar TEN-T çekirdek ağında ve 2030 yılına kadar genişletilmiş çekirdek ve kapsamlı ağlar için her 60 kilometrede bir elektrik şarj istasyonu noktası kurması sağlanacaktır.

TEN-T kapsamında 1990'lı yılların ortalarında yürütülen Ulaştırma Altyapısı İhtiyaç Analizi (TINA) çalışmaları ile belirlenen koridor anlayışı geliştirilmiştir. Bu bağlamda, sürekli güncellenen TEN-T indikatif haritaları ile TEN-T yük ve yolcu koridorları belirlenmiştir. TEN-T Çekirdek Ağı'nda öncelikli olarak finanse edilmek üzere 9 ana Koridor belirlenmiştir: 1.Baltık-Adriyatik, 2.Kuzey Denizi-Baltık, 3.Akdeniz, 4.Orta ve Doğu Akdeniz, 5.İskandinav-Akdeniz, 6.Ren – Alpler, 7.Atlantik, 8.Kuzey Denizi – Akdeniz ve 9. Ren – Tuna.

TEN-T Ağ Yapısı / Kaynak: AB Komisyonu

TRANS-AVRUPA ULAşIM AğI (TRANS EUROPEAN TRANSPORT NETWORK) (TEN-T) ve TÜRKİYE

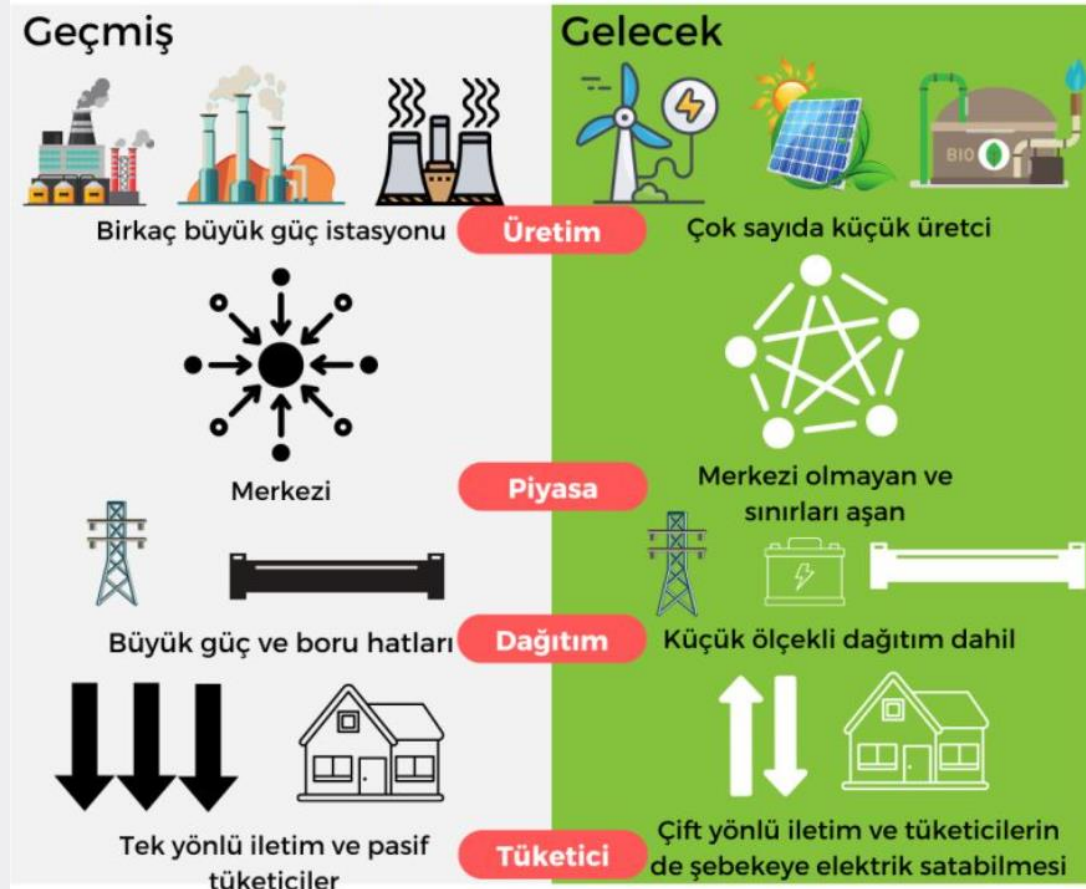
Türkiye, hızlı ve güvenilir ulaştırma altyapısının ve multi-modal ulaştırma ağının oluşturulmasına ve Karadeniz, Asya, Orta Doğu ve Akdeniz bölgeleri ile Avrupa arasında gerekli ulaştırma bağlantılarının sağlanması büyük öneme sahiptir.

Bu çerçevede, ilgili AB mevzuatı ile uyumlu **Ulaştırma Altyapı İhtiyaçları Değerlendirme (TINA) alışması** yapılmış ve bu çalışma baz alınarak **“ekirdek Ağ Veri Güncelleme Dosyası”** hazırlanmıştır. TINA alışması ile lkemizin Avrupa altyapısı ile bağlantılandırılması için öncelikli altyapı yatırım ihtiyaçları belirlenmiştir. Ülkemizin TEN-T ile bağlantısının güçlendirilmesi ve kendi çekirdek ağının inşasını amaçlayan altyapı projeleri IPA (2007-2013) altında **Ulaştırma Operasyonel Programı** kapsamında yürütülmektedir. Dolayısıyla, **Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı** kapsamındaki projeler de TINA alışması temel alınarak önceliklendirilmektedir.

AKILLI ŞEBEKE ve AVRUPA TEK ERİŞİM NOKTASI

Akıllı Şebeke (Smart Grid)

Kaynak: Yeşilbüyüme.org

Avrupa Tek Erişim Noktası (European Single Access Point)

3) AVRUPA TEK ERİŞİM NOKTASI NEDİR?

Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi tarafından geliştirilen ve finansal/sürdürülebilirlik bilgilerine tek bir noktadan erişimi sağlayan bilgi sistem altyapısı

Karşılaştırma yapılmasına imkan verecek şekilde **bilgilerin ulaşılabilir olması** sağlanacak. Avrupa Komisyonu, bilgisayar tarafından okunabilir format hazırlama konusunda yetkilendirildi.

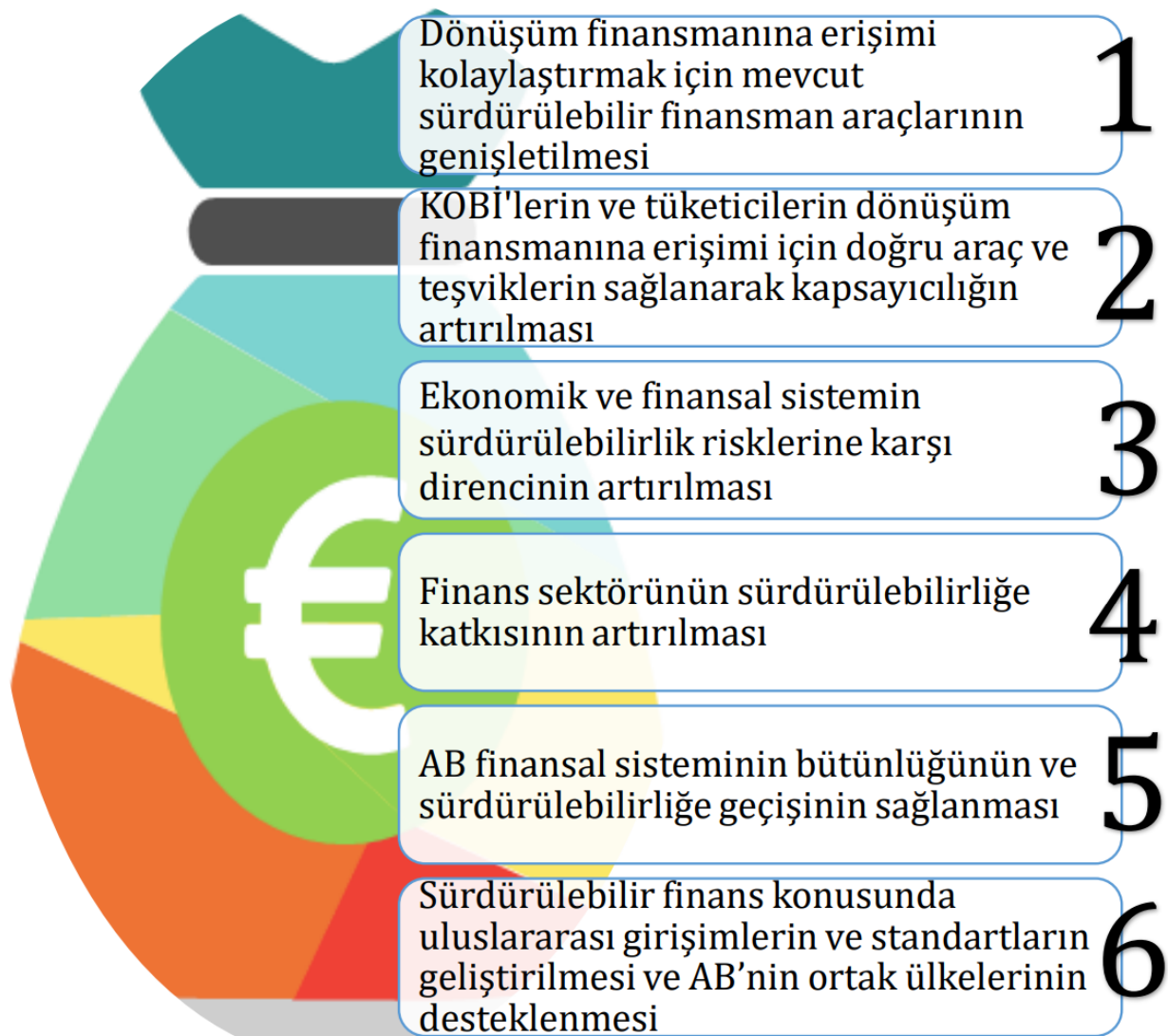
Avrupa Tek Erişim Noktası Genel Hatları / Kaynak: Yeşilbüyüme.org

taysad

5.SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS

SÜRDÜRÜLEBİLİR EKONOMİYE GEÇİŞ İÇİN FİNANSMAN STRATEJİSİ

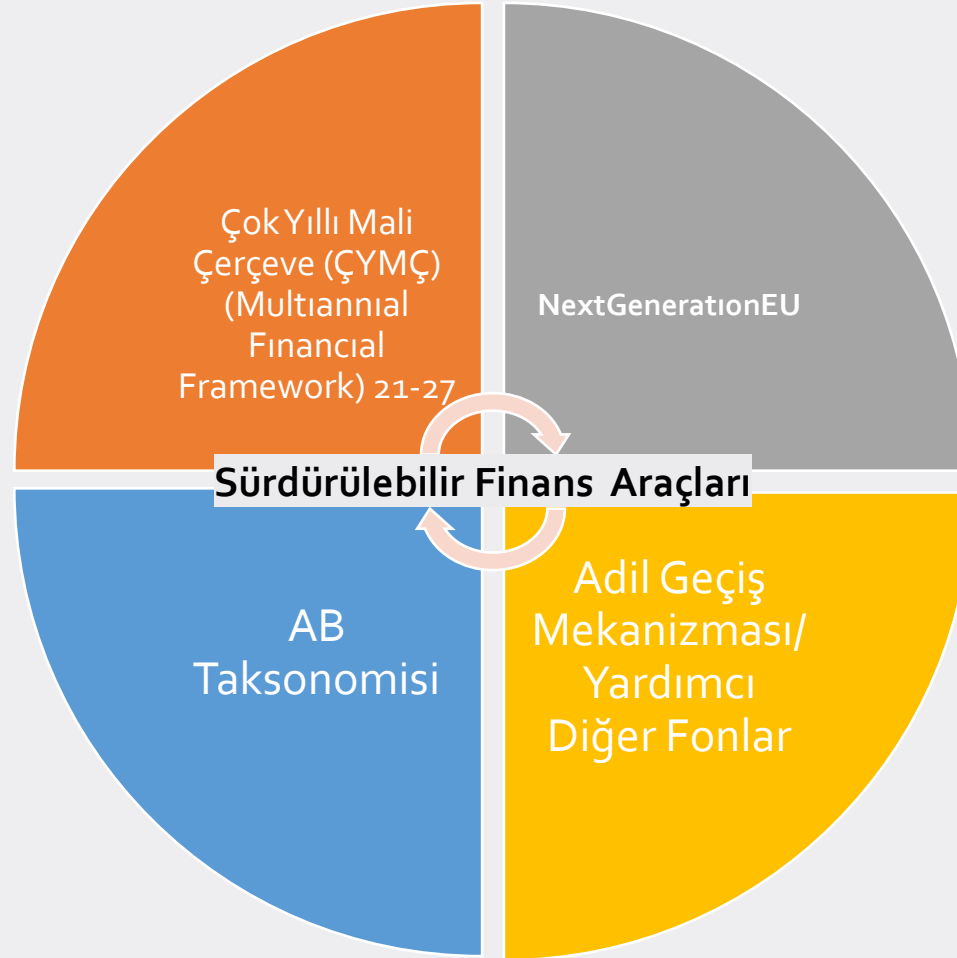

AB, Yeşil Mutabakat çerçevesinde sürdürülebilir finans stratejisini yenileyerek 6 Temmuz 2021 tarihinde 'Sürdürülebilir Ekonomiye Geçiş için Finansman Stratejisini' açıklamıştır.

Yatırımları daha sürdürülebilir teknolojilere ve işletmelere yönlendirmeyi, böylece iklim ve çevre hedeflerine ulaşılmasını desteklemeyi amaçlayan Strateji altı alanda eylemler içermektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS ARAÇLARI

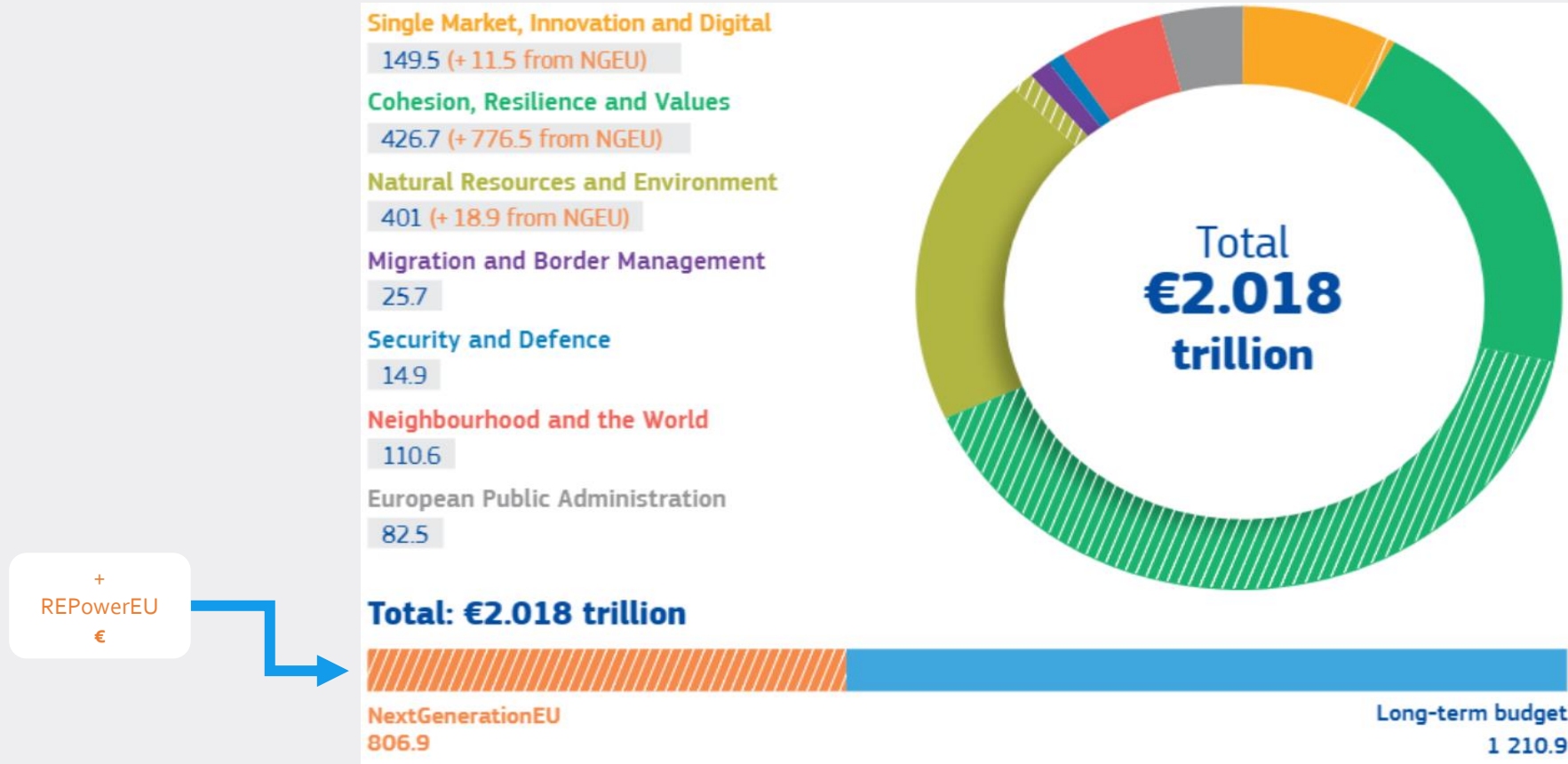
AB, Yeşil Mutabakat hedeflerine ulaşmasını desteklemek için sürdürülebilirlikle ilişkili hususları finans sektörünün ayrılmaz bir parçası haline getirmeye çalışmaktadır. Sürdürülebilir finans, yatırım kararları alınırken ESG hususların dikkate alınmasını ve finansmanın sürdürülebilir ekonomik faaliyetlere ve projelere yönlendirilmesini amaçlamaktadır.

AB 2021-2027 UZUN VADELİ BÜTÇESİ

AB, Covid-19 krizini aşmak için kamu ve özel sektör yatırımlarını AB Yeşil Mutabakatı hedefleri doğrultusunda yönlendirmeyi amaçlamıştır.

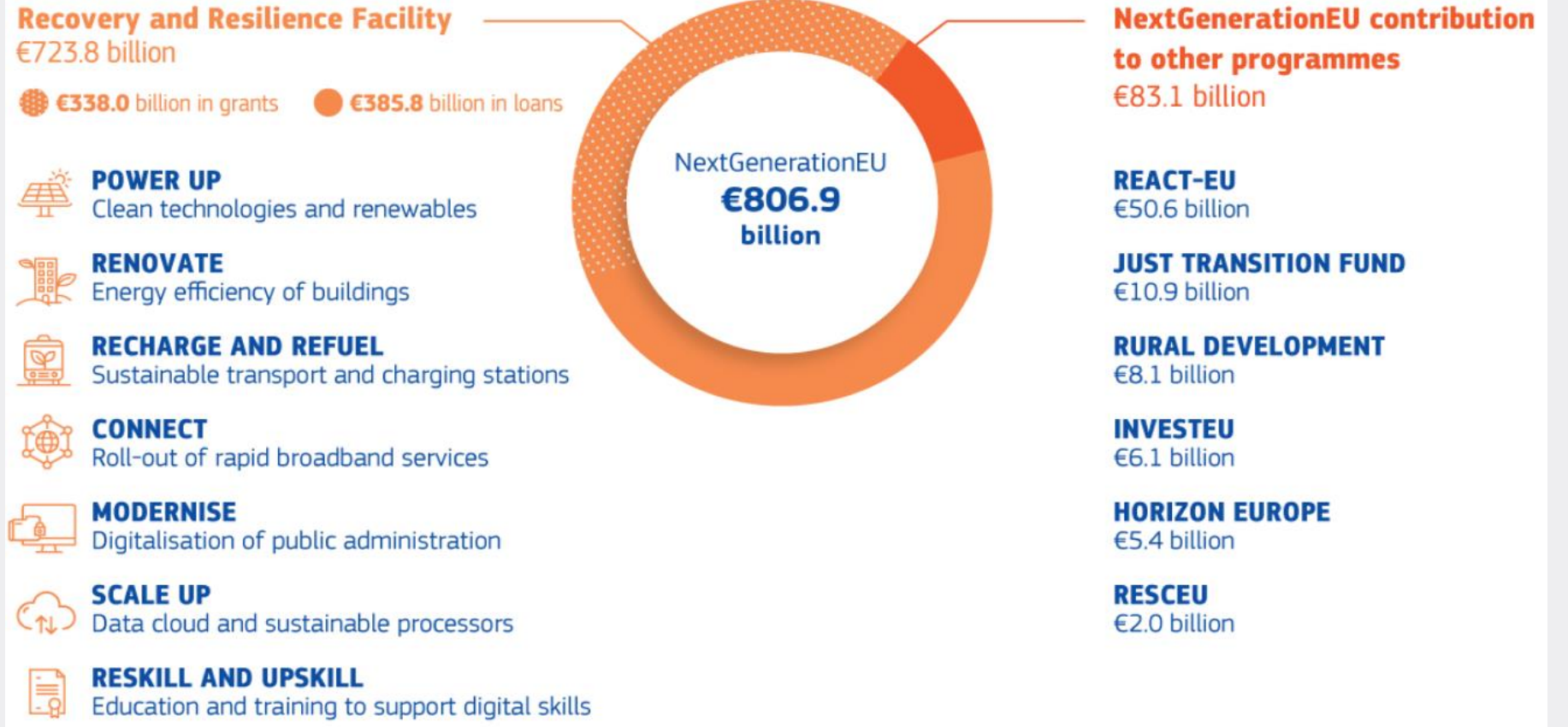
Bu kapsamda, AB'nin 2021-27 dönemini kapsayan **Çok Yıllı Mali Çerçevesi (ÇYMÇ)** ve buna ek olarak Covid-19 krizinin yarattığı olumsuz etkilerle mücadele etmek için açıkladığı **NextGenerationEU** toparlanma fonu AB'nin uzun vadede daha sürdürülebilir bir ekonomiye dönüşmesini destekleyecektir. Rusya-Ukrayna Savaşından sonra **açıklanan REPowerEU Planı** da NextGenerationEU dahiline alınmıştır.

AB 2021-2027 Uzun Vadeli Bütçesi / Kaynak: AB Komisyonu

NextGenerationEU BÜTÇE DAĞILIMI

NextGenerationEU merkezinde yer alan 672,5 milyar euroluk **Toparlanma ve Dayanıklılık Mekanizması (Recovery and Resilience Facility-RRF)**, üye ülkelerin pandeminin olumsuz etkileriyle mücadele ederken yeşil ve dijital dönüşümü gerçekleştirmelerine yardımcı olacaktır. RRF'nin, yeşil ve dijital dönüşüm alanlarındaki kamu yatırımlarına büyük ölçekli finansal destek sağlaması ve bu kaynağın en az %37'sinin yeşil projeleri, %20'sinin ise dijital dönüşümü desteklemesi planlanmaktadır. 19 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren RRF, üye devletlerdeki reform ve yatırımları 31 Aralık 2026 tarihine kadar finanse edecektir.

NextGenerationEU Bütçe Dağılımı / Kaynak: AB Komisyonu

RRF Politika Alanları

- Yeşil dönüşüm
- Dijital dönüşüm
- Akıllı ve sürdürülebilir büyüme
- Sağlık, ekonomi, sosyal ve kurumsal dayanıklılık
- Sosyal ve ulusal dayanışma
- Gelecek nesil için politikalar

REPowerEU PLANI

AB, Rusya-Ukrayna savaşının neden olduğu zorluklara ve küresel enerji piyasasındaki aksamalara karşı, **REPowerEU Planını** kabul etmiştir. Plan, Avrupalı vergi mükelleflerine yılda yaklaşık **100 milyar € 'ya** mal olan Rusya'nın fosil yakıt ithalatını 2030'dan önce aşamalı olarak bitirmeyi (bugünden 2027'ye kadar **210** milyar € 'luk ek yatırım gerekmektedir) amaçlamaktadır. Avrupalıların %85'i Ukrayna'yı desteklemek için bu planı desteklemektedir.

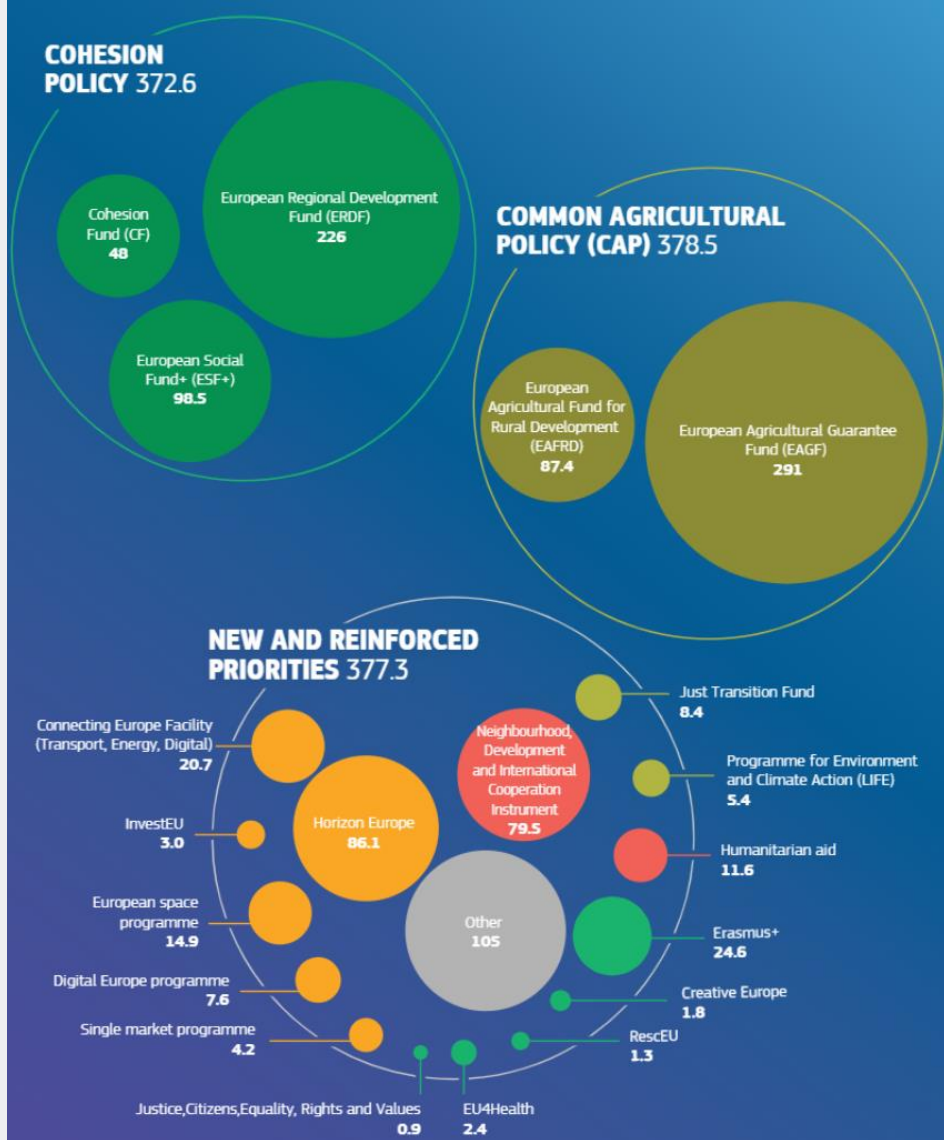
RRF, ek AB finansmanı sağlayan REPowerEU Planı uygulamasının merkezinde yer almaktadır. Üye devletler, yatırımları REPowerEU önceliklerine yönlendirmek ve gerekli reformları yapmak için RRF planlarına bir REPowerEU bölümü eklemeliler. Kalan RRF kredilerini (şu anda 225 milyar €) ve halihazırda 20 milyar € değerindeki Piyasa İstikrar Rezervinde tutulan ETS tahsisatlarının açık artırmasıyla finanse edilen yeni RRF hibelerini kullanabilirler.

REPowerEU finansmanının diğer kaynakları şunlardır:

- Uyum Politikası Fonları
- Kırsal Kalkınma İçin Avrupa Tarım Fonu
- Bağlantılı Avrupa Tesisi
- İnovasyon Fonu
- REPowerEU Hedeflerini Destekleyen Ulusal Ve AB Finansmanı
- Ulusal Mali Önlemler
- Özel Yatırım
- Avrupa Yatırım Bankası

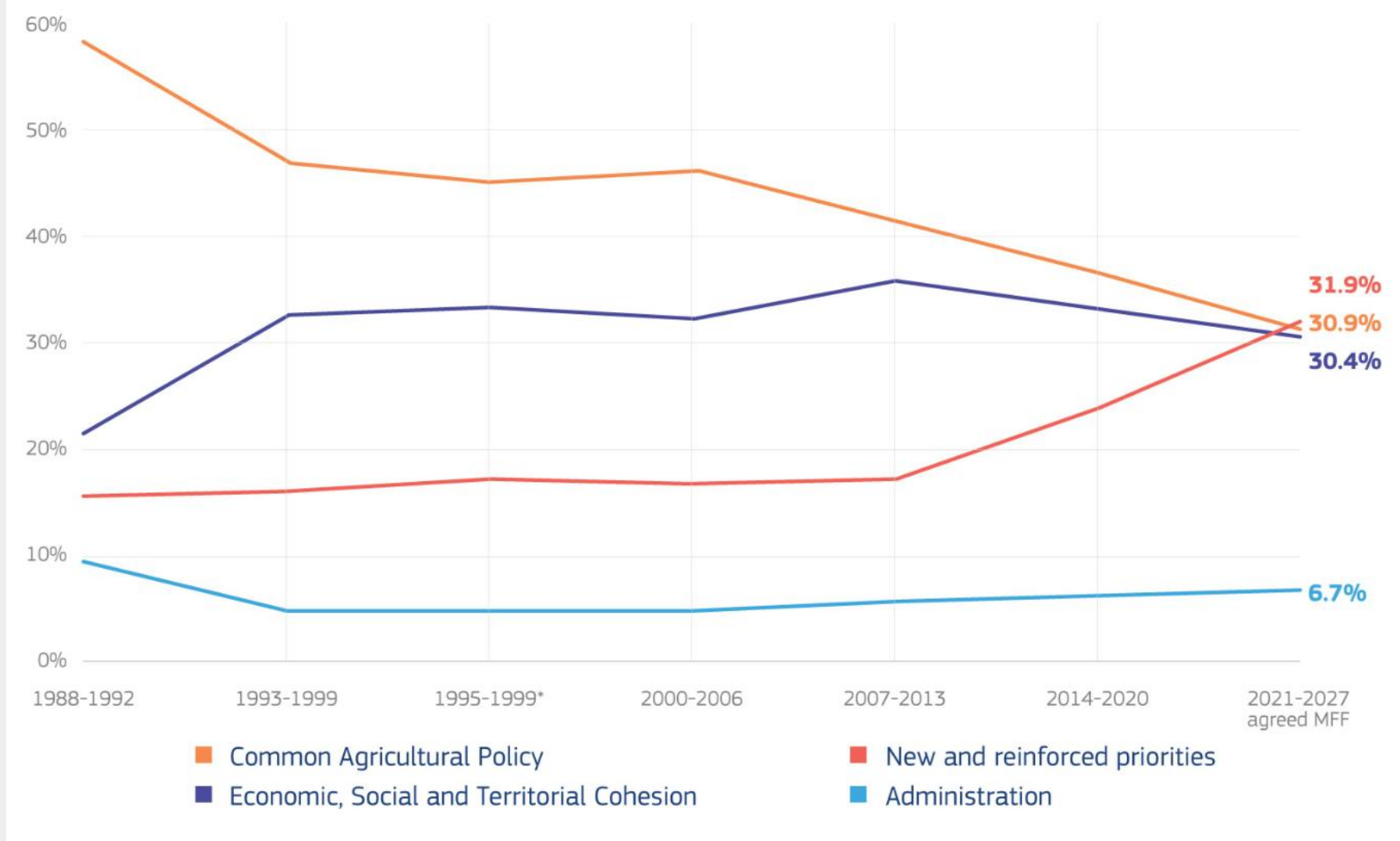
ÇOK YILLI MALİ ÇERÇEVE (ÇMYÇ) BÜTÇE DAĞILIMI

Çok Yıllı Mali Çerçeve Politika Alanları

- Ortak Pazar, Yenilikçilik, Dijitalleşme
- Dayanışma ve Değerler
- Doğal Kaynak ve Çevre
- Göç ve Sınır Yönetimi
- Güvenlik ve Savunma
- Komşuluk ve Dış İlişkiler
- Avrupa Kamu Yönetimi

ÇOK YILLI MALİ ÇERÇEVE (ÇMYÇ) POLİTİKA ALANLARI ve PAYI

Çok Yıllı Mali Çerçeve'deki Ana Politika Alanlarının Payı / Kaynak: AB Komisyonu

AB TAKSONOMİSİ

1. Amaç

Sürdürülebilir finans, yatırımların çevre dostu projelere yönlendirilmesini hedefler. 2050 yılında Avrupa Birliği'nin net-sıfır hedefine ulaşabilmesi için bilimsel tabanlı bir yaklaşım ile yatırım projelerinin sınıflandırılmasına ihtiyaç duyuluyor. Bu sayede kamu ve özel finansman kaynaklarının AB Yeşil Mutabakatı hedefleri doğrultusunda kullanılması amaçlanıyor.

2. Paydaşlar

- Sürdürülebilir Finans AB Teknik Uzman Grubu (EU Technical Expert Group on Sustainable Finance)
- AB Ortak Araştırma Merkezi (EU Joint Research Center)
- Sürdürülebilir Finans Platformu (The Platform on Sustainable Finance)

3. AB Taksonomisi Ne Değildir?

- Yatırımcılar için **zorunlu** bir sınıflandırma aracı **değildir**.
- Kamu yatırımları için **zorunlu** bir yatırım aracı değildir.
- Şirketler için uyulması gereken **zorunlu** çevresel standartlar **değildir**.

AB Taksonomisi, belirli kriterlere uyan ekonomik aktivitelere yönelik özel yatırımlar için geliştirilen, AB'nin iklim ve çevre politikalarına uygun şeffaf bir sınıflandırma sistemidir.

4. Sınıflandırma Kriterleri

Çevre ile ilgili 6 hedeften az birine büyük katkı sunmak

Çevre ile ilgili hedeflere ciddi zarar vermemek

Asgari seviyede sosyal güvencelere uygunluk (OECD vb)

Teknik gözlem kriterlerine uygunluk

İklim değişikliğini hafifletme

İklim değişikliğine uyum

Su ve deniz kaynaklarının korunması

Döngüsel ekonomi

Kirliliğin önlenmesi

Sağlıklı bir ekosistem

YEŞİL TAHVİLLER

AB, yeşil tahvil piyasasının etkinliğini, şeffaflığını ve güvenilirliğini artırmak ve piyasa katılımcılarını Avrupa yeşil tahvillerini ihraç etmeye ve bunlara yatırım yapmaya teşvik etmek amacıyla bir **Yeşil Tahvil Standardı (EU Green Bond Standard)** oluşturmaya çalışmaktadır.

Avrupa Yeşil Tahvil Standardı, şirketlerin ve kamu sektörünün büyük ölçekli yatırımları finanse etmek için sermaye piyasalarında fon toplamak amacıyla yeşil tahvilleri nasıl kullanabilecekleri konusunda bir standart ortaya koyacaktır. Böylece, ihraççılar AB taksonomisiyle uyumlu yeşil projeleri finanse ettiklerini göstermek için sağlam bir araca sahip olurken, tahvilleri satın alan yatırımcılar, yatırımlarının sürdürülebilir olduğunu daha kolay değerlendirebilecek, karşılaştırabilecek ve güvenebilecektir.

Bu sayede, **yeşil aklamaya (green washing)** ilişkin riskler de azalacaktır.

Yeşil Tahvil Çerçevesi

7 Eylül 2021'de kabul edilen **Yeşil Tahvil Çerçevesi** kapsamında, Komisyonun YeniNesilAB toparlanma fonunun %30'una tekabül eden yaklaşık 250 milyar € tutarındaki yeşil tahvili 2026 yılı sonuna kadar piyasalardan ihraç etmesi planlanmaktadır. Yeşil Tahvil Çerçevesi yatırımcılara, fonların yeşil dönüşüm için nasıl kullanılacağı konusunda bilgi sunacak ve Komisyon tarafından düzenli rapor hazırlanarak yatırımcıların bilinçli karar almaları sağlanacaktır.

Ekim 2021'de AB genelinde yeşil ve sürdürülebilir yatırımlarda kullanılmak üzere yapılan 15 yıl vadeli 12 milyar € tutarındaki tahvil ihracı, bugüne kadarki en büyük yeşil tahvil ihracı olup, bu ihraca 135 milyar € ile ihraç miktarının 11 kat üzerinde talep gelmiştir.

YEŞİL AKLAMA (GREEN WASHING)

Aslında çevreye zarar veren üretim yöntemlerini kullanan firmaların, çevreci bir algı oluşturacak şekilde iddialarda bulunmasıdır.

Yeşil aklamaya verilebilecek bazı somut örnekler;

- Fosil yakıt satan bir firmanın yakıt istasyonuna güneş paneli kurması
- Bir araba firmasının yanıtıcı emisyon testi kullanarak araç satması
- Bir çikolata firmasının 2025 yılına kadar bütün ambalajlarını geri dönüştürülebilir yapacağını iddia etmesi fakat bu yönde hiç bir somut planlama yapmaması
- Dünyaca ünlü bir içecek firmasının plastik şişe kullanmaktan vazgeçmek istememesi

Yeşil aklama faaliyetleri, sera gazı emisyonlarının azaltılmasında en büyük engellerden birisidir. Bu nedenle somut kriterlere göre şirketlerin ESG performanslarının şeffaf bir şekilde belirlenmesi için uluslararası alanda birçok standardizasyon çalışması yürütülmektedir.

Yeşil Mutabakat kapsamında hayata geçirilen "Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi" ve "Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü" düzenlemelerinin temel amaçlarından birisi de yeşil aklama faaliyetlerinin engellenmesidir.

AB 2021-2027 DÖNEMİ DİĞER FONLARI

Uyum politikası

Avrupa Bölgesel
Kalkınma Fonu

Avrupa Sosyal
Fonu Plus

Uyum Fonu

Adil Geçiş Fonu

interreg

Diğer fonlar

İltica, Göç ve
Uyum Fonu

Sınır Yönetimi ve
Vize Aracı

İç Güvenlik Fonu

Avrupa Denizcilik,
Balıkçılık ve Su
Ürünleri Fonu

taysad

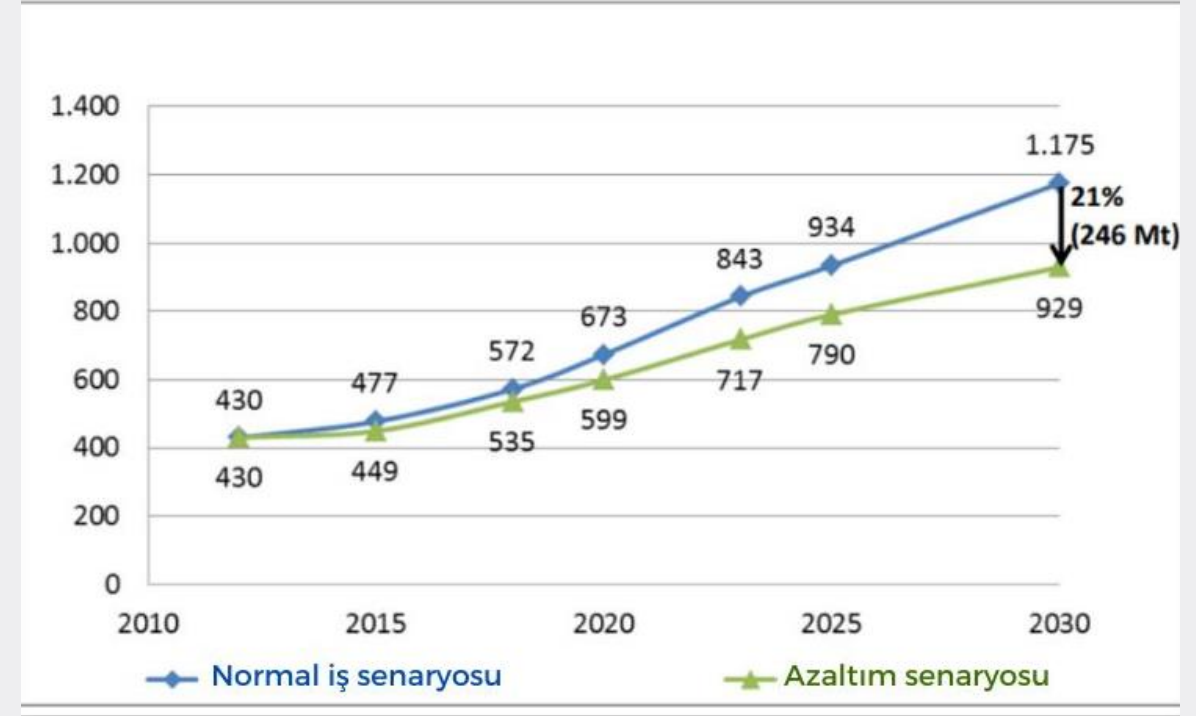
6.AB YEŞİL MUTABAKATI VE TÜRKİYE'DEKİ ADIMLAR

ULUSAL KATKI BEYANI

Türkiye, Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde gerçekleşen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27) 'nda güncellenmiş **Ulusal Katkı Beyanını (NDC)** açıklamıştır.

Alınan kararlar:

- 2015 yılında ilan edilen 2030 yılına kadar artıştan %21 azaltma oranı %41'e çıkarılmıştır. Bu değer 2030'da yıllık bazda olması gerekenden 500 milyon ton daha az emisyon demektir. Ülkemizin halihazırda ulusal emisyonlarının 520 milyon ton civarında olduğu düşünüldüğünde bu değerın büyüklüğünü daha net anlaşılabilmektedir.
- 2038 yılı sera gazı emisyonlarının peak yapacağı yıl olarak belirlenmiştir. Bu tarihten sonra 2053 net sıfır hedefi yolunda azaltıma geçilecektir.
- 2026 yılında yapılacak 31. İklim Değişikliği Taraflar Konferansına (COP31) ev sahipliği adaylığı açıklanmıştır.

Ulusal Katkı Beyanı Sonrası Öngörülen Emisyon Azaltım Senaryosu (Kaynak:T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı)

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI

AB Yeşil Mutabakatı çerçevesinde 55'e Uyum Paketi'nin açıklandığı 14 Temmuz 2021'de Türkiye "Yeşil Mutabakat Eylem Planı"nı yayınladı. Buna uygun olarak TÜBİTAK stratejik önceliklerini güncelledi. Hazırlanan eylem planında, Türk sanayisinin yeşil dönüşümünün gerçekleşmesinin, üçüncü ülkeler ile yapılan ticarete rekabet gücünü korumak için elzem olduğu vurgulanıyor.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı çerçevesinde 9 alanda 32 hedef ve 82 eylem belirlendi. Belirlenen alanlar;

- *Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması*
- *Yeşil Ve Döngüsel Ekonomi*
- *Yeşil Finans*
- *Temiz, Ekonomik Ve Güvenilir Enerji Tedariği*
- *Sürdürülebilir Tarım*
- *Sürdürülebilir Ve Akıllı Ulaşım*
- *İklim Değişikliği İle Mücadele*
- *İklim Diplomasisi*
- *AB Yeşil Mutabakatı Bilgilendirme Ve Farkındalık Faaliyetleri*

Güncellenen TÜBİTAK Öncelikli Araştırma Başlıkları

- *İklim Değişikliği, Çevre ve Biyoçeşitlilik: İklim Değişikliği, Karbon salımı ve Sera Gazı Emisyonlarının Düzenlenmesi Amacına Katkı Sunacak Çalışmalar*
- *Temiz ve Döngüsel Ekonomi*
- *Temiz, Erişilebilir ve Güvenli Enerji Arzı*
- *Yeşil ve Sürdürülebilir Tarım: Tarladan Sofraya Sürdürülebilir Tarım*
- *Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım*

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Sınırdaki karbon düzenlemeleri kapsamında:

- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının enerji yoğun ve kaynak yoğun sektörlerimize etkilerinin senaryolar bazında modellenerek sektör bazında çalışılması ve yapılması gereken eylemlerin belirlenmesi hedeflenmektedir.
- Karbon Düzenlemesine tabi olabilecek öncelikli imalat sanayi sektörlerinde sera gazı salımının azaltılmasını desteklemek amacıyla ülkemiz yol haritası veya faaliyetleri belirlenecektir.
- Ülkemizin uygun bir karbon fiyatlandırma mekanizmasına yönelik çalışmalar kapsamında, AB'nin sınırdaki karbon düzenlemesi dikkate alınarak karbon fiyatlandırma konusundaki ülkemiz pozisyonunu belirlemeye yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Ülkemizde bir karbon fiyatlandırma mekanizmasına yönelik değerlendirme çalışmalarına paralel olarak, sektörler üzerinde oluşacak ilave maliyetlere ve ekonomik etkilerine yönelik çalışmalar yapılarak, artan maliyetlere yönelik destek mekanizmaları değerlendirilecektir.
- Sanayiden kaynaklı sera gazı emisyonlarının izlenmesine yönelik sistem, ihtiyaçlara göre geliştirilecektir.
- AB tarafından belirlenecek metodoloji/standartlar çerçevesinde belgelendirme faaliyeti gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve raporlamaya ilişkin teknik destek sağlanacaktır.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Yeşil ve döngüsel bir ekonominin tesisi hedefi doğrultusunda:

- Döngüsel ekonomi çerçevesinde öncelikli sektörler belirlenerek, sektörlere yönelik detaylı etki ve ihtiyaç analizi çalışmaları yapılacaktır.
- AB'nin Döngüsel Ekonomi Eylem Planına adaptasyonu sağlayacak bir Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacaktır.
- Yeşil OSB ve Yeşil Endüstri Bölgesi sertifikasyon sisteminin hayata geçirilmesine yönelik teknik ve idari çalışmalar tamamlanacaktır.
- Yeşil dönüşüm için gerekli teknolojik altyapı güçlendirilecek ve tüm paydaşlarla birlikte belirlenecek olan teknoloji yol haritası kapsamında sektörel AR-GE  alışmaları desteklenecektir.
- Ülkemizde Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi çalışmalarının yaygınlaştırılması kapsamında Ulusal Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi (YDD) Veri Tabanı geliştirilecek ve UlusalYDD Platformu kurulacaktır.
- AB tarafından hayata geçirilecek Sürdürülebilir  r n Mevzuatı, AB Kimyasallar Mevzuatı, Eko-Tasarım ve Enerji Etiketlemesi Mevzuatlarına uyum yoluyla yeşil ve döngüsel ekonomiyi destekleyecek düzenleyici  er eve güçlendirilecektir.
- Sürdürülebilir  r n İniyatifi, AB yasal  er evesi ve bu kapsamda sektörel stratejilerin açıklanmasının akabinde mevzuat uyum çalışmaları ile birlikte sektörel bazda bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
- İçme suyu kaynaklarında endokrin bozucu kimyasalların takibine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Yeşil ve dögüsel bir ekonominin tesisi hedefi doğrultusunda:

- Su tüketiminin fazla olduğu tekstil sektöründe temiz üretim mevzuatı güncellenecek, deri sektörü için temiz üretim mevzuatı oluşturulacak, tekstil ve deri sektöründe temiz üretim uygulamalarına ilişkin eğitim programları düzenlenecektir.
- AB Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) mevzuatının uygulanmasına yönelik ulusal eylem planı ve uygulama takvimi hazırlanacaktır.
- Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı hazırlanacaktır.
- Arıtılmış atık suların kullanımının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
- “Su Yeniden Kullanım Ulusal Master Planı” hazırlanacaktır.
- Sektörel Su Tahsis Planları ışığında “su ayak izi ile ilgili rehber doküman” hazırlanacaktır.
- Su kaynaklarının yönetiminde uzaktan algılama, sensörler ve bilişim uygulamalarının kullanımı, faydaları, gelişmeye açık yönleri üzerinde araştırmalar yapılacaktır.
- Türkiye Çevre Etiket Sistemi yaygınlaştırılacak ve AB ile işbirliği olanakları araştırılacaktır.
- Çevre etiketi ve atık yönetimi konularında başta KOBİ’ler olmak üzere firmalara yönelik bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
- 26 Düzey 2 Bölgesinde kurulu Kalkınma Ajansları tarafından bölgelerde yeşil ve dögüsel ekonomiye geçişı desteklemek amacıyla kaynak verimliliği çalışmaları yürütülecektir.
- Sanayide yeşil ve dögüsel üretime ve emisyon azaltımına katkıda bulunacak faaliyetlerde/ projelerde uluslararası finansman kaynaklarının ve IPA fonlarının kullanımı desteklenecektir.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Yeşil dönüşümün finansmanının geliştirilmesi amacıyla:

- Yeşil dönüşümü desteklemek amacıyla ihtiyaçların belirlenmesi ve AB’de sağlanan teşvik unsurları da dikkate alınarak ulusal teşvik sisteminin gözden geçirilmesi hedeflenmektedir.
- Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizmasının geliştirilmesi değerlendirilecektir.
- Türkiye’de yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistemin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Bu doğrultuda, AB’nin ve uluslararası kuruluşların taksonomi mevzuatı dikkate alınarak yatırımların sürdürülebilirliğini belirlemeyi hedefleyen bir mevzuat hazırlığı yürütülecektir.
- Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilmesi muhtemel bir yeşil veya sürdürülebilir tahvil ihracı kapsamında, Sürdürülebilir Tahvil Çerçeve Dokümanı hazırlıklarının tamamlanması hedeflenmektedir.
- Yeşil Tahvil Rehberi ve Yeşil Sukuk Rehberi hazırlanacaktır.
- Yeşil Sukuk alanında çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.
- Sürdürülebilir bankacılığın geliştirilebilmesine yönelik bir yol haritası belirlenmesi öngörülmektedir.
- Türkiye’nin, yeşil dönüşüme yönelik uluslararası finansmana erişiminin geliştirilmesi amacıyla diplomatik ve teknik çalışmalar yapılacaktır.
- Yeşil dönüşüm konusunda aday ülkelere yönelik AB finansman imkânlarına erişim amacıyla AB ve üye ülkeler nezdinde girişimde bulunulacaktır.
- Çevre ve iklim değişikliği ile bağlantılı olarak uluslararası/AB ve ulusal tüm destek/finansman imkânlarına ilişkin bilgiler derlenecektir.
- AB Yeşil Mutabakatı hedefleri doğrultusunda mevcut finansman olanaklarından azami fayda sağlanması amacıyla bilgilendirme ve teşvik faaliyetleri yürütülecektir.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Sürdürülebilir tarım hedefi doğrultusunda:

- AB'nin pestisit ve anti-mikrobiyallerin azaltılmasına ilişkin hedefleri ile uyumlu bir şekilde ülkemizde pestisit ve anti-mikrobiyallerin kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Pestisitlerin azaltılmasına yönelik çalışmalar çerçevesinde, biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.
- AB'nin kimyasal gübre kullanımının azaltılmasına yönelik hedef ve politika değişiklikleri gözetilerek çalışmalar yürütülecektir. • Organik tarım üretiminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- AB'nin organik tarım mevzuatının uyumlaştırma çalışmalarının tamamlanması ve paralelinde AB ile organik tarım alanında karşılıklı tanıma için Komisyon nezdinde girişimler yürütülmesi amaçlanmaktadır.
- Arazi toplulaştırma tescil faaliyetleri yürütülecektir.
- Aydın, Denizli, İzmir ve Ağrı illerinde kurulan Tarıma Dayalı (jeotermal sera) İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde jeotermal kaynaklardan faydalanılarak bitkisel üretim yapılacaktır.
- Yenilenebilir enerji kullanan seralar ve üretim tesisleri desteklenecektir.
- Tarımsal üretimde atık ve artıkların tekrar değerlendirilmesi konusunda AR-GE çalışmaları yürütülecektir.
- Gıda atık ve artıklarının geri dönüşümünün sağlanmasına yönelik farkındalık yaratma ve tüketicinin bilinçlendirilmesi çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan Tarladan Sofraya ve Biyoçeşitlilik Stratejileri hakkında bilgilendirme faaliyetleri düzenlenecektir.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Sürdürülebilir akıllı ulaşım hedefi doğrultusunda:

- Ulaşım tür ve yöntemlerinin dengeli gelişmesini destekleyecek şekilde “Kombine Taşımacılık” Yönetmeliği ve “Lojistik Merkezler” Yönetmeliği yürürlüğe konacaktır.
- AB ile Türkiye arasındaki demiryolu altyapısının iyileştirilmesine ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
- Yeşil Liman Sertifika Programına ilişkin ulusal mevzuatın hazırlanması ve bu programdan azami fayda sağlanması ve farkındalık oluşturulması amacıyla bilgilendirme ve tanıtım toplantıları gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.
- Akdeniz’in SECA (Kükürt Emisyon Kontrol Alanı) ilan edilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, ülkemizce uyuma yönelik hazırlık çalışmaları yürütülecektir.
- Denizcilik sektöründen kaynaklanan zararlı emisyonların azaltılması ve yeşil denizciliğin desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.
- Elektrikli araç ve şarj altyapısının geliştirilmesine yönelik strateji geliştirme ve planlama faaliyetleri yürütülecektir.
- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planında yer alan “4.5. Toplu Taşıma Filolarında ve Hizmet Araçlarında Elektrikli Araçların Kullanılması ve Toplu Taşımanın Teşvik Edilmesi” eyleminin etkin bir şekilde uygulanması takip edilecektir.
- Egzoz emisyonlarının azaltılması ve alternatif yakıtlı, düşük emisyonlu bireysel ulaşım imkânlarının sağlanması amacıyla, bisiklet ve paylaşımlı elektrikli skuter sistemleri gibi mikro hareketlilik araçlarının kullanımının artırılmasına yönelik gerekli mevzuat çalışmaları tamamlanacak, Bisikletli Ulaşım Master Planları hazırlanacak ve bisiklet/e-skuter yolları, park ve şarj istasyonları yapılacaktır.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

İklim değişikliği ile mücadele hedefi doğrultusunda:

- Türkiye'nin İklim Değişikliği ile Mücadele Raporu hazırlanacaktır.
- 2023-2030 İklim Değişikliği Eylem Planı ve 2050 İklim Değişikliği Stratejisi hazırlanacaktır.
- Paris Anlaşması'na yönelik ülkemiz pozisyonu, ülkemizin uluslararası finansmana ihtiyacı da dikkate alınarak çok boyutlu bir şekilde değerlendirilecektir.
- İklim değişikliğinin çölleşme ve arazi tahribatıyla birlikte biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki etkilerinin belirlenmesine ve uyum ile azaltım tedbirleri almaya yönelik AR-GE projeleri ve çalışmalar yürütülecektir.
- İklim değişikliği neticesinde muhtemel kıyı ve tatlı su kaybının belirlenmesi ve kıyılar ile göl ve/veya sulak alanlar için doğa temelli iklim değişikliğine uyum tedbirleri ortaya konması sağlanacaktır.
- ATD yaklaşımının ulusal yatırım programları içerisinde yer alması sağlanacak, karar destek mekanizması geliştirilecek ve ATD hedefleri güncellenecektir.
- Arazi tahribatının yüksek olduğu alanlarda ATD prensibiyle planlama ve uygulama yapılacak ve yaygınlaştırma çalışmaları yürütülecektir.
- Karbon stoklarının arttırılmasına katkı sağlanacak ve karbon stoklarının artırılmasına ilişkin araştırma faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
- Sürdürülebilir tarım teknikleri ile ilgili eğitimler verilecek, bu konuda AR-GE projelerinin yürütülmesi ve uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
- Arazi uygulamalarında doğa temelli yaklaşımı esas alan çalışmalar artırılacaktır.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı hedefi doğrultusunda:

- AB Yeşil Mutabakatı kapsamında Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği çalışmaları açıklık analizi yapılarak, gelişim alanları değerlendirilecektir.
- Enerji verimliliği konusunda Organize Sanayi Tesislerinde faaliyet gösteren işletmeler başta olmak üzere sanayi tesisleri yetkililerine yönelik bilinçlendirme ve farkındalık eğitimleri verilecektir.
- Yeşil Tarife ve **Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti (YEK-G) Belgesi** ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.
 - Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik tedarik etmek isteyen tüketicilerin kullandıkları enerjinin bu kaynaklardan üretildiğinin şeffaf ve güvenilir bir şekilde tüketicilere kanıtlanabilmesi, YEK-G Belgesi ile sağlanacaktır. Elektrik piyasasında YEK-G Yönetmeliği 14 Kasım 2020 tarihinde Resmi Gazete 'de yayımlanmış olup, YEK-G uygulamasına 1 Haziran 2021 tarihinde başlanmıştır. YEK Stratejisi Hedefleri:
 - 2023 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içindeki payının %30'a yükseltilmesi
 - Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik kurulu gücünün toplam kurulu güce oranının %59'dan %65 yükseltilmesi
 - 2023 yılına kadar teknik ve ekonomik olarak değerlendirilebilecek hidroelektrik potansiyelinin elektrik enerjisi üretiminde kullanılması
 - Yenilenebilir elektrik üretim tesislerinin etkin olarak kullanılabilmesi için hidroelektrik santrallerde pompaj depolama gibi modellerin geliştirilmesi
 - Rüzgâr enerjisi kurulu gücünün 2023 yılına kadar 20.000 MW 'a çıkarılması,
 - Milli Enerji ve Maden Politikasına uygun olarak, 2027 yılı sonuna kadar her yıl 1000 MW RES, GES sağlayacak şekilde çalışmaların yürütülmesi
- Enerji verimli ve düşük karbonlu ısıtma ve soğutma sistemlerinin yaygınlaştırılması için ulusal strateji belgelerinin, kılavuzların ve yol haritasının hazırlanması çalışmaları yürütülecektir.

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI HEDEFLERİ

Diplomasi hedefi doğrultusunda:

- AB ve AB üye ülkeleri ile işbirliği imkânlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- AB sınırda karbon düzenlemeleri ve diğer mevzuat uyumu çalışmalarında Gümrük Birliği, DTÖ ve diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan haklarımızın korunmasına yönelik girişimler sürdürülecektir.

AB Yeşil Mutabakatı bilgilendirme ve bilinçlendirme gerçekleştirilmesi hedefi doğrultusunda:

- AB Yeşil Mutabakatı 'na ülkemizin uyumunu teşvik etmek üzere tüm ilgili kurumların ve paydaşların katılımıyla bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

YEŞİL MUTABAKAT ÇALIŞMA GRUBU

AB'nin Yeşil Mutabakatı açıklanmasının ardından, ülkemizde atılabilecek adımları tespit etmek amacıyla Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda ilgili 9 bakanlığın katılımıyla Bakan Yardımcıları düzeyinde bir **Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu** kurulmuştur.

Ayrıca, Çalışma Grubuna yardımcı olmak maksadıyla 19 adet **İhtisas Çalışma Grubu** oluşturulmuştur.

İhtisas Çalışma Grubu	İÇG Koordinatörü Kurum
1. AB SKDM İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
2. Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
3. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
4. Teknolojik Dönüşüm/Gelişim İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5. Sıfır Kirlilik Eylemi İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
6. Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İhtisas Çalışma Gr.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
7. Sürdürülebilir Nihai Tüketim İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
8. Çelik Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
9. Alüminyum Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
10. Çimento Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
11. Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
12. İnşaat Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
13. Yeşil Finansman İhtisas Çalışma Grubu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
14. AB Projelerinin Finansmanı İhtisas Çalışma Grubu	Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı
15. Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu	Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı
16. Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu	Tarım ve Orman Bakanlığı
17. Sürdürülebilir Akıllı Hareketlilik İhtisas Çalışma Grubu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
18. Adil Geçiş Politikaları İhtisas Çalışma Grubu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19. Eğitim-Öğretimde Yeşil Dönüşüm İhtisas Çalışma Grubu	Milli Eğitim Bakanlığı

Yeşil Mutabakat Eylem Planı İhtisas Çalışma Grupları / Kaynak: TC Ticaret Bakanlığı

ORTA VADELİ PROGRAM (OVP 2023-2025)

Merkezi yönetim bütçesinin hazırlanma sürecini başlatan Orta Vadeli Program¹ (OVP), makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır.

OVP 'de küresel, bölgesel ve ulusal ekonomideki gelişmeler analiz edilmekte, bu analizler çerçevesinde belirlenen makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu yönüyle OVP, gerek kamu kesimi gerekse özel kesim için öngörülebilirliği artıran bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

İhracatımızda en büyük paya sahip olan AB, küresel düzeyde yaşanan enerji krizine bağlı olarak öncelikleri değişmiş görünmekle birlikte sıfır emisyonlu, kaynak verimli ve rekabetçi bir ekonomiye ulaşmak amacıyla yeşil dönüşüm politikalarında ilerleme kaydetmektedir. 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadelede benimsenen yeni yapısal dönüşüm perspektifi sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması bakımından önem arz etmektedir. Program döneminde iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik alandaki çok yönlü etkileri dikkate alınarak kalkınma öncelikleri çerçevesinde ekonominin her alanında ve tüm sektörlerde yeşil dönüşüme yönelik adımlar atılmaya devam edilecektir.

OVP POLİTİKA VE TEDBİRLERİ

- Net sıfır emisyon hedefine giden yolda orta vadeli düşük karbonlu büyüme stratejisi ortaya konulacak, sektörlerin yeşil dönüşüm için ihtiyaç duyacağı ilave yatırım miktarı tespit edilecek ve rekabet güçlerinin korunması amacıyla çeşitli destek mekanizmaları planlanacaktır.
- Sektörlerin mevcut en iyi teknikler ve en iyi çevresel uygulamalar çerçevesinde düşük karbonlu üretime geçişi için yol haritaları hazırlanacak ve uygulamalar teşvik edilecektir.
- 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda sürdürülen Ulusal Katkı Beyanı ve Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi ve Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlık çalışmaları, kalkınma planı başta olmak üzere üst politika belgeleriyle uyumlu olacak şekilde tamamlanacaktır.
- Yeşil dönüşüm altyapısının oluşturulması için başta tarım, sanayi, ulaştırma ve enerji sektörlerinde olmak üzere yeşil teknoloji Ar-Ge projeleri desteklenmeye devam edilecek, yeşil hidrojen ve enerji depolama gibi emisyon azaltılmasına katkı sağlayan teknolojilerin yatırım ekosistemi geliştirilecektir.
- Yeşil dönüşüm işgücü piyasasının adil geçişinin sağlanması için gerekli önlemler alınacaktır.
- İklim finansmanına erişim imkânları özel sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak genişletilecek, verimlilik artıran, dönüştürücü nitelikli, katma değeri yüksek, sera gazı emisyon artışını sınırlayan ve yeşil becerileri artıran yatırımlara öncelik verilecektir.
- Başta ihracat yapan KOBİ'ler olmak üzere firmaların yeşil dönüşüm uyumlarını kolaylaştırmak üzere destek mekanizmaları geliştirilecek ve üretilen ürün ve hizmetlerin değer zincirindeki çevresel ve sosyal risklerin ölçülmesi, analizi ve yönetimi konusundaki kapasite geliştirilecektir.
- AB'nin Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına (SKDM) geçiş dönemi iyi değerlendirilerek SKDM'den hızlı etkilenecek sektörler için en düşük maliyetle emisyon azaltımına yönelik politikalar hayata geçirilecektir.
- SKDM 'ye uyum kapsamında etkin işleyen Ulusal ET geliştirilecek, mevcut vergilerin karbon vergisine dönüştürülmesi konusunda Türk Vergi Sistemi gözden geçirilecek ve karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler analiz edilecektir.
- İklim değişikliğinin oluşturacağı olumsuz etkilerden, ülkemiz tarımını ve çiftçilerimizi korumak için tarım sigortasının koruma altına aldığı ürünler ve riskler bazında kapsamı genişletilecektir.

OVP POLİTİKA VE TEDBİRLERİ

- Çevresel olarak sürdürülebilir bir iktisadi faaliyetin taşınması gereken nitelikleri belirleyen ve yeşil boyamaya karşı koruma sağlayacak, uluslararası ortak bir sınıflama sistemi ile uyumlu ve ülkemizin özgün ihtiyaçlarını gözetten bilimsel temelli Ulusal Yeşil Taksonomi mevzuatı hazırlanacaktır.
- Verimliliği artıran ve atık yönetimine katkıda bulunan döngüsel ekonomiye geçiş için bütüncül bir Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacaktır.
- Yeşil Organize Sanayi Bölgesi ile Yeşil Endüstri Bölgesi sertifikasyon sistemi tamamlanarak; çevreye duyarlı, sürdürülebilir sanayi ve döngüsel ekonomi alanları oluşturulmasına hız verilecektir.
- Doğadaki kaynak kullanımının azaltılması ve geri dönüştürülmüş hammaddelerin ekonomiye kazandırılması amacıyla üretim ve tüketim faaliyetlerinden sonra ortaya çıkan atıklar döngüsel ekonomi ilkelerine uygun süreçler yoluyla tekrar üretim sürecine dâhil edilecek, geri kazanılmış ikincil ürüne ait standartlar belirlenecek, teşvik ve yönlendirme sistemi geliştirilecektir.
- Sıfır atık uygulamaları hane halkını da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır.
- Net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda korunan alan büyüklüğü artırılarak doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanacaktır.
- Karbon emisyonunun azaltılmasına yönelik orman varlığının artırılmasına, yeni yutak alanların oluşturulmasına devam edilecek, fidan ve tohum üretim ve ihracat kapasitesinin artırılmasına yönelik yatırımlar sürdürülecektir.
- Ormanların korunması ve yangınlarla mücadele amacıyla kara ve hava taşıt filosunun artırılmasına devam edilecektir.
- Demiryolu ulaştırması ve kentiçi ulaşım başta olmak üzere düşük karbonlu ve sürdürülebilir ulaşım sistemine geçişi kolaylaştıracak teknolojik dönüşümlere yönelik projeler geliştirilecektir.
- Taşımacılıkta geleneksel yakıt kullanımının azaltılmasını teminen çok modlu taşımacılık terminalleri oluşturularak çevreye duyarlı yol projeleri uygulaması hayata geçirilecektir.
- Türkiye deniz ticaret filosunun gençleştirilmesi ve geliştirilmesi ile yeşil liman uygulamasına yönelik teşvikler sağlanacak, denizlerimizde düşük emisyon bölgesi çalışmalarına yönelik önlemler alınacaktır.

DİĞER ADIMLAR

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ismini "Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı" olarak değiştiren "**Türkiye Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı**"nı güncelleme çalışmalarına devam etmektedir. 21 Haziran 2022'de ise "**İklim Değişikliği Başkanlığı Hizmet Birimleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**" yayınlanmıştır.

Bu Yönetmeliğin amacı, İklim Değişikliği Başkanlığının yürüteceği faaliyetlerin yerine getirilmesine, hizmet birimlerinin görev ve yetki alanlarının belirlenmesine ve teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kasım 2021'de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından "**Sürdürülebilir Finans Çerçeve**" dokümanı yayınlanmıştır. Çerçeve dokümanına göre, yeşil ve sürdürülebilir projelerin desteklenmesi için yeşil tahvilleri ve krediler gibi borçlanma araçları oluşturulacaktır. Dokümanda ayrıca, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) çerçevesinde finansal olarak desteklenmeye elverişli projeler sıralanmaktadır. Örneğin SKA-7 Erişilebilir ve Temiz Enerji başlığı altında desteklenecek elverişli projeler;

- Güneş, rüzgar ve jeotermal enerji projeleri
- Akıllı şebeke projeleri
- Enerjide büyük veri ve enerji analiz projeleri
- Akıllı şebekelerde yeni nesil güç elektroniği projeler
- Gelişmiş enerji depolama projeleri
- Şarj ekosistemi teknolojileri
- Gelişmiş batarya teknolojileri

DİĞER ADIMLAR

21-25 Şubat 2022'de Konya'da ilk defa düzenlenen İklim Şurası'nın **sonuç bildirgesi** Haziran 2022'de açıklanmıştır. Ana gündemi Türkiye'nin net-sıfır ve yeşil dönüşüm hedeflerine yönelik yol haritasının belirlenmesi olan İklim Şurası'nda toplam 217 karar alınmıştır. Türkiye'nin ana emisyon kaynaklarından birisi olan kömürden elektrik üretimi ile ilgili İklim Şurası'nda alınan tavsiye kararı:

"2053 Net Sıfır Emisyon Hedeflerine yönelik Türkiye'nin iktisadi ve sosyal kalkınma hakkına engel olmadan kömürden elektrik üretiminde karbon yakalama, kullanım ve depolama teknolojilerinin de değerlendirileceği şekilde elektrik üretimi kaynaklı emisyonun düşürülmesi doğrultusunda arz güvenliği, makro-ekonomik ve sosyal etkileri içeren çalışmalar yapılmalı ve bir yol haritası belirlenmiştir".

Sürdürülebilir finans alanındaki gelişmeler Yeşil Mutabakatı'nın yasama sürecine paralel olarak 2020'den itibaren hızlanmaya başlamıştır. Sermaye Piyasası Kurulu 2020'de halka açık şirketlere yönelik ESG kapsamında uymaları gereken prensipleri "**Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi**" ile yayınlanmıştır. Sürdürülebilir projelerin doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için Türkiye'nin kendi taksonomi sistemini kurmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Konu ile ilgili yetkilendirilen Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından "**2022-2025 Sürdürülebilirlik Bankacılık Strateji Planı**" yayınlanmıştır.

DİĞER ADIMLAR

Türkiye'nin yeşil dönüşüm kapsamında attığı önemli adımların başında yerli elektrik otomobil **TOGG** projesi gelmektedir.

Yerli araç üretimine paralel olarak 81 ilde 1500'ün üzerinde şarj istasyonu kurulumu için toplam 300 milyon TL'lik desteğin verilmesi planlanmaktadır.

taysaad

7.ABD ENFLASYON AZALTMA YASASI (ABD YEŞİL MUTABAKATI)

ABD ENFLASYON AZALTMA YASASI

"ABD'nin Yeşil Mutabakatı" olarak da bilinen **"Enflasyon Azaltma Yasası"** Senato tarafından yayınlanmıştır.

Joe Biden tarafından bir yıl önce teklif edilen "Yeniden ve Daha İyi İnşa Et (Build Back Better)" yasa teklifinin görüşmeleri sonucunda hazırlanan yasa kapsamında:

- 10 yıl içerisinde iklim değişikliği ile mücadele için toplam 370 milyar \$ finansal kaynak ayrılacaktır.
- Ayrılan bu kaynağın üçte ikisi temiz enerji kaynaklarından elektrik üretimi, yenilenebilir enerji teknolojilerine yatırım, yenilenebilir yakıt üretiminde kullanılacaktır.
- Kaynağın üçte birisi ise tarımdan kaynaklanan emisyonların azaltılması ve ormanların karbon yakalama kapasitesinin artırılması için harcanacaktır.
- 9 milyar \$ tüketicilerin daha verimli elektrik gereçlerini almalarını teşvik etmek için kullanılacaktır.
- 10 yıllık tüketici kredileri kullandırılarak, evlere çatı güneş paneli ve ısı pompası kurulumunun yaygınlaştırılması teşvik edilecektir.
- Dar gelirli vatandaşlara kullandırılacak 4000 \$'lık krediler ile elektrikli araç almaları kolaylaştırılacaktır.
- 1 milyar \$ hibe desteği ile evlerin daha enerji verimli hale gelmesi sağlanacaktır.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilecek elektrik fiyatlarında dalgalanma yaşanmaması için 60 milyar \$ karada kurulacak enerji sistemleri ve ulaşım teknolojilerinde kullanılacaktır.
- Solar paneli üretimi, rüzgar türbini üretimi, batarya üretimi ve kritik metallerin işlenmesi için 30 milyar \$ üretim kredisi tahsis edilecektir.
- Temiz teknoloji yatırımları için 10 milyar \$ yatırım vergisi kredisi sağlanacaktır.
- İnsan sağlığını tehdit eden hava kirliliği ile mücadele konusu da yasa teklifinin ele aldığı konular arasındadır.

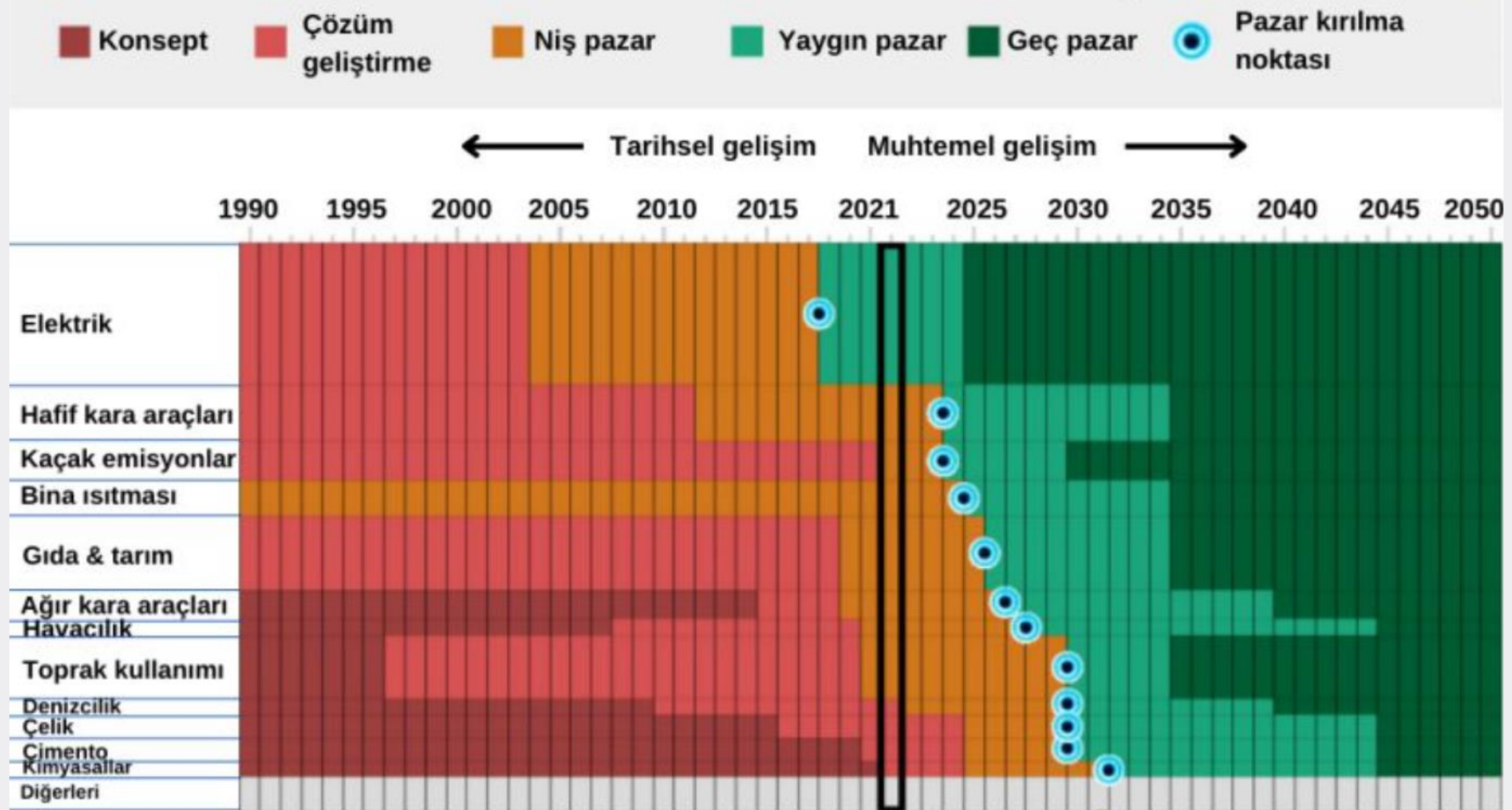

taysad

8.AB YEŞİL MUTABAKATI ve YENİ PAZARLAR

AB YEŞİL MUTABAKATI ve YENİ PAZARLAR

Sanayi devrimi gibi sistemik dönüşümler kendi piyasalarını oluştururlar. Sistemik dönüşümler ile yıkıcı yenilikçilik arasında bir ölçek farkından bahsedilebilir. [Systemiq Ltd.](#) tarafından hazırlanan görselde, AB Yeşil Mutabakatı'nın tetiklediği yeşil dönüşümün oluşturmaya başladığı yeni pazarlar ve bunlarla ilgili projeksiyonlar görülmektedir. (Kasım 2021)

taysad

9. AB YEŞİL MUTABAKATI BAROMETRESİ

AB YEŞİL MUTABAKAT BAROMETRESİ

AB Yeşil Mutabakat Barometresi – Haziran 2022 Anket Sonuçları

AB Yeşil Mutabakat Barometresi, %95'i Avrupa'da bulunan 314 sürdürülebilirlik uzmanının katıldığı bir ankettir. Yanıtlar Nisan'dan Mayıs 2022'ye kadar toplanmıştır.

Anket katılımcıları farklı alanlardan seçilmiştir:

- Çoğunluk (%37) akademi ve düşünce kuruluşlarından, %24'ü özel sektörden ve %21'i STK'lardan veya vakıflardan oluşmaktadır. Katılımcıların kalanını hükümetlerden, düzenleyici kurumlardan ve çok taraflı kuruluşlardan yanıt verenler oluşturmaktadır. Katılımcıların neredeyse üçte ikisi AB çevre politikası, sürdürülebilir kalkınma veya kurumsal sorumluluk alanlarında beş yılı aşkın bir süredir çalışmış veya çalışmaktadır.

Avrupa Komisyonu tarafından paylaşılan görselde öncelikli alanlar ve anket sonuçları görülmektedir.

%45

Yeşil Mutabakat'ın 2024 yılına kadar uygulanmasının pek olası olmadığını düşünüyorum

%35

Üye Devletlerin Yeşil Mutabakat gündemine bağlılık eksikliğinin Yeşil Mutabakat uygulamasının önündeki en büyük engel olduğunu düşünüyorum

%47

AB'nin 2030'a kadar emisyonları en az %55 azaltma hedefini gerçekleştirmesinin pek olası olmadığını düşünüyorum

%61

2024 AB seçimlerinden sonra AB kurumlarının Yeşil Mutabakat'ı büyük ölçüde destekleyeceğini düşünüyor

KAYNAKÇA

1. https://commission.europa.eu/index_en
2. <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/>
3. https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/funding-management-mode/2014-2020-european-structural-and-investment-funds_en
4. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en
5. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>
6. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/the-eu-budget/eu-annual-budget/2023-budget/>
7. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/environment-and-climate/european-green-deal_en
8. https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en
9. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_en
10. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3e77637-a963-11eb-9585-01aa75ed71a1/language-en>
11. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/09/Orta-Vadeli-Program-2023-2025.pdf>
12. <https://csb.gov.tr/>
13. <https://www.ab.gov.tr/52088.html>
14. <https://www.deik.org.tr/deik-yesil-donusum>
15. https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/empb/yayinlar/abb_ab_aratirmalari_sdrlebilir_finans.pdf
16. <https://ticaret.gov.tr/>
17. <https://turkonfed.org/Files/ContentFile/turkonfed-avrupa-yesil-mutabakati-ve-kobiler-6900.pdf>
18. <https://www.tuik.gov.tr/>
19. <https://yesilbuyume.org/>
20. <https://www.mckinsey.com/>
21. <https://www.semtrio.com/>
22. <https://eur-lex.europa.eu/legal->
23. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>
24. <https://www.akib.org.tr/tr/faaliyetler-avrupa-yesil-mutabakati-1.html>
25. [https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1923045#:~:text=AB%2C%20ye%C5%9Fil%20ekonomiye%20ge%C3%A7i%C5%9Ften%20en,\(European%20Commission%2C%202021\).](https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1923045#:~:text=AB%2C%20ye%C5%9Fil%20ekonomiye%20ge%C3%A7i%C5%9Ften%20en,(European%20Commission%2C%202021).)
26. <https://www.iea.org/policies/13952-invest-eu>
27. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221212IPR64509/deal-reached-on-new-carbon-leakage-instrument-to-raise-global-climate-ambition>
28. <https://immib.org.tr/tr/sinirda-karbon-duzenleme-mekanizmasinda-son-durum>
29. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2438805>
30. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/541731484292546048/pdf/108879-TURKISH-PUBLIC-ETSHandbookTurkishFullReport.pdf>
31. <https://www.systemiq.earth/wp-content/uploads/2021/11/The-Paris-Effect-COP26-edition-SYSTEMIQ.pdf>
32. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2672>
33. <https://www.linkedin.com/company/acea/posts/>
34. <https://ebsdanismanlik.com.tr/kurumsal/>
35. https://www.ab.gov.tr/fasil-21-trans-avrupa-aglari_86.html
36. https://www.linkedin.com/posts/joshuafirestone_woodmackenzie-esg-climatechange-activity-6952658005519728641-T1WM/?originalSubdomain=si
37. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>
38. <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-how-the-eu-plans-to-boost-renewable-energy/>

Türkiye:

İlk tercihiniz/*The first choice*

taysadturkey